

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

PLENUMVERGADERING

SÉANCE PLÉNIÈRE

donderdag

jeudi

16-01-2003

16-01-2003

14:15 uur

14:15 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Berichten van verhindering	1
MONDELINGE VRAGEN	1
Vraag van mevrouw Greta D'hondt aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over "de stijgende werkloosheid en het dagelijks verlies van honderd jobs" (nr. P147)	1
<i>Sprekers: Greta D'hondt, Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid</i>	
Vraag van de heer Joos Wauters aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over "het statuut van de dokwerkers" (nr. P146)	3
<i>Sprekers: Joos Wauters, Isabelle Durant, vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer</i>	
Vraag van de heer Luc Paque aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de volksraadpleging over de rechtstreekse verkiezing van de burgemeesters" (nr. P148)	5
<i>Sprekers: Luc Paque, Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken</i>	
Vraag van de heer Luc Goutry aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over "de verkiezingsbeloftes van de minister in verband met de ouderenzorg" (nr. P149)	6
<i>Sprekers: Yves Leterme, voorzitter van de CD&V-fractie, Luc Goutry, Frank Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken en Pensioenen, Gerolf Annemans, Karine Lalieux</i>	
Vraag van de heer Geert Bourgeois aan de minister van Justitie over "het bewijs van de kennis van de tweede taal van de voorzitter van het Directiecomité van de Federale Overheidsdienst Justitie" (nr. P152)	9
<i>Sprekers: Geert Bourgeois, Marc Verwilghen, minister van Justitie</i>	
Vraag van de heer Filip De Man aan de minister van Justitie over "de problematiek rond de AEL in het licht van de AEL-betoging te Brussel op 19 januari 2003" (nr. P151)	11
<i>Sprekers: Filip De Man, Marc Verwilghen, minister van Justitie</i>	
Vraag van de heer Richard Fournaux aan de minister van Justitie over "het verslag dat het Europees Parlement heeft aangenomen over het respect van de mensenrechten in België" (nr. P153)	13
<i>Sprekers: Richard Fournaux, Marc Verwilghen, minister van Justitie</i>	
Vraag van mevrouw Els Van Weert aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek, belast met het Grootstedenbeleid	14

SOMMAIRE

Excusés	1
QUESTIONS ORALES	1
Question de Mme Greta D'hondt à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur "l'augmentation du chômage et la perte quotidienne de cent emplois" (n° P147)	1
<i>Orateurs: Greta D'hondt, Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de l'Emploi</i>	
Question de M. Joos Wauters à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur "le statut des débardeurs" (n° P146)	3
<i>Orateurs: Joos Wauters, Isabelle Durant, vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports</i>	
Question de M. Luc Paque au ministre de l'Intérieur sur "la consultation populaire concernant l'élection directe des bourgmestres" (n° P148)	5
<i>Orateurs: Luc Paque, Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur</i>	
Question de M. Luc Goutry au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur "les promesses électorales du ministre à propos de la prise en charge des personnes âgées" (n° P149)	6
<i>Orateurs: Yves Leterme, président du groupe CD&V, Luc Goutry, Frank Vandenbroucke, ministre des Affaires sociales et des Pensions, Gerolf Annemans, Karine Lalieux</i>	
Question de M. Geert Bourgeois au ministre de la Justice sur "la preuve de la connaissance de la deuxième langue du président du Comité de direction du Service public fédéral de la Justice" (n° P152)	9
<i>Orateurs: Geert Bourgeois, Marc Verwilghen, ministre de la Justice</i>	
Question de M. Filip De Man au ministre de la Justice sur "la problématique relative à la LAE à la lueur de la manifestation de la LAE organisée à Bruxelles le 19 janvier 2003" (n° P151)	11
<i>Orateurs: Filip De Man, Marc Verwilghen, ministre de la Justice</i>	
Question de M. Richard Fournaux au ministre de la Justice sur "le rapport adopté par le Parlement européen sur le respect des droits de l'homme en Belgique" (n° P153)	13
<i>Orateurs: Richard Fournaux, Marc Verwilghen, ministre de la Justice</i>	
Question de Mme Els Van Weert au ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique, chargé de la Politique des grandes villes sur	14

over "het bestaan van een lijst op internet van slecht betalende huurders" (nr. P154)

Sprekers: **Els Van Weert, Marc Verwilghen**, minister van Justitie

"l'existence sur internet d'une liste des locataires ayant éprouvé des difficultés à payer le loyer" (n° P154)

Orateurs: **Els Van Weert, Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Vraag van de heer Georges Lenssen aan de minister van Financiën over "de invoering van een zware belasting op bieren in Frankrijk" (nr. P155)

Sprekers: **Georges Lenssen, Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Question de M. Georges Lenssen au ministre des Finances sur "l'instauration d'une taxe élevée sur les bières en France" (n° P155)

Orateurs: **Georges Lenssen, Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Vraag van de heer Robert Denis aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de tijdelijke slachtplaatsen voor het feest van het schaap" (nr. P156)

Sprekers: **Robert Denis, Jef Tavernier**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Question de M. Robert Denis au ministre de la Protection de la Consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les lieux d'abattage temporaires pour la fête du mouton" (n° P156)

Orateurs: **Robert Denis, Jef Tavernier**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Regeling van de werkzaamheden 18

Sprekers: **Yves Leterme**, voorzitter van de CD&V-fractie, **Francis Van den Eynde, Frieda Brepoels**, voorzitter van de VU&ID-fractie, **Jacques Lefevre**

Ordre des travaux 18

Orateurs: **Yves Leterme**, président du groupe CD&V, **Francis Van den Eynde, Frieda Brepoels**, présidente du groupe VU&ID, **Jacques Lefevre**

Ordemotie 23

Sprekers: **Yves Leterme**, voorzitter van de CD&V-fractie, **Raymond Langendries**, voorzitter van de cdH-fractie, **Paul Tant, Jacques Simonet, Daniel Bacquelaine**, voorzitter van de MR-fractie, **Hugo Coveliers**, voorzitter van de VLD-fractie, **Fred Erdman, Jean-Pierre Grafé**

Motion d'ordre 23

Orateurs: **Yves Leterme**, président du groupe CD&V, **Raymond Langendries**, président du groupe cdH, **Paul Tant, Jacques Simonet, Daniel Bacquelaine**, président du groupe MR, **Hugo Coveliers**, président du groupe VLD, **Fred Erdman, Jean-Pierre Grafé**

WETSONTWERPEN EN -VOORSTELLEN 29

Wetsontwerp tot hervorming van de adoptie (I) (1366/1 tot 12) 29

- Wetsontwerp tot hervorming van de adoptie (II) (1367/1 à 4) 29

- Wetsvoorstel van mevrouw Joëlle Milquet tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek inzake adoptie en tot aanvulling van de wet van 31 maart 1987 tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende de afstamming (268/1 en 2) 29

- Wetsvoorstel van de heren Thierry Giet, Charles Michel, André Frédéric en mevrouw Anne Barzin tot wijziging van artikel 355 van het Burgerlijk Wetboek betreffende adoptie (395/1 tot 3) 29

- Wetsvoorstel van mevrouw Els Van Weert tot wijziging van de artikelen 335 en 358 van het Burgerlijk Wetboek inzake de gevolgen van de afstamming en de adoptie wat de naam betreft (593/1 tot 3) 29

- Wetsvoorstel van mevrouw Magda De Meyer tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek met het oog op adoptie door wettelijk samenwonenden (1419/1 en 2) 29

- Wetsvoorstel van de dames Zoé Genot en Kristien Grauwels tot wijziging van het Burgerlijk 29

PROJETS ET PROPOSITIONS DE LOI 29

Projet de loi réformant l'adoption (I) (1366/1 à 12) 29

- Projet de loi réformant l'adoption (II) (1367/1 à 4) 29

- Proposition de loi de Mme Joëlle Milquet modifiant le Code civil en ce qui concerne l'adoption et complétant la loi du 31 mars 1987 modifiant diverses dispositions légales relatives à la filiation par un article 121 (268/1 et 2) 29

- Proposition de loi de MM. Thierry Giet, Charles Michel, André Frédéric et Mme Anne Barzin modifiant l'article 355 du Code civil relatif à l'adoption (395/1 à 3) 29

- Proposition de loi de Mme Els Van Weert modifiant les articles 335 et 358 du Code civil relatifs aux effets de la filiation et de l'adoption en ce qui concerne le nom de l'enfant (593/1 à 3) 30

- Proposition de loi de Mme Magda De Meyer modifiant le Code civil en vue d'autoriser l'adoption par des cohabitants légaux (1419/1 et 2) 30

- Proposition de loi de Mmes Zoé Genot et Kristien Grauwels modifiant le Code civil en ce 30

Wetboek wat de erkenning van de afstamming betreft (1433/1 en 2)

Algemene bespreking

30

Sprekers: **Karine Lalieux**, rapporteur, **Fred Erdman**, **Fientje Moerman**, **Joke Schauvliege**, **Josy Arens**, **Bert Schoofs**, **Magda De Meyer**, **Jacqueline Herzet**, **Zoé Genot**, **Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Bespreking van de artikelen

54

Sprekers: **Josy Arens**, **Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Wetsvoorstel van de heer Thierry Giet tot wijziging van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens en van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een kruispuntbank van de sociale zekerheid tot aanpassing van de status van de commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en tot uitbreiding van haar bevoegdheden (1940/1 tot 6)

Algemene bespreking

55

Bespreking van de artikelen

58

Sprekers: **Thierry Giet**, **Danny Pieters**, **Marc Verwilghen**, minister van Justitie

Wetsontwerp houdende harmonisatie van de geldende wetbepalingen met de wet van 10 juli 1996 tot afschaffing van de doodstraf en tot wijziging van de criminele straffen (geamendeerd door de Senaat) (1747/7 en 8)

Bespreking van de artikelen

59

Spreker: **Fred Erdman**

BIJLAGE

61

INTERNE BESLUITEN

61

INTERPELLATIEVERZOEKEN

61

INGEKOMEN

61

VOORSTELLEN

61

INOVERWEGINGNEMINGEN

61

MEDEDELINGEN

62

ARBITRAGEHOF

62

BEROEPEN TOT VERNIETIGING

62

qui concerne la reconnaissance de filiation (1433/1 et 2)

Discussion générale

30

Orateurs: **Karine Lalieux**, rapporteur, **Fred Erdman**, **Fientje Moerman**, **Joke Schauvliege**, **Josy Arens**, **Bert Schoofs**, **Magda De Meyer**, **Jacqueline Herzet**, **Zoé Genot**, **Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Discussion des articles

54

Orateurs: **Josy Arens**, **Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Proposition de loi de M. Thierry Giet modifiant la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel et la loi du 15 janvier 1990 relative à l'institution et à l'organisation d'une banque-carrefour de la sécurité sociale en vue d'aménager le statut et d'étendre les compétences de la commission de la protection de la vie privée (1940/1 à 6)

Discussion générale

55

Discussion des articles

58

Orateurs: **Thierry Giet**, **Danny Pieters**, **Marc Verwilghen**, ministre de la Justice

Projet de loi relatif à la mise en concordance des dispositions légales en vigueur avec la loi du 10 juillet 1996 portant abolition de la peine de mort et modifiant les peines criminelles (amendé par le Sénat) (1747/7 et 8)

Discussion des articles

59

Orateur: **Fred Erdman**

ANNEXE

61

DECISIONS INTERNES

61

DEMANDES D'INTERPELLATION

61

DEMANDES

61

PROPOSITIONS

61

PRISES EN CONSIDERATION

61

COMMUNICATIONS

62

COUR D'ARBITRAGE

62

RECOURS EN ANNULATION

62

PLENUMVERGADERING**SÉANCE PLÉNIÈRE**

van

du

DONDERDAG 16 JANUARI 2003

JEUDI 16 JANVIER 2003

14:15 uur

14:15 heures

De vergadering wordt geopend om 14.15 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.
La séance est ouverte à 14.15 heures par M. Herman De Croo, président.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Antoine Duquesne, Isabelle Durant, Laurette Onkelinx, Frank Vandenbroucke.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen worden.
Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe du compte rendu intégral de cette séance.

**Berichten van verhindering
Excusés**

Karel Van Hoorebeke, Dirk Van der Maelen, Luc Sevenhans, Alexandra Colen, wegens ziekte / pour raison de santé;
Peter Vanhoutte, Stef Goris, Léon Campstein, Mirella Minne, met zending buitenslands / en mission à l'étranger.

**Mondelinge vragen
Questions orales**

01 Vraag van mevrouw Greta D'hondt aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over "de stijgende werkloosheid en het dagelijks verlies van honderd jobs" (nr. P147)

01 Question de Mme Greta D'hondt à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur "l'augmentation du chômage et la perte quotidienne de cent emplois" (n° P147)

01.01 **Greta D'hondt** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, Vlaanderen verliest op dit ogenblik meer dan 100 jobs per dag; dit is al aan de gang gedurende een paar weken. Intussen, mijnheer de voorzitter, houdt deze paars-groene regering zich onledig met het maken van een wetsontwerp dat gezinnen verplicht om voor al hun kinderen onder de 12 jaar speciale autostoeltjes in de auto te plaatsen. Ondertussen is deze regering in deze Kamer ook op zoek naar een meerderheid of een consensus omtrent de kwestie of men nu twee dan wel drie cannabisplantjes mag bijhouden. De harde realiteit vandaag is echter dat de actieve welvaartsstaat op apegapen ligt.

01.01 **Greta D'hondt** (CD&V): Depuis quelques semaines, la Flandre perd plus de cent emplois par jour. Pour la première fois depuis 1994, l'emploi baisse en Belgique. L'année passée, le chômage a augmenté de vingt-six pour cent chez les jeunes jusqu'à vingt-cinq ans.

Voor het eerst sinds 1994 daalt de werkgelegenheid in dit land. Daar kunnen noch cijfers van premier Verhofstadt, noch van zijn

70% des plus de quarante-cinq ans sont pessimistes à propos de l'économie et de l'emploi. Toutes catégories confondues, ce chiffre

spindoctors, enige andere uitleg aan geven. In Vlaanderen, mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, is de jeugdwerkloosheid – de werkloosheid van diegenen die de leeftijd van 25 jaar nog niet bereikt hebben – in het voorbije jaar gestegen met 26%. Dit betekent dat wij aan die 26% mensen van onze jonge generatie niet de kans geven om ernstig te mogen overwegen een gezin te stichten en een eigen woning te verwerven.

Ik wil deze regering aanraden de ontluisterende resultaten van de peiling van Randstad eens te bestuderen. We staan dicht bij de verkiezingen. Uit de zeer recente peilingen blijkt dat op dit ogenblik 70% van +45-jarigen in dit land zeer pessimistisch is over het verloop van onze economie en de tewerkstelling. Dit staat in schril contrast met de cijfers van het begin van deze legislatuur die zeer optimistisch waren. Van alle leeftijdsgroepen samen is meer dan 52% pessimistisch gestemd. Ook de startbanen, mevrouw de minister, uw geestes- en troetelkind ontsnapt niet aan de economische recessie. In alle stilte zijn de startbanen teruggevallen van 40.000 naar 30.000.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, meer dan de helft van dit land is pessimistisch over tewerkstelling en economie. Als lid van de oppositie zou ik kunnen zeggen "tout va bien". Op 18 mei weten we alvast dat meer dan de helft zal afrekenen. Ik ben echter een constructief lid van dit Parlement. Mevrouw de minister, ik dring erop aan dat u niet opnieuw zou herhalen welke initiatieven u reeds allemaal genomen hebt. Ik vraag u te willen toelichten op welke manier deze regering haar laatste maanden nuttig wil doorbrengen. Dan gaat het niet over het gedogen van 2 of 3 cannabisplantjes of om autozitjes tot 12 jaar te verplichten maar wel om de werkgelegenheid aan te zwengelen.

01.02 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur le président, il me semble – et ce n'est pas son habitude –, que Mme D'Hondt commet ici une erreur. En effet, elle veut, pour des raisons que je ne m'explique pas, aborder en trois minutes une question aussi importante que celle de l'emploi et des perspectives d'emploi dans une situation économique difficile.

Pour ma part, je ne tiens pas à avancer l'un ou l'autre slogan. Comme vous le savez j'ai, dès le début de la législature, considéré qu'il s'agit là d'un problème complexe de croissance économique, de politique publique d'emploi au niveau fédéral, de soutien au niveau régional, de politique fiscale.

En conséquence, monsieur le président, plutôt que lancer ici l'un ou l'autre slogan, je préfère inviter Mme D'Hondt à me poser une nouvelles fois ses questions en commission des Affaires sociales sous forme d'une interpellation. Cela me donnera l'occasion de lui rappeler la politique qui a été menée jusqu'à présent, ce très souvent avec le soutien de l'opposition, et de lui faire part des perspectives tant pour la fin de cette législature que celles que nous envisageons pour soutenir l'emploi dans ce pays à plus long terme.

01.03 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik ben het niet en het is ook niet mijn fractie die gedurende meer dan drie jaar een beleid van oneliners gevoerd heeft. Kom mij nu niet verwijten dat ik hier in enkele zinnen het drama van de

se monte à cinquante-deux pour cent.

Je ne demande pas à la ministre de redire ici ce que le gouvernement a déjà réalisé mais d'expliquer comment elle compte encore mettre les prochains mois à profit pour rendre vigueur à l'emploi.

01.02 Minister Laurette Onkelinx: Mevrouw D'hondt wil een zo belangrijke kwestie als de werkgelegenheid in moeilijke economische tijden behandelen binnen het bestek van drie minuten in de vraag-en-antwoordcontext. Dat is fout. Het is een uiterst complex probleem. In plaats van allerlei kreten en slogans te lanceren, zou mevrouw D'hondt mij haar vragen opnieuw kunnen stellen in de vorm van interpellaties in de commissie voor de Sociale Zaken. Op die manier kan ik haar opnieuw al onze beleidslijnen en ook de toekomstperspectieven uiteenzetten.

01.03 Greta D'hondt (CD&V): Ce n'est pas mon groupe politique qui mène depuis trois ans une politique calamiteuse. Ce n'est

werkgelegenheid en de economie in dit land uiteenzet. Ik heb hier maar enkele minuten en de voorzitter heeft mij gezegd dat ik mij daaraan moest houden.

pas à moi qu'il faut reprocher de devoir exprimer ce drame en trois phrases.

De **voorzitter**: Komaan.

01.04 **Greta D'hondt** (CD&V): Ja maar, u hebt gelijk volgens het Reglement, mijnheer de voorzitter.

Maar kom mij niet verwijten, een regering die drie jaar bestuurd heeft met oneliners, dat ik hier nu in enkele krachtige zinnen zeg dat meer dan de helft van dit land ontevreden is over de economie en de werkgelegenheid en dat de jeugdwerkloosheid in Vlaanderen met 26% gestegen is. Kom mij niet zeggen dat dit oneliners zijn.

Ik ben bereid om in de commissievergadering of in de plenaire vergadering een debat te voeren, maar geef ons dan de gelegenheid.

01.05 Minister **Laurette Onkelinx**: Ik ben daar ook toe bereid.

De **voorzitter**: Deze dames zijn beiden bereid!

(Een parlamentslid uit de zaal reageert)

Waarom zo vroeg ditmaal?

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 **Vraag van de heer Joos Wauters aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over "het statuut van de dokwerkers" (nr. P146)**

02 **Question de M. Joos Wauters à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur "le statut des débardeurs" (n° P146)**

(Het antwoord zal worden verstrekt door de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer)
(La réponse sera fournie par la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports)

02.01 **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, u weet ongetwijfeld dat er morgen in vele Europese havens gestaakt zal worden. De havenarbeiders leggen het werk neer uit protest tegen de Europese ontwerpverordening die voorligt met betrekking tot de liberalisering van de havendiensten.

Mevrouw de minister, wij kunnen begrip opbrengen en wij kunnen die acties ondersteunen want wij vrezen, samen met hen, dat het hier over sociale dumping zal gaan. Het is volgens mij ontoelaatbaar dat de reders zelf mensen kunnen aanstellen, zelf personeel in dienst kunnen nemen om te verladen, zodat het dikwijls zelf aan hun bemanning overgelaten zal worden om te laden en te lossen. Dat is regelrechte sociale dumping omdat de havenarbeiders precies geschoold zijn, opleiding en vorming hebben gekregen om dat specifieke werk te doen. Het is een vakmanschap met sociale aspecten, milieu- en veiligheidsaspecten. Wij vinden het statuut, opgenomen in de wet-Major een belangrijk statuut.

Onze groene collega's in het Europees Parlement zullen proberen om dat nog te wijzigen. Zij hebben amendementen ingediend

02.01 **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO): Une action de grève sera organisée demain dans de nombreux ports européens contre le projet de directive sur la libéralisation des services portuaires. Nous comprenons cette action car nous craignons également le dumping social. Il ne convient pas de permettre aux armateurs d'engager eux-mêmes du personnel pour le chargement et le déchargement des navires ou de confier cette tâche à l'équipage. Les travailleurs portuaires sont formés en vue de l'exécution de ce travail spécifique. Leur savoir-faire combine des aspects sociaux, environnementaux et de sécurité.

waardoor de verlading moet gebeuren onder toezicht en met goedkeuring van de havenarbeiders zelf.

Dat zou voor alle Europese havens gelden, zodat er geen concurrentie op dat vlak kan ontstaan, omdat de regels overal dezelfde zijn.

Ook de Europese Raad van Ministers voor Transport zal zich daarover buigen, omdat het een belangrijk element is in het dossier. Vandaar wil ik vragen wat uw positie en die van de regering is in de Europese Raad van Transportministers.

Nous accordons une grande importance au statut de la loi Major. Nos collègues écologistes du Parlement européen tentent encore de modifier le projet par le biais d'amendements. Le Conseil européen des ministres des Transports examinera cette question. Quelle position le gouvernement adoptera-t-il lors de ce Conseil?

De **voorzitter**: Ik wil eraan herinneren dat in principe moet worden geantwoord zonder nota's.

02.02 Minister **Isabelle Durant**: Mijnheer de voorzitter, hierbij zal ik antwoorden op de vraag van de heer Wauters, alsook meteen op de vraag van de heer Schalck die maandag in de commissie aan de orde is.

Waarom spreken we over de problematiek? Er was een staking op Europees vlak en het Europees Parlement heeft de discussie over de desbetreffende richtlijn heropend. De Europese Raad had in juni 2002 een standpunt hieromtrent genomen. Ik heb toen het standpunt in overleg met federaal minister Onkelinx, met het Vlaams gewest en met de sociale partners verdedigd dat de wet-Major moest worden gehandhaafd. Ze was een garantie voor de veiligheid en correcte sociale omstandigheden voor de havenarbeiders. Bovendien heb ik bepleit dat zelfhandeling vermeden moest worden.

De beslissing van de Raad in juni 2002 leverde, denk ik, geen probleem op voor België in verband met de wet-Major.

Het gevolg is dat wij deze wet niet moeten veranderen. Dat is zeer belangrijk.

Het tweede element dat in de Raad werd besproken is de self-handling. De vragen gingen over de sociale omstandigheden en criteria en over het belangrijkste punt, met name de beslissingsmacht van de overheden terzake. De overheden kunnen – ze moeten het niet – beslissen om de markt te openen. Het zijn de overheden die daarover beslissen. Ik denk dat dit een redelijk compromis is. Het wordt nu besproken in het Europees Parlement. Tussen maart en juni 2003 zal het dossier terug naar de Raad worden verzonden.

Het standpunt van de regering – dat is ook mijn standpunt – is hetzelfde. Wij willen met name niet dat de wet-Major wordt gewijzigd en inzake de self-handling handhaven wij ons standpunt dat tegen dit concept van self-handling is. Als het noodzakelijk is om dat te beperken zullen we dat doen. De overheden blijven de mogelijkheid hebben om daarin te beslissen. Als er andere operatoren worden ingeschakeld, moeten de sociale omstandigheden absoluut dezelfde zijn als deze die de overheden hebben beslist.

In juli 2002 heeft België – ik en mijn diensten in overleg met het Vlaams Gewest - in de Raad een goede strijd geleverd en een goed compromis bereikt. Wij zullen hetzelfde standpunt blijven verdedigen, nadat het dossier is weergekeerd van het Europees

02.02 **Isabelle Durant**, ministre: Le Conseil européen a pris position en juin 2002. La Belgique défendait le point de vue selon lequel la loi Major devait être maintenue et l'automanutention évitée. La décision du Conseil n'a posé aucun problème pour la loi Major. Concernant l'automanutention, le Conseil a en outre décidé que les pouvoirs publics *peuvent* décider d'ouvrir le marché, ce qui nous a semblé être un compromis acceptable.

La question est actuellement pendante au Parlement européen et elle devrait être réexaminée par le Conseil au cours de la période mars-juin 2003. La position du gouvernement belge reste identique en ce qui concerne la loi Major et le *self handling*, ou automanutention, qui peut être autorisé par les pouvoirs publics si les conditions sociales restent inchangées.

Parlement.

02.03 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik ben tevreden met dit antwoord. Ik stel vast dat zowel de sociale partners als de havenbedrijven zelf voor deze optie zijn. Ook de vakbonden en vele parlementsleden die het goed menen staan achter deze optie. Dat geldt ook voor het beleid.

Wat België betreft, is dit bijna een consensus waar we dit dossier mee kunnen oplossen. U zegt dat wij daar zelf over kunnen beslissen. Ik hoop dat dit dan ook als zodanig gebeurt en dat de wet-Major behouden blijft.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

03 Question de M. Luc Paque au ministre de l'Intérieur sur "la consultation populaire concernant l'élection directe des bourgmestres" (n° P148)

03 Vraag van de heer Luc Paque aan de minister van Binnenlandse Zaken over "de volksraadpleging over de rechtstreekse verkiezing van de burgemeesters" (nr. P148)

03.01 Luc Paque (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, tout comme moi, vous avez pu lire dans la presse de ces derniers jours que le pouvoir wallon projetterait d'organiser une consultation populaire le 18 mai 2003, jour des élections législatives, concernant l'élection directe des bourgmestres.

En tant que garant du bon déroulement des élections tant au niveau du respect de la législation que de l'organisation purement logistique ou matérielle, j'aurais souhaité savoir si ce type de consultation populaire pourrait être organisé lors de l'élection législative du 18 mai et ce, tout en respectant les dispositions prévues par le Code électoral, plus particulièrement les articles 108, 109 et 110.

03.02 Antoine Duquesne, ministre: Monsieur le président, la réponse sera aussi brève que la question!

1. Je dois préciser que je n'ai été saisi d'aucune demande officielle en ce sens.
2. J'ai interrogé mon administration; vous reconnaîtrez que le temps dont elle a disposé est fort court. Je vous donne donc la réponse sous réserve d'un examen plus approfondi de la doctrine et de la jurisprudence.

L'article 108 du Code électoral que vous sollicitez dans votre question dispose que les collèges électoraux ne peuvent s'occuper que de l'élection pour laquelle ils sont convoqués. Il semble donc que l'on puisse se référer à cette disposition uniquement si les électeurs peuvent être convoqués pour plusieurs élections qui ont lieu le même jour. Ils ne peuvent être simultanément convoqués, d'une part, pour une élection et, d'autre part, pour une consultation populaire qui n'est pas une élection.

Je crois souhaitable d'organiser des consultations populaires. Je constate simplement que, dans l'état actuel des choses, hic et nunc, aucune disposition ne règle l'organisation d'une consultation populaire au plan régional. En ce qui concerne la question de savoir

02.03 Joos Wauters (AGALEV-ECOLO): Je me félicite de cette réponse. Les partenaires sociaux, les syndicats et les entreprises portuaires elles-mêmes, ainsi que de nombreux parlementaires, partagent ce point de vue.

03.01 Luc Paque (cdH): De Waalse overheid plant op 18 mei een volksraadpleging over de verkiezing van de burgemeesters. Kan zo een raadpleging worden georganiseerd samen met de wetgevende verkiezingen? Is dit in overeenstemming met de artikelen 108, 109 en 110 van het Kieswetboek?

03.02 Minister **Antoine Duquesne**: Ik heb geen enkele officiële aanvraag in die zin gekregen. Volgens mijn administratie en voor zover een diepgaander studie niets anders uitwijst, bepaalt artikel 108 van het Kieswetboek duidelijk dat de kiescolleges enkel mogen instaan voor de verkiezingen waarvoor ze bijeen werden geroepen. Zij kunnen dus niet tegelijkertijd instaan voor een raadpleging waarvoor ze niet bevoegd zijn.

Ik ben voor volksraadplegingen. Er bestaat echter geen enkele bepaling die de organisatie van een volksraadpleging op regionaal niveau regelt. Welke overheid is ter zake bevoegd op het lokale en op het provinciale niveau? Die vraag is zeer omstrede.

quelle est l'autorité compétente pour régler les modalités d'organisation d'une consultation populaire locale ou provinciale, cette question est actuellement fort controversée.

03.03 Luc Paque (cdH): Monsieur le président, je remercie le ministre de l'Intérieur pour sa réponse claire et précise en la matière.

Je constate qu'actuellement, l'organisation d'une consultation populaire le jour des élections législatives et à tout le moins dans les mêmes locaux ne paraît pas possible. Comme le précise le Code électoral, cela ne peut se faire ni dans le même local, ni par les mêmes personnes. Evidemment, si le pouvoir régional décidait néanmoins d'organiser cette consultation populaire, ce serait à nouveau malheureusement à charge du budget des communes.

Par ailleurs, comme le ministre l'a dit, la problématique de l'organisation de la consultation populaire en tant que telle suscite une certaine division au sein même de nos éminents constitutionnalistes sur le point de savoir si celle-ci est juridiquement applicable ou pas.

Selon moi, il s'agit davantage d'un effet d'annonce qui risque de semer le trouble dans l'esprit du citoyen. Celui-ci, finalement, ne saura plus très bien à quelle élection se vouer ni ce qu'on lui demandera le 18 mai.

J'espère que vous pourrez, en votre qualité de ministre de l'Intérieur, faire respecter le code électoral en cette matière et éviter toute confusion au sein de l'électorat wallon.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

04 **Vraag van de heer Luc Goutry aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over "de verkiezingsbeloftes van de minister in verband met de ouderenzorg"** (nr. P149)

04 **Question de M. Luc Goutry au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur "les promesses électorales du ministre à propos de la prise en charge des personnes âgées"** (n° P149)

04.01 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, men zou zich beter bezighouden met de herwaardering van... als forum waar de volksvertegenwoordiging over belangrijkere dingen kunnen debatteren namens de bevolking, ondermeer de crisis in Irak.

(...)

De **voorzitter**: Dat gebeurt nog in plenaire zittingen. Mijnheer Vandenbroucke, aan u het woord.

04.02 Luc Goutry (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik was eigenlijk wel erg verwonderd toen ik gisterenavond de media bekeek en beluisterde en deze morgen de kranten las. Jarenlang bleef de minister vrij stil over ouderenzorg. Het was daarentegen de oppositie die steeds moest mobiliseren. Vier maanden voor de verkiezingen verschijnt de minister nu met grootse plannen voor de ouderenzorg.

Wij moeten natuurlijk herinneren aan het feit dat ik vroeger – in 2001

03.03 Luc Paque (cdH): De organisatie van een regionale volksraadpleging in dezelfde lokalen en op dezelfde dag als de wetgevende verkiezingen behoort dus blijkbaar niet tot de mogelijkheden. Indien de regionale overheid toch zou doorgaan met haar plan, zou de volksraadpleging jammer genoeg ten laste van de gemeenten vallen. De grondwetspecialisten zijn verdeeld over de vraag welke overheid bevoegd is voor de organisatie van een regionale volksraadpleging.

Wij hebben hier te maken met een aankondigingseffect en op 18 mei zullen de burgers niet meer weten waar het nu eigenlijk om gaat. Ik vraag u dan ook de kieswetgeving te doen naleven.

04.02 Luc Goutry (CD&V): Hier, le ministre a exposé dans les médias ses ambitieux projets relatifs aux soins pour les personnes âgées. Il a même déclaré que personne n'avait jamais tant fait pour ce secteur. Pourtant, nous avons jadis dû interpellé à propos d'une

en 2002 - de minister bij herhaling heb geïnterpelleerd. Toen ging het om besparingen in diezelfde sector. Ik heb toen gezegd tegen de minister dat die besparing van 1 miljard niet correct is omdat hij in de problemen zou komen met de ouderensector. Er was sprake van 2 miljard Belgische frank besparingen op 2 jaar tijd.

De minister zegt altijd dat niemand ooit zoveel heeft gedaan voor de ouderenzorg als hij. Hij vergeet er natuurlijk aan toe te voegen dat het evident is dat gelet op de groeinorm, de toenemende behoeften en de index er sowieso een belangrijke stijging moet zijn van het budget. Bovendien heeft hij een sociaal akkoord gesloten waar wij trouwens achter staan zodat de mensen in de rusthuizen evenveel verdienen als in de ziekenhuizen. Die vele miljarden komen wel ten goede aan het personeel maar niet aan de directies die moeten instaan voor de verzorgingslast van de bejaarden. Wij hadden ons eigen vijfjarenplan dat liep van 1997 tot 2002 en dat heeft gezorgd voor 5 miljard extra. De minister schrijft dit ook op zijn conto. Ik wil die grote uitgaven alleen maar enigszins relativeren.

Ik heb zes concrete vragen, mijnheer de voorzitter. Waarom heeft de minister geopteerd voor een plan van een paar maanden en geen vijfjarenplan? Dit laatste zou de sector een structureel uitzicht bieden. Ten tweede, is het juist dat er wachtlijsten zijn? Uit een navraag die wij deden, bleek dat er in Vlaanderen 30 wachtenden zijn per rusthuis.

Is het juist dat per honderd zwaar zorgbehoevenden de directies slechts voor zestig patiënten of residenten voldoende correcte middelen krijgen om die zorgen te betalen? Is het juist dat er een manifest personeelsgebrek is in de ouderensector, in de rusthuizen? Is het juist dat men nu al in de rusthuizen aan een prefinanciering bezig is van een weddenstijging per 1 oktober, die pas in februari of maart door de RIZIV zal terugbetaald worden? Men moet dit voorschieten en het water staat al aan de lippen. Hoeveel keer is er interministerieel overleg geweest met uw collega uit Vlaanderen, omdat daar uiteindelijk de structurele maatregelen vandaan moeten komen vanuit een dergelijk protocol?

04.03 Minister **Frank Vandenbroucke**: Voorzitter, ik vind dat de heer Goutry vandaag niet bijzonder goed geïnspireerd is, eerlijk gezegd. Als de heer Goutry of CD&V denkt op die manier het politieke debat interessant te gaan maken...

04.04 **Gerolf Annemans (VLAAMS BLOK) (...)**:

De **voorzitter**: Mijnheer Annemans, hoe verder u naar achteren gaat zitten, hoe meer lawaai u maakt!

04.05 Minister **Frank Vandenbroucke**: De ouderenzorg interesseert de heer Annemans niet, zoveel is duidelijk.

Voorzitter, mijnheer Goutry komt hier zeggen dat ik een mededeling zou hebben gedaan over verkiezingsbeloften. Ik heb helemaal geen verkiezingsbeloften gedaan.

Ik heb een akkoord bekendgemaakt aan de pers dat het resultaat is van een jaar lang intens onderhandelen met de ministers bevoegd voor ouderenzorg in Vlaanderen, Brussel, Wallonië en de Duitstalige

économie de deux milliards de francs étalée sur deux ans. De plus, l'augmentation du nombre de personnes âgées et l'accord social relatif au personnel ne pouvaient qu'entraîner une majoration du budget.

Pourquoi le ministre a-t-il conçu un plan annuel au lieu d'un plan quinquennal? Est-il exact qu'il y a en Flandre des listes d'attente de trente personnes par maison de repos? Est-il exact qu'un paiement n'est réalisé que pour soixante personnes sur cent nécessitant des soins? Les maisons de repos ne sont-elles pas confrontées à un cruel manque de personnel? Les maisons de repos assurent-elles un préfinancement de l'augmentation des salaires à partir du 1er octobre, l'INAMI ne s'acquittant qu'ultérieurement du remboursement? A combien de reprises y a-t-il eu concertation avec le ministre flamand compétent?

04.05 **Frank Vandenbroucke**, ministre: M. Goutry me reproche de faire des promesses électorales. Or, je n'ai rien fait d'autre que de présenter le résultat d'une année de négociations avec les ministres des Communautés. Le redoublement des efforts en faveur des maisons de repos n'est

Gemeenschap. Dat akkoord kunt u consulteren op mijn website. Dat zijn geen verkiezingsbeloften. Ik heb onder meer gezegd dat de federale inspanning voor ouderenzorg sinds 1998 verdubbeld is. Dat is geen verkiezingsbelofte, dat is een feit. Ik heb gezegd dat het budget voor ouderenzorg tussen 2002 en 2003 toeneemt met 160 miljoen euro. Dat is geen verkiezingsbelofte, dat is een feit. Ik heb gezegd dat we een akkoord hebben bereikt met Vlaanderen, Brussel, Wallonië en de Duitstalige Gemeenschap over de verdeling van 23 miljoen euro voor bijkomende nieuwe initiatieven. Dat is geen verkiezingsbelofte, dat is een feit. Ik heb de aandacht gevestigd op iets heel nieuws in die benadering. We hebben namelijk na een jaar lang intens onderhandelen met de bevoegde gemeenschapsministers een akkoord bereikt dat heel wat vrijheid geeft aan Vlaanderen, Brussel, Wallonië en de Duitstalige Gemeenschap, met respect voor de bevoegdheden en voor de eigen behoeften van die gemeenschappen. Het akkoord is zeer vernieuwend, want in een kader van federale solidariteit staan we de Gemeenschappen en Gewesten toe op hun eigen manier in te spelen op hun eigen behoeften op basis van zeer objectieve spelregels.

Dat heb ik allemaal uitgelegd. Dat zijn geen verkiezingsbeloften, dat zijn feiten. Mijnheer Goutry, daarmee heb ik al een eerste antwoord gegeven op uw eerste vraag.

Waarom heb ik geen plan bekendgemaakt voor vier jaar maar slechts voor één jaar? Om te vermijden dat hier een parlamentslid terecht zou komen zeggen dat ik met verkiezingsbeloften bezig ben, natuurlijk. Wat is dat voor een vraag die u mij stelt? U verwijt mij nu dat ik verkiezingsbeloften lanceer terwijl ik het alleen gehad heb over feiten die vervat zitten in de begroting van het jaar dat net begonnen is. Het eerste wat u dan zegt, is dat het schandalig is dat ik geen vierjarenplan heb opgemaakt. Natuurlijk doe ik dat niet, want dat zou verkiezingspraat zijn.

Wat de wachtlijsten betreft, zullen wij mogelijk voor duizenden mensen nieuwe opvangplaatsen scheppen dankzij de inspanning die wij doen voor het jaar 2010. Waar er wachtlijsten zijn, bieden wij dus alvast een gedeeltelijke oplossing.

Wat het tekort aan personeel inzake zwaar zorgbehoevenden betreft, maken wij het mogelijk bedden met het statuut ROB om te schakelen naar het statuut RVT, wat betekent dat men meer handen rond die bedden krijgt en dat men meer geld krijgt voor personeel. Dat is precies een deel van het akkoord dat wij gisteren uiteindelijk bereikt hebben, na lange onderhandelingen met de Gemeenschappen. Er was personeelsgebrek. Ik zal het nog eens hebben over iets dat geen verkiezingsbelofte is, mijnheer Goutry. Tijdens deze legislatuur is het aantal mensen dat werkt in de ouderenzorg gestegen van 30.000 naar 35.000. Dat is een belangrijke uitbreiding van het aantal personeelsleden en bovendien worden zij nu beter en eerlijker betaald. Dat maakt deel uit van het sociaal akkoord.

Ten slotte, beantwoord ik zeer kort de gestelde vraag over de prefinanciering van de loonlast. Ik kan met cijfers in de hand aantonen dat waar ongetwijfeld vele rustoorden vier of vijf jaar geleden met ernstige rendabiliteitsproblemen te maken hadden.

Vandaag is dat echter niet langer het geval voor de meeste

pas une promesse mais un fait, au même titre que l'augmentation du budget 2002-2003 de 160 millions d'euros et la conclusion d'un accord avec les Communautés au sujet de la répartition de 23 millions d'euros supplémentaires. En outre, une nouveauté est qu'elles peuvent désormais, moyennant des règles objectives, affecter les fonds selon leurs propres besoins.

Pourquoi pas de plan quinquennal? Parce que c'est alors que je tomberais dans le piège des promesses électorales. Grâce à nos efforts, les listes d'attente vont se raccourcir. La pénurie de personnel pour les patients nécessitant des soins lourds ne sera plus qu'un mauvais souvenir, grâce à la conversion des lits MRPA en MRS prévue par l'accord. Du reste, au cours de cette législature, le nombre de travailleurs en maisons de repos est passé de 30.000 à 35.000. Pour ce qui est du préfinancement des charges salariales, de nombreuses maisons de repos connaissaient, il y a quatre à cinq ans, des problèmes de rentabilité qui ont été résolus grâce aux financements massifs supplémentaires. Ce dossier peut être consulté sur mon site internet.

rustoorden dankzij de massieve extra-subsidiëring die wij tot stand brachten. In dat verband vindt u zeer gedetailleerde cijfers in het dossier op mijn website. Ik raad u aan dit dossier te consulteren alvorens hier om het even wat te komen vertellen.

04.06 Luc Goutry (CD&V): Mijnheer de minister, ik luisterde aandachtig naar uw antwoord hoewel ik dat sowieso al kende. U antwoordt trouwens nooit ten gronde op wat ik vraag.

Het zou helemaal geen verkiezingsstunt zijn geweest mocht een al vijf jaar durend beleid een structureel meerjarenplan hebben verlengd. Dat is geen verkiezingsstunt, maar een teken van een continu en degelijk beleid. Anders is het niet meer mogelijk een continu beleid te voeren.

Ik herhaal echter dat het hier een platte verkiezingsstunt in teletubbies-stijl is. De waarheid is, mijnheer de minister, dat u twee miljard uit de rusthuizen wegnam en een miljard, zijnde de helft van uw besparing, teruggeeft. Zestig op honderd zware zorgbehoevende personen in rusthuizen krijgen een correcte vergoeding, maar veertig op honderd krijgen die niet.

U staat hier te roepen, mijnheer de minister, terwijl u beter de rusthuizen eens zou bezoeken om er te praten met de directeurs. U zou dan wel beter weten.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

Le **président**: Madame Lalieux, votre question adressée au premier ministre a été transmise au ministre de la Fonction publique et de la modernisation de l'Administration, M. Van den Bossche. Elle porte sur le portail fédéral et la citoyenneté.

04.07 Karine Lalieux (PS): Monsieur le président, M. Van den Bossche n'est pas là pour me répondre. Il ne se sent pas compétent parce que ma question concerne la communication et la citoyenneté qui sont des compétences du premier ministre.

Je poserai donc à nouveau ma question au premier ministre la semaine prochaine. J'aimerais que ce soit lui qui vienne me répondre.

04.06 Luc Goutry (CD&V): Votre réponse n'est pas une réponse de fond. Un plan quinquennal a vocation à assurer la continuité, non à servir de gadget électoral. Vous ne dites pas que vous avez en réalité économisé deux milliards de francs et que vous en restituez un à présent. Dans 40% des cas, les personnes qui ont besoin de soins lourds ne sont pas indemnisées correctement.

04.07 Karine Lalieux (PS): Ik wens hoe dan ook een antwoord van de premier te bekommen. Ik kom hier dus volgende week op terug.

05 Vraag van de heer Geert Bourgeois aan de minister van Justitie over "het bewijs van de kennis van de tweede taal van de voorzitter van het Directiecomité van de Federale Overheidsdienst Justitie" (nr. P152)

05 Question de M. Geert Bourgeois au ministre de la Justice sur "la preuve de la connaissance de la deuxième langue du président du Comité de direction du Service public fédéral de la Justice" (n° P152)

05.01 Geert Bourgeois (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt bij koninklijk besluit van 11 juni vorig jaar de heer Alain Bourlet van het Franse taalkader – bij mijn weten eentalig Frans – benoemd tot topmanager in uw administratie. Hij is de voorzitter van het directiecomité van de Federale Openbare Dienst Justitie. 's Anderendaags is de wet van 12 juni gepubliceerd die het gemorrel van paars-groen aan de taalwetgeving regelt waardoor topmanagers niet langer tweetalig moeten zijn. Het volstaat dat zij

05.01 Geert Bourgeois (VU&ID): Un arrêté royal nommant Alain Bourlet topmanager du SPF Justice a été publié le 11 juin 2002 et une loi prévoyant qu'une connaissance fonctionnelle de la deuxième langue nationale est suffisante pour les topmanagers

een soort examen afleggen waaruit blijkt dat zij voldoende kennis hebben van de tweede taal om hun ondergeschikten te evalueren. Men zou kunnen zeggen dat het om een wet van een dag later gaat, maar naar goede paars-groene gewoonte is het een wet met een retroactieve werking tot april 2001 zodat die wet ook op de heer Bourlet van toepassing is. De heer Bourlet is bij mijn weten eentalig Franstalig, maar in de wet-Van den Bossche staat dat de topmanagers zes maanden de tijd krijgen om te bewijzen dat zij die kennis van de andere taal hebben.

Die zes maanden zijn voorbij. Mijn vraag is eigenlijk heel eenvoudig, mijnheer de minister. Heeft de heer Bourlet ondertussen die kennis van de andere taal bewezen? Als dat zo is, hoe evalueert u dat? Is dit een examen dat de heer Bourlet werkelijk toelaat om zijn ondergeschikten te evalueren, met hen te praten, enzovoort? Ik krijg nogal wat berichten dat hij uitsluitend Franstalig blijft en ook op die manier communiceert. Als dat niet zo is, wat hebt u dan ondernomen? In de wet staat uitdrukkelijk dat het voor die topmanagers geldt op straffe van onmiddellijke voortijdige beëindiging van hun managementstaak.

05.02 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, collega Bourgeois, ik meen dat ik in deze kwestie getuigenis kan afleggen van het feit dat de gesprekken die ik voer met de voorzitter van de Federale Openbare Dienst Justitie, in de twee talen kunnen worden gevoerd. Ik spreek trouwens met hem mijn moedertaal, het Nederlands, en hij antwoordt mij ook in het Nederlands.

Het is overigens een verplichting. Artikel 43ter van de wet op de talen voorziet in een functionele tweetaligheid voor de managersfunctie binnen de Federale Openbare Diensten. Dat is dus ook het geval. Wellicht alludeert u op een incident dat heeft plaatsgevonden, want er is een incident. Ik heb ook gevraagd dat men er bijzondere aandacht zou aan besteden dat elk document, elke circulaire, elke interne en externe communicatie van Justitie in de twee talen wordt opgesteld, en niet eentalig vertrekt. Daarover is er een incident geweest dat u wellicht heeft geïnspireerd tot uw vraag. Ik vind het dan ook terecht dat u mij daarover een vraag stelt, maar ik moet u garanderen dat de heer Bourlet in elk geval die functionele tweetaligheid aan de dag legt. Ik heb hem in elk geval ook opgedragen om met de grootste zorg ervoor te zorgen dat elke berichtgeving van Justitie op die manier, in volle tweetaligheid, kan worden gerealiseerd.

05.03 **Geert Bourgeois** (VU&ID): Mijnheer de minister, ik heb natuurlijk geen antwoord gekregen op mijn vraag of de heer Bourlet dat examen heeft afgelegd binnen 6 maand. Die 6 maand zijn voorbij. Als hij dat examen niet heeft afgelegd, dan moet hij opstappen als manager. Dat is mijn vraag. Ik weet dat daar inderdaad minstens één incident is geweest. Ik krijg klachten uit Justitie, waarbij het personeel zegt dat de eentalig Franse communicatie nooit zo erg is geweest. Dit is een vervolg op wat wij meemaken met paars-groen: morrelen aan de taalwetgeving in wetgeving, gerechtszaken, bij de politie in Brussel, enzovoort.

Heeft hij nu al dan niet dat examen afgelegd? Hij had daarvoor zes maand de tijd. Die zes maand zijn voorbij. Ik heb toen gewaarschuwd en gezegd: u zult eentalige ambtenaren benoemen, die zes maand

des services publics fédéraux l'a été le lendemain. Cette connaissance ne doit apparemment servir aux topmanagers qu'à évaluer leurs subalternes. Cette loi entrera rétroactivement en vigueur en avril 2001.

Alain Bourlet, dont on sait qu'il est unilingue, est légalement tenu de justifier dans les six mois des connaissances requises du néerlandais. Est-ce chose faite aujourd'hui? Qui est appelé à en juger?

05.02 **Marc Verwilghen**, ministre: La législation linguistique prescrit effectivement que les topmanagers doivent être bilingues. Quand je m'entretiens avec M. Bourlet, c'est toujours en néerlandais.

Je soupçonne que c'est un incident isolé qui vous a amené à poser cette question. A la suite de cet incident, j'ai demandé instamment au SPF Justice de mettre tout en œuvre pour assurer la disponibilité de toutes les circulaires, des notes, etc. dans les deux langues nationales.

05.03 **Geert Bourgeois** (VU&ID): Je n'ai pas obtenu de réponse à la question de savoir si M. Bourlet avait ou non réussi l'examen obligatoire de langue néerlandaise.

zullen verstrijken en geen haan zal ernaar kraaien.

05.04 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, ik geef nog een korte repliek, omdat uitdrukkelijk in de wet is bepaald dat de termijn aanvangt vanaf het ogenblik dat het koninklijk besluit, in Ministerraad overlegd, is genomen. Bij mijn weten is dit tot op heden niet genomen.

05.04 **Marc Verwilghen**, ministre: Le délai dans lequel M. Bourlet doit présenter son examen ne court qu'à partir de l'approbation de l'arrêté royal délibéré en conseil des ministres qui pourrait instaurer une période de transition de cinq ans. Il n'a pas encore été approuvé.

05.05 **Geert Bourgeois** (VU&ID): Dit had ik gevreesd. Als u toekijkt op de herwaardering van het Parlement, mijnheer de voorzitter, dan heeft men inderdaad nog een achterpoortje uitgewerkt. De minister – niet u, maar minister van Van den Bossche, bevoegd voor taalwetgeving in bestuurszaken – moet nog een koninklijk besluit uitvaardigen, in Ministerraad overlegd, waarbij in een overgangsregeling van 5 jaar kan worden voorzien. Zo gaan we dus verder op de weg van de uitholling van de taalwetgeving in dit land, onder deze regering. Wij blijven daar heel krachtig tegen protesteren. Mijnheer de minister, onder uw bewind worden in Justitie ook op dit punt enorme stappen teruggezet.

05.05 **Geert Bourgeois** (VU&ID): Le gouvernement parvient toujours à tourner la loi mais, ce faisant, il vide toujours davantage de sa substance la législation linguistique.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 **Vraag van de heer Filip De Man aan de minister van Justitie over "de problematiek rond de AEL in het licht van de AEL-betoging te Brussel op 19 januari 2003" (nr. P151)**

06 **Question de M. Filip De Man au ministre de la Justice sur "la problématique relative à la LAE à la lueur de la manifestation de la LAE organisée à Bruxelles le 19 janvier 2003" (n° P151)**

06.01 **Filip De Man** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in een persbericht van vandaag lees ik dat de Duitse groene minister Otto Schily stelt dat zijn regering de radicale islamitische groepering El Tarir El Islami heeft verboden. De Duitse minister zegt dit te doen naar aanleiding van de opschudding die veroorzaakt werd door een manifestatie in Berlijn waarbij antisemitische uitlatingen werden gedaan en radicale anti-Amerikaanse en antiwesterse ideeën werden geuit.

06.01 **Filip De Man** (VLAAMS BLOK): Le gouvernement allemand vient d'interdire un groupement islamique radical qui avait suscité l'émoi en lançant des slogans antisémites lors d'une manifestation à Berlin. En Belgique, la Ligue arabo-européenne peut poursuivre ses activités impunément et se développer. Nous avons connaissance de noyaux actifs dans toutes les provinces, à l'exception du Hainaut.

Mijnheer de minister, ik wil de parallel trekken met hetgeen in ons land gebeurt met de AEL. De AEL is een beweging die door deze regering op geen enkel ogenblik wordt lastiggevalen. De AEL bouwt op dit ogenblik een reeks kernen uit in dit land. Ik geef een korte opsomming. Er zijn AEL-kernen in Antwerpen, Brussel, Lokeren, Temse, Sint-Niklaas, Willebroek, Gent, Brugge. Volgens Achmed Azouz – de tweede man van AEL en tevens degene die een paar weken geleden een van onze collega's met de dood bedreigde – is er alleen in Henegouwen nog geen actieve AEL-kern.

Dimanche prochain, la LAE manifestera à Bruxelles. Le ministre Verwilghen partage-t-il ma préoccupation en ce qui concerne les nouvelles destructions et l'agitation qui couve? La LAE menace de paralyser le port d'Anvers et a déposé plusieurs plaintes contre les services de police.

Mijnheer de minister, bent u niet bevreesd dat dit tot een escalatie zal leiden? We weten dat zondag een betoging is aangekondigd van de AEL in Brussel. We hebben het voorbeeld van 10 november van vorig jaar waar antisemitische en antiwesterse slogans werden geuit. Men is op dat ogenblik nauwelijks opgetreden. Er is heel wat heibel geweest. Volgende zondag betoogt de AEL opnieuw. Mag deze

betoging van de regering plaatshebben? Is dat geen probleem? Als we de AEL mogen geloven zullen ze de haven van Antwerpen platleggen omdat er vanuit deze haven verzendingen gebeuren door de Amerikanen. De AEL dient klachten in tegen de politie en beschuldigt haar van racisme. Dit is onder meer het geval in Lokeren. U moet die streek kennen. Een partijgenoot van u is er burgemeester. U moet ook weten dat de politie van Antwerpen beschuldigd werd van mensonterende zaken.

Dat alles brengt me ertoe u te vragen wat de stand van zaken is met betrekking tot de onderzoeken aangaande de AEL. Er is het onderzoek in verband met de overtreding van de wet op de privé-milities, het onderzoek inzake de naturalisatie van de AEL-voorzitter. Er is de lijfwacht die een ontsnapte crimineel bleek te zijn. Er is een vierde zaak die me even niet te binnen schiet. Deze onderzoeken lopen. Mijnheer de minister, wat gaat deze regering tegen de AEL doen?

06.02 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, ik heb nog maar zelden zo'n verwarrende vraag gehoord als die van de heer De Man.

Laat ik concreet zijn, mijnheer De Man. Er zijn een reeks gerechtelijke onderzoeken lopende. Wellicht zal de uitslag in het ene onderzoek het andere beïnvloeden. Men heeft voorwaarden opgelegd onder welke men vervroegd van zijn vrijheid kon genieten. Deze voorwaarden moeten strikt opgevolgd worden. Ik wacht de uitslag van de gerechtelijke onderzoeken af. Ik kan u meedelen dat ik vanmiddag een onderhoud heb gehad met de procureur des Konings te Antwerpen. Uit dit onderhoud blijkt heel duidelijk dat men deze zaak ernstig neemt en nauwgezet volgt. Wat dat betreft, kunnen er, mijns inziens, weinig of geen discussies bestaan.

Wat eventuele acties die men organiseert of waaraan men deelneemt betreft, moeten degenen die onder voorwaarden kunnen genieten van het feit dat ze op dit ogenblik niet verontrust worden, zich goed rekenschap geven dat deze voorwaarden kunnen worden ingetrokken. Als een vereniging meent initiatieven te moeten organiseren, ook het AEL, moet de wet strikt gerespecteerd worden. Als dit niet het geval is, stelt men zich bloot aan mogelijke beteugeling.

06.03 **Filip De Man** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de betoging van zondag is aangekondigd als een big international demonstration. U weet wat daar gaat gebeuren. U treedt niet op.

U weet ook dat de AEL oproept om de haven van Antwerpen te blokkeren. Zij hebben acties aangekondigd.

Ik vraag mij dus af of de uitspraak van de rechter, die gezegd heeft: "U moet zich nu drie maanden kalm houden", wel nageleefd wordt. Kan dat allemaal onder die voorwaarde? Blijkbaar kan dat voor deze regering wel.

Ik zie de enorme discrepantie tussen de aanpak van een politieke partij als het Vlaams Blok, die politieke voorstellen lanceert maar voor de rechter wordt gedaagd tot in hoger beroep, en van een AEL

Comment évoluent les enquêtes sur la LAE?

06.02 **Marc Verwilghen**, ministre: Voilà une question particulièrement confuse. Différentes enquêtes judiciaires sur la LAE sont en effet en cours. Celles-ci sont naturellement liées entre elles. J'ai eu, tout récemment, une conversation avec le procureur d'Anvers, qui m'a assuré suivre cette affaire très attentivement.

En ce qui concerne la manifestation de dimanche, les participants devront respecter la loi comme tous les citoyens, sous peine d'une intervention des autorités. Le président de la LAE devra satisfaire aux conditions imposées lors de sa libération.

06.03 **Filip De Man** (VLAAMS BLOK): Je n'ai pas obtenu de réponse claire à mes questions sur la manifestation de dimanche, que l'on qualifie de "grande manifestation internationale". On sait ce qui va se produire, sans toutefois intervenir. Ne négligeons pas davantage la menace d'actions à Anvers.

J'étais convaincu que le juge avait enjoint au président de la LAE de se tenir coi pendant trois mois. Il n'en est rien. La différence dans la manière d'appréhender les actions

die maar rustig verder kan doen in dit land en waartegen deze regering niet optreedt.

Ik waarschuw voor zondag in Brussel. Ik ben benieuwd naar de beelden van zondagavond.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

de la LAE et les propositions politiques du Vlaams Blok défie toute imagination.

07 Question de M. Richard Fournaux au ministre de la Justice sur "le rapport adopté par le Parlement européen sur le respect des droits de l'homme en Belgique" (n° P153)

07 Vraag van de heer Richard Fournaux aan de minister van Justitie over "het verslag dat het Europees Parlement heeft aangenomen over het respect van de mensenrechten in België" (nr. P153)

07.01 **Richard Fournaux** (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, ma question a pour but d'obtenir ici en séance publique les commentaires de M. le ministre, et par là même du gouvernement, à propos du rapport du Parlement européen sur le respect des droits de l'homme dans notre pays. Je dois vous avouer qu'en qualité de parlementaire et maître d'une ville où est située une prison – il y a beaucoup de choses à Dinant, mais aussi une prison –, quand je reçois l'information selon laquelle un rapport du Parlement européen stigmatise la manière dont le respect des droits de l'homme est observé et organisé dans notre pays et que les commentaires du Parlement européen semblent être très sévères selon la presse, cela a de quoi me surprendre. Je n'ai pas lu tout le rapport, mais seulement les commentaires qui en ont été faits.

Monsieur le ministre, nous aurions souhaité connaître votre avis au sujet des commentaires sur ce rapport. Nous devons prendre position vis-à-vis de notre opinion publique et du Parlement européen. Si l'on peut critiquer ce gouvernement pour beaucoup de choses, on peut en tout cas le féliciter pour avoir voulu mener un combat visant à améliorer l'image de notre pays tant à l'intérieur qu'à l'étranger. Reconnaissons-le, le fait qu'un tel rapport soit diffusé aujourd'hui n'est pas favorable à notre image de marque. Nous souhaiterions savoir si ce rapport – ou en tout cas les commentaires qui en sont faits – appelle de la part du gouvernement une réponse cinglante, ferme et évidemment contradictoire ou si la manière dont nos intérêts ont été défendus auprès du Parlement européen devrait être éventuellement corrigée.

07.02 **Marc Verwilghen**, ministre: Monsieur le président, je dois d'abord féliciter le collègue Fournaux pour la célérité avec laquelle il aurait lu le rapport dans son entier puisqu'il est très volumineux, comptant pas moins de 135 recommandations envers les 15 pays membres de l'Union européenne.

Pour ma part, j'ai une opinion très réservée sur ce rapport qui n'a été accepté que de justesse, étant donné que presque autant de membres ont voté contre que pour. Mais il y avait une majorité, bien que toute petite, pour l'accepter. J'ai vu que 128 des 135 recommandations ont trait soit à l'accès à la justice soit au tribunal impartial ou à la reconnaissance des droits de la défense, comme s'il n'y avait pas d'autres droits, par exemple le droit de la victime d'être dédommagée pour les dommages subis. Dans ces conditions, je me

07.01 **Richard Fournaux** (cdH): We kunnen niet anders dan reageren op het verrassende rapport van het Europees Parlement over de eerbiediging van de mensenrechten in België. Zal de regering, die het imago van ons land in het buitenland wil oppoetsen, een duidelijk en krachtig antwoord geven, of moet de manier waarop onze belangen in het Europees Parlement werden verdedigd, herzien worden?

07.02 **Minister Marc Verwilghen**: Ik sta zeer terughoudend tegenover dat rapport, dat trouwens maar met een zeer krappe meerderheid werd aangenomen.

Het stoelt bovendien vooral op adviezen van NGO's. De Belgische gerechtelijke autoriteiten werden niet geraadpleegd. 128 van de 135 aanbevelingen hebben betrekking op de laagdrempeligheid van het

dois d'émettre des réserves sur ce rapport.

D'ailleurs, nous allons réagir. À aucun moment, les autorités judiciaires belges n'ont été interpellées à ce sujet. Seules des ONG ont donné leur avis sur ce qui leur semblait être une façon de travailler dans leur pays. Finalement, je voudrais ajouter que l'accès et les délais raisonnables en matière civile ont également fait l'objet d'une recommandation dans laquelle la Belgique n'est pas montrée du doigt, ce qui démontre que certains problèmes se situent dans un contexte un peu particulier.

Ma conclusion par rapport à ce document est que je suis très réservé à propos de son contenu, tout comme le Parlement européen d'ailleurs.

gerecht en de toegang tot onpartijdige rechtbanken, en tot de rechten van de verdediging. Alsof de slachtoffers geen rechten hebben! In de aanbevelingen betreffende de redelijke termijn in civielrechtelijke zaken komt België dan weer niet voor.

Zoals gezegd wil ik mij hiertegenover dus zeer terughoudend opstellen.

07.03 Richard Fournaux (cdH): Monsieur le président, je remercie le ministre pour sa réponse et je prends note, bien entendu, du fait que le gouvernement et le ministre en particulier sont réservés quant à ce rapport. J'ai entendu le ministre dire que le gouvernement fédéral avait réagi. Je dois vous avouer très sincèrement qu'à l'heure à laquelle nous débattons aujourd'hui, puisqu'il s'agit de question d'urgence, monsieur le président, je n'ai encore eu connaissance d'aucune forme de réaction officielle du gouvernement.

07.03 Richard Fournaux (cdH): Ik neem nota van de bezwaren die door de regering worden gemaakt en ik verheug mij erover. We moeten immers allemaal het imago van ons land verdedigen.

Je m'en réjouis mais j'avais cru comprendre que le gouvernement avait réagi.

Pour ma part, je m'en félicite car, en ce qui concerne la volonté de promouvoir l'image de marque de notre pays, vous savez, monsieur le ministre, que nous sommes et serons dans la prochaine législature votre partenaire idéal pour réaliser ce projet auquel nous tenons beaucoup. Nous espérons que votre réaction de cet après-midi – ou en tout cas imminente – sera à la hauteur de vos espérances qui, vous l'avez compris, sont les nôtres.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

08 Vraag van mevrouw Els Van Weert aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek, belast met het Grootstedenbeleid over "het bestaan van een lijst op internet van slecht betalende huurders" (nr. P154)

08 Question de Mme Els Van Weert au ministre de l'Economie et de la Recherche scientifique, chargé de la Politique des grandes villes sur "l'existence sur internet d'une liste des locataires ayant éprouvé des difficultés à payer le loyer" (n° P154)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de minister van Justitie)
(La réponse sera fournie par le ministre de la Justice)

08.01 Els Van Weert (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik las vandaag in de krant dat de lijst die al bestaat en waarover wij het hier ook al gehad hebben, op het Internet, die door een Gents bedrijf is opgesteld op vraag van het eigenaarssyndicaat, een zwarte lijst waarop slecht betalende huurders staan, nog steeds gehandhaafd blijft. Die lijst blijft gehandhaafd ondanks het feit dat er duidelijk sprake is van een negatief advies van de privacycommissie terzake.

08.01 Els Van Weert (VU&ID): La liste noire des locataires mauvais payeurs, publiée par une société gantoise à la demande du syndicat des propriétaires, est toujours disponible sur internet en dépit de l'avis négatif de la Commission de la protection de la vie privée. D'ailleurs, ces listes

Ik heb voor u slechts enkele korte vragen.

Ten eerste, er duiken steeds meer van die zwarte lijsten op, of het nu gaat om telefoonrekeningen of verzekeringen. Zelfs videotheken denken eraan om nu een zwarte lijst op te maken. Wat vindt u zelf van het principe van die zwarte lijsten?

Ten tweede, bent u het eens met de aanbeveling van de privacycommissie dat er bijkomende reglementering nodig is op dat soort van praktijken, zodanig dat er meer duidelijkheid gecreëerd wordt en dat er daarover minder problematiek ontstaat?

Ik wil nog één bijkomende vraag stellen. Op dit moment mogen mensen die op zo'n lijst terechtkomen toch beschouwd worden als wat zwakker. Zij zijn minder weerbaar en hebben hoe dan ook al veel problemen. Zij moeten individueel een vordering indienen bij de rechtbank. Overweegt u het toe te laten dat ook in deze bijvoorbeeld belangenorganisaties naar de rechter zouden kunnen stappen?

08.02 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Van Weert, ik heb een enigszins andere lezing bij het advies van 19 december 2002 dat werd verstrekt door de commissie voor de bescherming van de private levenssfeer.

Ten eerste, over de lijsten die werden aangelegd, stelt de adviescommissie vrij formeel dat ze in strijd zijn met de bepalingen die actueel in de wet gelden. Ook de artikelen als zodanig worden daarbij opgesomd. Dat is een eerste zaak.

Een tweede zaak is het volgende. Indien men zou willen overgaan tot het kunnen opstellen van die lijsten, dan is daar een wettelijke basis voor nodig.

De vraag rijst nu of een parlement daartoe al dan niet enig initiatief moet nemen. Mij lijken zulke lijsten toch wel vrij verstorend te werken. Zij hebben wat weg van een soort moderne schandpaal die via het Internet wordt gepubliceerd ten aanzien van mensen die het al bijzonder moeilijk hebben in de maatschappij.

U vraagt dan nog om te weten of degenen die daarop dan toch met naam voorkomen, iets kunnen ondernemen en zich desgevallend mogen laten vertegenwoordigen. Weet dat men slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden toestaat om af te wijken van het feit dat "nul ne plaide par procureur", dus dat niemand eigenlijk zijn belangen laat verdedigen door tussenkomst, tenzij van diegenen die over het pleitmonopolie beschikken.

In die omstandigheden denk ik dat het een precedent is waarmee men bijzonder omzichtig moet omspringen. Ik ben er echter wel van overtuigd dat voor degenen die onterecht op die lijst zullen belanden de nodige stappen kunnen worden ondernomen. Dit zal dan zowel op burgerlijk als op strafrechtelijk vlak aanleiding kunnen geven tot vervolgingen.

08.03 **Els Van Weert** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik ben eigenlijk zeer tevreden met het antwoord van de minister. Ik hoop alleen dat ook de praktijk zal uitwijzen dat de bestaande regeling sluitend genoeg is en dat er dus een einde zal komen aan het steeds

noires se multiplient, mentionnant par exemple les noms de personnes ayant rencontré des problèmes avec leur assureur.

Que pense le ministre du principe des listes noires? Le ministre partage-t-il le point de vue de la Commission de la protection de la vie privée qui estime qu'il y a lieu de préciser la réglementation? Les locataires qui figurent sur une liste noire, qui sont généralement considérés comme un groupe socialement faible et qui doivent tenter une action en justice, peuvent-ils se faire défendre par un groupement d'intérêts?

08.02 **Marc Verwilghen**, ministre: Dans son avis du 19 décembre 2002, la Commission de la protection de la vie privée stipule que l'établissement de listes noires est contraire à la loi. L'établissement de telles listes devrait reposer sur une base légale. La question est de savoir si le Parlement doit prendre une initiative en ce sens. Les listes noires diffusées sur internet sont une version moderne du pilori.

En ce qui concerne la question de savoir si les personnes figurant sur la liste peuvent entreprendre une démarche et se faire défendre, je vous rappelle qu'il n'est que très rarement dérogé au principe selon lequel "nul ne plaide par procureur." En principe, nul ne fait défendre ses intérêts par un intermédiaire, sauf par celui qui dispose du monopole de la plaidoirie. Nous devons observer une prudence particulière dans la mise en oeuvre de ce principe. Je suis par contre convaincu que les locataires qui figurent injustement sur cette liste noire peuvent s'adresser au tribunal.

08.03 **Els Van Weert** (VU&ID): J'espère que cette réglementation ne comporte aucune faille, ce qui permettrait de mettre un terme à

vaker opduikende fenomeen van de zwarte lijsten. Indien dit niet het geval is, denk ik dat we dit opnieuw moeten bekijken.

ces listes noires. Dans le cas contraire, je reviendrai sur cette question.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

09 Vraag van de heer Georges Lenssen aan de minister van Financiën over "de invoering van een zware belasting op bieren in Frankrijk" (nr. P155)

09 Question de M. Georges Lenssen au ministre des Finances sur "l'instauration d'une taxe élevée sur les bières en France" (n° P155)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de minister van Justitie)
(La réponse sera fournie par le ministre de la Justice)

09.01 Georges Lenssen (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, onlangs heeft het Franse parlement een wet gestemd waarin het omwille van de gezondheid taksen gaat heffen op bieren, namelijk 200% accijnzen op bieren met een alcoholgehalte van meer dan 8,5%. Vroeger was dit 2,59 euro per hectoliter/percentage alcoholgehalte. Dit kan voor sommige bieren leiden tot een vertienvoudiging van de accijns. Het is wel opmerkelijk dat die accijnzen alleen geheven worden op bieren en niet op wijnen, want Frankrijk weigert om accijnzen te heffen op wijnen. Het lijkt hier dus meer om een protectionistische maatregel te gaan dan om een maatregel ter bescherming van de gezondheid. Ik zou hieromtrent dan ook drie vragen willen stellen.

Ten eerste, wil ik vragen of de minister mijn mening deelt wanneer ik zeg dat het hier om protectionistische maatregelen gaat en zeker geen maatregelen ter bescherming van de gezondheid? Ten tweede, zou ik willen weten of de minister bereid is de problematiek aan te kaarten bij de Europese instanties en eventueel ook contact wil opnemen met zijn Franse collega's. Ten derde, vraag ik me af of deze Franse heffing wel in overeenstemming is met de Europese regelgeving, want wijnen en andere geestrijke dranken worden uitgesloten. Het zijn enkel bieren die in deze maatregel worden aangepakt.

09.02 Minister Marc Verwilghen: Mijnheer de voorzitter, collega Lenssen, ik heb het antwoord van collega Reynders. Ik zal er u ook lezing van geven. Op uw eerste vraag deelt hij volledig uw mening. Het gaat volgens hem inderdaad om een protectionistische maatregel en niet om een maatregel van volksgezondheid. De Franse wijnen met 12% volume en meer worden immers niet door de maatregel getroffen en bovendien werd de limiet van 8,5% vol. voor bier ingesteld om bier te ontzien dat door vier kleine brouwerijen in het noorden van Frankrijk, Pas de Calais, wordt gebrouwen.

Ten tweede, zijn de door Frankrijk genomen beslissingen in strijd met het Europese recht en het feit dat de Europese commissaris voor fiscaliteit Frits Bolkestein een officiële klacht heeft gericht aan de Franse regering bevestigt dit alleen maar.

Ten derde, heeft de minister van Financiën ook geprotesteerd tegen deze maatregel, omdat de Belgische bieren op die manier gediscrimineerd worden. Hij heeft zich dus verzet tegen de maatregel

09.01 Georges Lenssen (VLD): Invoquant des motifs de santé publique, le Parlement français a récemment adopté une loi visant à porter les accises sur les bières titrant plus de 8,5% d'alcool à 200%, ce qui représente un décuplement. Les vins, dont la teneur en alcool est pourtant plus élevée, sont en principe exonérés d'accises.

Le ministre partage-t-il mon point de vue selon lequel il s'agit là d'une mesure protectionniste? Soulèvera-t-il le problème au niveau européen? Cette mesure prise par la France est-elle conforme à la réglementation européenne?

09.02 Marc Verwilghen, ministre: Le ministre Reynders partage votre opinion. Il estime également qu'il s'agit d'une mesure protectionniste. Les vins ne sont en effet pas concernés, les bières à faible teneur en alcool pas davantage. Cette mesure est en contradiction avec le droit européen et le commissaire européen Bolkestein a déjà déposé une plainte à ce sujet. Le ministre Reynders a protesté contre cette concurrence déloyale et a adressé un courrier au ministre des Finances français. Le premier ministre belge, M. Verhofstadt, a également envoyé

omwille van de oneerlijke concurrentie. Hij heeft zijn Franse collega, Francis Mer, aangeschreven om hem zijn standpunt uiteen te zetten. De premier heeft bovendien hetzelfde gedaan ten aanzien van de eerste minister Raffarin. Wij wachten nu op een reactie van Frankrijk.

un courrier à son collègue M. Raffarin. Nous attendons à présent la réaction de ces derniers

09.03 Georges Lenssen (VLD): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord en ik denk dat het voor de export van onze Belgische bieren belangrijk is dat er een oplossing komt voor dit probleem, want dit kunnen we als klein landje niet toelaten.

09.03 Georges Lenssen (VLD): Il convient de trouver une solution pour défendre et préserver les exportations de bière belge.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Question de M. Robert Denis au ministre de la Protection de la Consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les lieux d'abattage temporaires pour la fête du mouton" (n° P156)

10 Vraag van de heer Robert Denis aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de tijdelijke slachtplaatsen voor het feest van het schaap" (nr. P156)

10.01 Robert Denis (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, la fête du mouton va avoir lieu au début du mois prochain. Jusqu'il y a peu, l'abattage se faisait dans de mauvaises conditions. Nous avons donc instauré des abattoirs temporaires. Cela se passe ainsi beaucoup mieux du point de vue de l'hygiène publique et du confort de l'animal.

10.01 Robert Denis (MR): Begin volgende maand wordt het feest van het schaap gevierd. De tijdelijke slachtplaatsen bieden de mogelijkheid de slechte omstandigheden waarin wordt geslacht te verhelpen. Er werden de gemeenten formuleren bezorgd met de vraag of zij bereid waren een tijdelijke slachtplaats in te richten, maar daar kwamen maar 20 reacties op. De termijn om een antwoord in te dienen werd verlengd. Op welke manier wil u de gemeenten op de hoogte brengen van de verlenging van de termijn en hoe zal u sluikslachtingen zonder enige diergeneeskundige controle voorkomen? In welke straffen voorziet u?

Vous avez interrogé les communes pour leur demander qui se portait volontaire pour instaurer des abattoirs temporaires. Vous avez reçu relativement peu de réponses, une vingtaine pour l'ensemble du pays. Ma question est triple. Tout d'abord, vous auriez décidé de prolonger le délai. Comment les communes seront-elles informées de cette prolongation? Ensuite, comment allez vous procéder pour empêcher que cet abattage retourne dans la clandestinité et pour vous assurer qu'il sera bien soumis à expertise vétérinaire ou, tout au moins, à un contrôle vétérinaire au moment de l'abattage? Et enfin, quelles seront éventuellement les sanctions que vous prendrez à l'encontre de ceux qui transgresseront la législation en recommençant des abattages dans la clandestinité?

10.02 Jef Tavernier, ministre: Monsieur le président, monsieur Denis, il est vrai qu'un problème se pose. Normalement, la fête du sacrifice se déroule entre le 11 et le 14 février. Cela signifie que pendant trois jours on doit abattre plus de 50.000 moutons. La capacité des abattoirs existants est insuffisante. C'est la raison pour laquelle nous avons essayé de trouver une solution, après concertation avec la communauté musulmane et en collaboration avec les communes.

10.02 Minister Jef Tavernier: Er worden zo'n 50.000 schapen geslacht, veel meer dan de slachthuizen in België aankunnen. Om die gebeurtenis voor te bereiden, hebben we geprobeerd in overleg met de gemeenten en met leden van de islamgemeenschap te werken. De gemeenten blijven echter bevoegd.

L'initiative doit en effet être prise par les communes. On a donc envoyé à toutes les communes une circulaire en leur offrant la possibilité d'installer des abattoirs temporaires.

Omdat er zo weinig reacties kwamen, hebben we gisteren een persconferentie gehouden om, enerzijds, de gemeentelijke

Mais il appartient aux communes d'introduire une demande d'agrément. Malgré l'envoi d'une circulaire, nous avons reçu peu de réponses. C'est la raison pour laquelle nous avons organisé hier une

conférence de presse avec des responsables islamiques. A cette occasion, nous avons donné l'exemple de communes ayant introduit une demande pour que l'abattage des animaux puisse avoir lieu dans des conditions convenables et un appel a été lancé pour que les communes qui le souhaitent déposent, même si c'est un peu tard, une demande d'agrément.

J'espère que, grâce à cette conférence de presse et aux demandes émanant de la communauté musulmane des différentes communes, les responsables prendront les mesures nécessaires en vue de l'installation d'abattoirs temporaires.

Il n'est pas dans mon intention d'envoyer une nouvelle circulaire à toutes les communes. Il leur appartient de prendre leurs responsabilités. Comme je viens de le dire, j'espère qu'à la suite de la conférence de presse et des demandes de la communauté musulmane, les communes introduiront spontanément – je n'ai pas de moyens de pression – des demandes d'abattoirs temporaires. Il est bien entendu que tout doit pouvoir se dérouler dans des conditions convenables et correctes d'un point de vue légal. Autrement, on se retrouvera dans le processus habituel de dépôt de plaintes et de procès-verbaux pour conditions d'abattage inacceptables. Mais je le répète, il n'existe pas de législation ou de procédure spécifique en la matière. Je crois d'ailleurs que ce n'est pas nécessaire.

En tout cas, je me réjouis que certaines communes aient répondu à la circulaire. Je suis également heureux que la communauté musulmane ait accepté d'apporter sa collaboration, avec le souci de trouver une solution convenant à chacun.

10.03 Robert Denis (MR): Monsieur le président, je tiens à remercier le ministre pour sa réponse. J'espère toutefois, monsieur le ministre, que vous continuerez à veiller tant à la santé publique qu'au confort animal.

11 Regeling van de werkzaamheden

11 Ordre des travaux

11.01 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik probeer voor de tweede keer het zelfrespect van deze Kamer te provoceren. U hebt een voorstel laten ronddelen van aanvulling van de agenda voor de week van 13 tot 17 januari. Op vrijdag 17 januari 2003 om 18 uur staan er een vijftiental interpellaties over de toestand in Irak geagendeerd.

Mijnheer de voorzitter, mijn fractie vindt dat de maat meer dan vol is. De maat is meer dan vol ten aanzien van de regering. Ik kom daar straks nog op terug. De maat is echter ook vol ten aanzien van u, mijnheer de voorzitter. Ik heb het daarstraks al gezegd, het is niet moeilijk om u druk te maken over het decorum en over het feit dat een collega een aantal nota's mee heeft om een mondelinge vraag te stellen. Het is helemaal niet moeilijk om dan een beetje gezag te ontplooiën, om dan wat indruk te maken en te zeggen dat je het blaadje niet mag gebruiken. Het is ook niet moeilijk om een persconferentie te geven over het tapijt, over het decorum van dit Parlement waarin trouwens bijzonder veel wordt geïnvesteerd.

overheden en de leden van de moslimgemeenschap te sensibiliseren en om, anderzijds, duidelijk te maken dat het ons menens is met de strijd tegen de sluikslachtingen. Ik hoop dat die boodschap is aangekomen, maar ik beschik niet over middelen om de gemeenten onder druk te zetten.

Er is geen nood aan een specifieke wetgeving. Bij inbreuken op de wet geldt de gewone procedure.

11.01 Yves Leterme (CD&V): Hier, le président a surpris le Parlement en présentant une proposition de modification de l'ordre du jour visant à reporter à demain vendredi à 18 heures dix interpellations sur l'Irak.

La coupe est pleine. Nous en avons plus qu'assez de l'attitude du gouvernement et du président de la Chambre, lequel ne fait plus preuve d'autorité que pour les questions de décorum puisque, sur simple demande du premier ministre, il reporte à une heure particulièrement tardive et, comme par hasard, à un moment postérieur au Conseil des

Er is een wet in de sociologie die zegt dat naargelang instellingen of personen minder natuurlijk gezag uitstralen, uit zichzelf minder gezag uitstralen, zij des te meer aandacht besteden aan het decorum en aan de versierselen van hun ambt. Ik heb de indruk en ik zeg u dat in volle openheid, mijnheer de voorzitter, dat we stilaan in dit stadium zijn beland. Het kan toch niet dat op een ogenblik dat de Irak-crisis losbrandt, op een ogenblik zoals nu dat de hele samenleving en bevolking met angst leeft voor een oorlog waar ze niet naar gevraagd hebben, ons land tersluiks – wat de verklaring ook mag zijn – stilaan geëngageerd wordt in een conflict.

Sommige collega's hebben reeds vorige week vragen en interpellatieverzoeken ingediend. Het kan toch niet dat wij als volksvertegenwoordigers met uw medewerking op een vingerknip van de eerste minister worden verwezen naar een mediamiek laat uur morgenavond. Het kan toch niet dat alleen morgenavond, wanneer het de eerste minister goed uitkomt, daarover kan gediscussieerd worden.

Het is niet de eerste keer, mijnheer de voorzitter, dat men op vrijdag na de Ministerraad, na de persconferentie die na de Ministerraad wordt gehouden, even tijd maakt omdat het past in het mediaschema van de – ondertussen – leerlingen van Nol Slangen, in het communicatieschema van de eerste minister. Het is niet de eerste keer dat men om die reden belangrijke dossiers naar achteren schuift en het Parlement degradeert en de Kamer onteert door niet op donderdagnamiddag de interpellaties te houden, maar ze te verwijzen naar een moment waarop het de regering past.

Mijnheer de voorzitter, ik ga u een paar voorbeelden geven om uw geheugen op te frissen. In verband met Nepal is het twee keer gebeurd dat interpellaties op verzoek van de eerste minister werden verwezen. U reageerde toen op de eerste vingerknip en verplaatste ze naar een moment waarop het de eerste minister welgevallig was. De aankondiging van het faillissement van Sabena: de interpellaties daarover moesten even uitgesteld worden voor de premier kon komen. Hij sprak eerst op een persconferentie de zinsnede "ik kan toch zelf niet vliegen" uit en kondigde dan aan dat een aantal mensen een nieuwe maatschappij zouden oprichten. De hervorming van het asielbeleid werd weggemoffeld naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken. Over het Lambermont-akkoord moest collega Van Rompuy op vrijdagnamiddag interpellieren. Over het akkoord rond de kieswet moesten de interpellaties eveneens op vrijdagnamiddag in commissie en niet in plenaire vergadering worden gehouden.

Mijnheer de voorzitter, het punt is dan niet de beschikbaarheid van de eerste minister. Op het blad dat wij wekelijks krijgen van uw diensten en waarop ik toch met reden verondersteld word voort te gaan zien we dat de heer Verhofstadt niet verhinderd was. De heer Verhofstadt, eerste minister, was vandaag beschikbaar. Meer nog, gisteren kwam van de minister van Buitenlandse Zaken het aanbod om deze namiddag, tijdens of in het verlengde van het vragenuurtje, een minidebat te organiseren. De beschikbaarheid van de regering was er en de beschikbaarheid van de eerste minister was en is er.

We stellen echter vast dat de eerste minister hier niet is en dat hij niet wenst te antwoorden op interpellaties. Daar ligt natuurlijk het

ministres et à la conférence de presse, le traitement de dossiers importants. Cela s'était déjà produit précédemment avec le dossier relatif aux livraisons d'armes au Népal, l'annonce de la faillite de la Sabena, la réforme de la politique d'asile, l'accord du Lambermont et la loi électorale. Le problème n'est pas la disponibilité du premier ministre mais son refus obstiné de jouer cartes sur table et d'assumer ses responsabilités politiques. Hier, le ministre Michel se disait encore prêt à participer à un mini-débat dans cet hémicycle avec le premier ministre. Mais, manifestement, il ne plaisait pas à M. Verhofstadt de répondre aujourd'hui aux interpellations et aux motions déposées en conclusion de ces interpellations. C'est inadmissible. Notre groupe votera contre cet ordre du jour et exige du gouvernement qu'il réponde aux interpellations sur l'Irak aujourd'hui.

cruciale verschil. Interpellaties van al die collega's, ook uit de meerderheid, zullen leiden tot de normale procedure van interpellaties, het innemen van standpunten en het innemen van politieke verantwoordelijkheid, het kleur bekennen ten aanzien van moties. Dat is de essentie, mijnheer de voorzitter, niet van het reglementaire of op gebruik gebaseerde recht van een parlementlid, dat is de procedure van het grondwettelijk gewaarborgd interpellatierecht van een parlamentslid.

Wij willen ten aanzien van het dossier dat de mensen vandaag bezighoudt en dat van enorm groot belang is voor de toekomst van dit land, niet het detaill dossier, nog eens benadrukken dat onze fractie met afschuw reageert op wat zich met uw medeweten en met uw medeplichtigheid op dit moment afspeelt in deze Kamer. Wij zullen tegen de dagorde die u zult voorleggen stemmen. Wij vragen dat deze interpellaties deze namiddag kunnen plaatsvinden. Ik herhaal dat het geen probleem is van beschikbaarheid van de eerste minister, het is een politiek probleem, een probleem van onvoldoende eendracht en leiderschap. De eerste minister is niet in staat om hier deze namiddag, voor het oog van de camera's, namens zijn regering en namens zijn voltallige meerderheid te antwoorden op interpellaties van de oppositie.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Eynde, u hebt het woord over de regeling van de werkzaamheden. Mijnheer De Crem, normaal is er één spreker per fractie over de regeling van de werkzaamheden.

11.02 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik maak geen deel uit van de fractie van collega Leterme.

De **voorzitter**: Ja, ik keek naar de heer De Crem, niet naar u.

11.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik volg de heer Leterme op deze tribune omdat het naar mijn mening de moeite loont om omwille van de ernstige problemen die zich op dit ogenblik in de verhouding tussen dit Parlement en de regering stellen een en ander vanop de tribune aan de kaak te stellen.

Mijnheer de voorzitter, het is Montesquieu die ons geleerd heeft dat de democratie berust op drie machten en in het bijzonder op het onderscheid tussen de wetgevende macht en de uitvoerende macht. Mijnheer de voorzitter, Montesquieu voegt eraan toe dat in die drie machten, in die trias politica, de wetgevende macht in feite primauteit heeft omdat zij – het Parlement – de rechtstreekse emanatie is van de democratische wil van het volk. Wanneer men dit onthoudt, mijnheer de voorzitter, en ik kan mij niet inbeelden dat om het even welke democraat van om het even welke partij dit ooit zou vergeten, dan kan men veronderstellen dat zelfs indien er vanzelfsprekend altijd een spanningsveld ontstaat tussen de uitvoerende macht en de wetgevende macht die uitvoerende macht toch een fundamenteel respect moet handhaven ten overstaan van die wetgevende macht, want anders bestaat de democratie niet meer.

Wat wij op dit ogenblik meemaken, voorzitter, is precies dat de uitvoerende macht, de regering, uiting geeft aan een diepe minachting – het woord is niet te sterk – voor dit Parlement. Dit wil

11.03 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Montesquieu nous a appris que la démocratie repose sur trois pouvoirs mais que le pouvoir législatif prime parce qu'il est l'émanation de la volonté démocratique du peuple. Il est normal que la situation soit tendue mais le pouvoir exécutif doit respecter un droit fondamental à l'égard du pouvoir législatif. Or, ce gouvernement traite le Parlement avec un profond mépris.

Nous traversons la crise mondiale la plus importante depuis 1945 et nous exigeons que le gouvernement fasse connaître son point de vue au moment où la Chambre se réunit traditionnellement en séance plénière, c'est-à-dire le jeudi après-midi. En outre, nous avons la certitude que le gouvernement est disponible aujourd'hui.

zeggen, een diepe minachting voor wat de emanatie is van de democratische wil van de bevolking.

Wat gebeurt er? Naar aanleiding van niet zomaar een klein politiek incident maar van een crisis, die niet zozeer ons land als wel de hele wereld bedreigt, een situatie die ons aan de rand van de oorlog kan brengen en zelfs verder – dat is nog niet zo vaak gebeurd sinds 1945 –, wil het Parlement weten wat de mening van de regering is. Wat gebeurt er? Het Parlement vraagt niet dit te doen op het meest onmogelijke tijdstip, halsoverkop. Vorige week, mijnheer de voorzitter, werd in de Conferentie van voorzitters afgesproken dat wij deze week de regering over Irak en meer bepaald de Belgische houding inzake Irak aan de tand zouden kunnen voelen. Wij wilden dit doen op een donderdagnamiddag, dat is de meest logische dag op het meest logische tijdstip want elke donderdag – en dat weet de regering sinds jaar en dag – komt dit Parlement samen.

De regering kan hier trouwens zijn. Het is daarstraks zeer terecht onderstreept door de heer Leterme. De eerste minister was zelfs bereid een minidebat over deze oorlogscrisis – ge moet het maar durven! – te voeren. Hij had de minister van Buitenlandse Zaken schriftelijk laten weten dat hij deze namiddag ter beschikking was. Dat stond in de notulen die ons werden overhandigd in de Conferentie van voorzitters. Plots moesten wij gisteren vernemen dat, ik weet niet waarom, de eerste minister en de minister van Buitenlandse Zaken dit niet meer willen doen. In een huishoudelijk conflict zou men zeggen dat mevrouw plots hoofdpijn kreeg.

De eerste minister wil hier niet meer zijn. Wanneer wil hij hier wel zijn? Wanneer behaagt het hem om toch nog eventjes in het Parlement langs te lopen? Morgenavond, na 18.00 uur, op een ogenblik dat mensen die de hele week hebben gewerkt nog eventjes met de collega's een pintje gaan drinken, wil de eerste minister met dit Parlement spreken over de vraag of ons land al dan niet betrokken zal worden in een gewapend conflict waarvan de gevolgen toch ernstig kunnen zijn.

Mijnheer de voorzitter, dit kan niet. Ik doe een beroep op uw gezag als voorzitter van de Kamer om u vooralsnog hiertegen te verzetten. Sta mij toe, mijnheer de voorzitter, maar om het even welke democraat van om het even welke gezindheid kan, wanneer hij als parlamentslid met zo'n situatie geconfronteerd wordt, alleen nog verwijzen naar die beroemde woorden van Maarten Luther: "Ik sta hier, ik protesteer, ik kan niet anders."

11.04 Frieda Brepoels (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik maak mij toch bijzonder veel zorgen, ook over de wijze waarop wij in dit Parlement onze werkzaamheden organiseren. Ik dacht, mijnheer de voorzitter, dat wij dat tot nader order nog altijd zelf doen en dat het niet de regering is die beslist op welke wijze wij hier onze werkzaamheden organiseren. Normaal doen wij dat in de Conferentie van voorzitters. Wij zijn daar gisteren niet in geslaagd wat de werkzaamheden van deze week betreft. Dat valt te betreuren. Wij hebben hier, in de plenaire vergadering, gisteren nog heel veel tijd verloren in het voortzetten van die discussie. Vandaag zetten wij die natuurlijk verder, mijnheer de voorzitter, omdat wij gisteren tot driemaal toe als Parlement volledig buiten spel werden gezet.

Le gouvernement refuse tout simplement de répondre et n'accepte de se présenter que vendredi, après 18 heures. Comme aurait dit Luther: nous sommes ici, nous protestons et nous ne pouvons rien faire d'autre!

11.04 Frieda Brepoels (VU&ID): L'organisation des travaux n'est pas chose aisée. Normalement, ce n'est pas le gouvernement qui décide de l'ordre du jour de la Chambre, mais la Conférence des présidents. Le débat relatif à la menace de guerre contre l'Irak est important et il doit pouvoir être mené dans la sérénité. Mais une fois de plus, le Parlement est mis hors jeu. La demande d'interpellation de M. Van

De collega's hebben het al ten overvloede gehad over de wijze waarop het zeer belangrijke debat rond de dreigende oorlog in Irak hier in dit Parlement geregeld wordt. Ik heb het gisteren al gezegd: mijn collega Van Hoorebeke heeft reeds vanaf 6 januari een verzoek tot interpellatie ingediend. Gisteren hebt u beloofd dat, na contact met de regering, deze interpellaties in de plenaire vergadering zouden kunnen worden georganiseerd. In de plenaire vergadering! Mijnheer de voorzitter, wij hadden gisteren en vandaag plenaire vergadering. U hebt dan op een bepaald ogenblik in de avond, toen wij hier werkelijk nog met enkele mensen aanwezig waren – het was gisterenavond geen mooi beeld om zien, moet ik bekennen – meegedeeld dat de regering u had meegedeeld dat zij morgen om zes uur komt. Wij moeten dat inderdaad vandaag hier bekrachtigen. Er is nog erger, mijnheer de voorzitter. U hebt het ook meegemaakt en ook bevestigd. Gisteren, aan het einde van het toch wel zeer interessante debat dat wij nog hadden over de wijziging van de wapenwet, heeft onze minister van Buitenlandse Zaken het zelfs niet meer nodig gevonden om het einde van het debat af te wachten. Hij is er stilletjes tussenuit geslopen, mijnheer Coveliers. U zei dat hij u had gezegd dat hij nog ergens anders moest zijn. We weten inderdaad intussen waar hij nog moest zijn: hij verkoos de uitreiking van de Gouden Schoen boven het formuleren van een antwoord en het moeten ingaan op kritiek die hier toch terecht, minister Tavernier, geformuleerd wordt op die gewijzigde wapenwet. Waarschijnlijk heeft het ook nog te maken met het feit dat hij een van die belangrijke voetballers ook als kandidaat op zijn lijst ziet kandideren. Dat zegt natuurlijk toch ook heel veel over de wijze waarop de regering met dit Parlement omgaat.

Ten slotte, mijnheer de voorzitter, als we dan de wijze moeten vaststellen waarop gisteren hier op initiatief van de meerderheid de discussie rond de vaste boekenprijs afgevoerd werd, tot wanneer? We weten het niet. Collega Verherstraeten heeft het natuurlijk ook enorm betreurd dat de bespreking van zijn wetsvoorstel niet verder kon plaatsvinden. Als ik nu vaststel, mijnheer de voorzitter, dat u zelf ook, door het feit dat het Reglement blijkbaar in een en ander niet voorziet, misbruik maakt van het Reglement om een en ander te regelen overeenkomstig de wensen van de meerderheid, dan betreur ik dat ten zeerste. Wij hadden het wel degelijk bij het rechte eind op het ogenblik dat wij artikel 71 inriepen. Ik denk dat dit niet veel goeds belooft voor de manier waarop wij hier in de loop van de volgende maanden onze verdere werkzaamheden moeten doorvoeren. U hebt zelf gezegd dat er nog heel veel werk op de plank is.

11.05 Jacques Lefevre (cdH): Monsieur le président, nous demandons un débat sur la situation au Proche-Orient dans l'immédiat essentiellement pour trois raisons.

Premièrement, des armes et des troupes sont en train de transiter par Anvers et nous n'avons pas un débat de fond sur le sujet.

Deuxièmement, la presse nous annonçait ce matin qu'un camp militaire belge est mis à la disposition des troupes américaines près d'Anvers. Nous demandons aussi le débat sur le sujet. On nous dit que nous ne pouvons pas être complices passifs. Permettez-moi de citer le journaliste français Jean-François Kahn qui dit dans l'hebdomadaire "Marianne" du 6 janvier dernier : "La guerre dite

Hoorebeke date déjà du 6 janvier et le président s'était engagé à ce qu'elle soit traitée en séance plénière. Il apparaît à présent que cela ne sera possible que demain à 18 heures! Ce gouvernement démontre une fois encore que le Parlement, à un moment crucial, est traité comme quantité négligeable. Hier soir, le ministre Michel n'a même pas daigné attendre la fin du débat relatif à la loi sur les armes parce qu'il devait être présent lors de la remise du Soulier d'or. A chacun ses priorités...

Beaucoup de thèmes sont encore au programme de cette législature, j'espère que nous parviendrons à nous organiser efficacement.

11.05 Jacques Lefevre (cdH): Wij vragen een debat over de toestand in het Nabije Oosten en wel onmiddellijk.

Op dit ogenblik wordt Antwerpen gebruikt als doorvoerhaven voor wapens en troepen, zonder dat daarover in dit Parlement enig debat heeft plaatsgevonden. Zonder debat werd ook een militair kamp in de buurt van Antwerpen ter beschikking van

préventive qui se prépare au Moyen-Orient et qu'aucun argument probant ne justifie est une guerre non du droit mais de pure affirmation hégémonique. Elle risque, en conséquence, d'avoir au plan planétaire des effets catastrophiques en faisant le jeu des Ben Laden et en héroïsant les apprentis Saddam Hussein, c'est-à-dire en radicalisant les désespérances les plus engagées".

Je récapitule. Tout d'abord, nous demandons un débat parce que l'on utilise Anvers aujourd'hui et parce qu'un camp militaire belge est mis à la disposition des Américains.

Ensuite, nous demandons ce débat dans l'immédiat parce que ce matin même M. Hans Blix a rencontré Javier Solana, Kris Patten et les quinze ambassadeurs de l'Union européenne. Notre ministre des Affaires étrangères sait ce qu'a dit M. Hans Blix. Quant à nous, nous voulons également le savoir aujourd'hui avant que la presse ne l'annonce demain matin. Il n'y aura plus de débat demain après-midi! La presse aura déjà tout signalé demain matin! Excusez-moi! Ne vous moquez pas du Parlement! Et on est en train de le faire!

Troisièmement. Dimanche, une manifestation pour la paix en Irak aura lieu dans les rues de Bruxelles. Nous voulons aussi que ce débat ait lieu immédiatement pour que l'on puisse savoir, si oui ou non, nous participerons à la manifestation de dimanche.

Nous exigeons donc que ce débat ait lieu dans l'immédiat parce que les choses bougent journellement en Irak. Il est urgent que nous puissions débattre du fond.

Je vous remercie.

Le **président**: Je ne vais pas revenir sur le débat.

Mijnheer Leterme, het Reglement bepaalt dat men een voorstel kan doen om vandaag te debatteren over tien interpellaties die morgen aan de agenda staan. U moet mij eens uitleggen wat het verschil is tussen vandaag om 18 uur met het debat te beginnen of dat morgen om 18 uur te doen. Ik zie het verschil niet.

Ordemotie Motion d'ordre

11.06 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik vraag bij ordemotie het woord. Wij vernemen van u en via geruchten in de wandelgangen wat de problemen zijn. Er zijn technische problemen, agendaproblemen. Ik vind na de uiteenzettingen van de collega's dat de aanwezigheid van de eerste minister nodig is. Ik vorder zijn aanwezigheid om uit zijn mond te horen wat het probleem is om hic et nunc te antwoorden op interpellaties over een dergelijk belangrijk dossier. Dit is de normale werkwijze van deze Kamer. Zoals minister Michel had beloofd was de eerste minister beschikbaar, weliswaar voor vragen en niet voor interpellaties. Ik vraag dat de Kamer de aanwezigheid van de eerste minister zou vorderen voor dit debat over de regeling van de werkzaamheden.

De **voorzitter**: Mijnheer Leterme, hiervoor is geen debat ten gronde nodig. Ik laat de Kamer beslissen over het voorstel dat ik gisteren heb geformuleerd. Ik heb aan de fractieleiders het voorstel van de tien interpellaties laten bezorgen bij het begin van de namiddag. Of wij dat debat vandaag om 18 of 19 uur of morgen om 18 uur houden,

de Amerikaanse troepen gesteld. Men zal aanvoeren dat we niet aan de kant kunnen blijven staan toekijken, maar, en daar werd ook in een perscommentaar op gewezen, het gaat hier niet om een oorlog volgens internationaal recht, wel om een oorlog waarmee men zijn hegemonie wil bevestigen en die in de kaart speelt van alle potentiële Ben Ladens, omdat hij de wanhoop ten top drijft. Vanochtend heeft de heer Hans Blix de 15 ambassadeurs van de Europese Unie ontmoet. De heer Michel is natuurlijk op de hoogte van wat er toen is gezegd. Wij willen dat ook weten en wel nu en niet morgen uit de pers die eens te meer voor ons op de hoogte zal zijn gebracht. Zondag wordt er betoogd tegen de oorlog. Wij moeten beslissen of we al dan niet mee opstappen. Er staan dingen te gebeuren. Het debat daarover kan niet langer wachten.

11.06 Yves Leterme (CD&V): Je demande la parole par motion d'ordre. La présence du premier ministre est requise pour ce débat. Il doit nous indiquer clairement la raison pour laquelle il ne souhaite pas répondre aujourd'hui à nos interpellations. J'exige qu'il soit présent.

Le **président**: Je soumettrai au vote la proposition de modification de l'ordre du jour. La Chambre décidera si les interpellations auront lieu aujourd'hui ou demain

daarover zal de Kamer beslissen. Als het vandaag is, zal dat ten vroegste om 18 uur zijn als ik zie wat nog allemaal aan de agenda staat. Het kan vandaag als u dat wenst, of morgen. Ik zal de Kamer zich daarover laten uitspreken.

Het incident is gesloten.

11.07 Raymond Langendries (cdH): Monsieur le président, les groupes ont-ils la possibilité de s'exprimer sur cette proposition de modification de l'ordre du jour?

11.07 Raymond Langendries (cdH): Kunnen de fracties zich uitspreken over de agendawijziging?

Le **président**: Bien entendu, vous avez raison. Nous venons d'en débattre à propos de l'ordre des travaux mais vous savez fort bien qu'une personne par groupe politique peut s'exprimer sur une proposition de modification de l'ordre du jour. C'est faire deux fois le même débat mais, comme je veux y voir clair, je veux que la chose soit tranchée maintenant. Ensuite, on verra. Si la Chambre décide que les interpellations ont lieu demain à 18 heures, il en sera ainsi.

De **voorzitter**: Ja, één lid per fractie mag het woord nemen. Daarna zal de Kamer beslissen.

Je tiens à rappeler aux membres que le fait que cela se passe à 18 heures ne leur donne pas le droit de dire que ce n'est pas une bonne heure pour travailler. Nous sommes les uns et les autres à la disposition du parlement. C'est en tout cas mon opinion personnelle.

11.08 Paul Tant (CD&V): Mijnheer de voorzitter, u hebt dus voorgesteld dat de eerste minister hier zou ...

De **voorzitter**: Voor een procedure is dat niet nodig.

11.09 Paul Tant (CD&V): U gedraagt zich als een lid van de regering. Volgens het Reglement is het de regering die zegt wanneer zij wenst te antwoorden op een interpellatie. Niet u. U gedraagt zich als dusdanig. Het is dus logisch dat de heer Letermé vraagt dat de eerste minister, die vrij is, naar het Parlement zou komen.

11.09 Paul Tant (CD&V): Le président se comporte comme un membre du gouvernement et sème ainsi la confusion dans les esprits. Il commence par faire distribuer une proposition de modification de l'ordre du jour prévoyant le développement des interpellations demain à 18 heures. Et à présent, il donne à penser que la Chambre peut néanmoins en décider autrement.

U zaait hier de grootste verwarring. U laat eerst een nieuwe agenda ronddelen waarop staat dat er morgen zal worden geïnterpelleerd en daarnet zegt u dat het evengoed vandaag kan.

De **voorzitter**: Neen.

11.10 Paul Tant (CD&V): Laat mij toch uitspreken. Het is niet omdat u kamervoorzitter bent dat u iedereen zonder meer het woord moet afnemen.

De **voorzitter**: Ik kan het woord verlenen, dat is het voordeel.

11.11 Paul Tant (CD&V): Ik heb het woord inderdaad gekregen. Het minste wat u kunt doen, is het volgende. De eerste minister is vrij. Het gaat erover een interpellatie te laten ontwikkelen waarop hij moet antwoorden. Wel, laten we dan samen bekijken wanneer het het best past. Wat is daar nu op tegen?

11.11 Paul Tant (CD&V): C'est au gouvernement lui-même qu'il incombe d'expliquer pourquoi il ne peut répondre aux interpellations aujourd'hui. Le Premier ministre doit nous rejoindre. N'est-il pas

libre?

De **voorzitter**: Mijnheer Tant, er is een vraag geweest van de heer Letermé om het vandaag te doen. Er is een voorstel dat ik doe, zoals ik dat mag doen, na ruggespraak uiteraard – ik heb dat gisteren gezegd –, om morgen om 18 uur te laten interpelleren. De Kamer zal beslissen of het debat morgen plaatsvindt of vandaag. Dat is toch eenvoudig. Het is niet de eerste keer.

11.12 Paul Tant (CD&V): Het is niet aan u om zonder meer namens de regering te zeggen wanneer zij hier zal antwoorden op een interpellatie.

De **voorzitter**: Volgens artikel 28quater, paragraaf 4 doe ik het voorstel om morgen om 18 uur de interpellaties te houden die vermeld staan op de rondgedeelde agenda. Daarover moet de Kamer zich uitspreken. Dat is alles.

11.13 Raymond Langendries (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, on a l'impression qu'on discute d'une chose particulièrement anodine, à savoir la modification de l'ordre du jour de cette Chambre, à la demande d'un certain nombre de membres de l'opposition mais j'espère qu'un certain nombre de membres de la majorité vont nous rejoindre.

La chose anodine dont nous discutons est de savoir si des interpellations concernant la guerre en Irak auront lieu demain à 18 heures ou aujourd'hui en séance publique. J'aimerais revenir à ce que peut être l'image de la Chambre dans l'un ou l'autre des cas? Soit, nous discuterions dans cette assemblée législative, demain à 18 heures, devant, faut-il le reconnaître, peut-être dix parlementaires.

11.14 Jacques Simonet (MR): (...)

11.15 Raymond Langendries (cdH): Oui, monsieur Simonet, vous serez présent demain à 18 heures, n'est-ce pas monsieur le bourgmestre d'Anderlecht. Tant mieux pour vous!

Ou bien nous en discutons aujourd'hui en séance publique, devant une Chambre complète... (Tumulte)

11.13 Raymond Langendries (cdH): Men zou de indruk kunnen hebben dat wij discussiëren over een eenvoudige wijziging van de agenda op verzoek van de oppositie: moeten de interpellaties over de oorlog in Irak morgen om 18.00 uur of vandaag in de plenaire vergadering gehouden worden? Die ogenschijnlijk onschuldige vraag verbergt echter een geheel andere kwestie: het gaat om het imago van de Kamer.

11.15 Raymond Langendries (cdH): Wat voor een beeld moet de burger hebben van de Kamer als wij dat debat morgen, in het bijzijn van hoop en al tien parlementsleden voeren, in plaats van nu, voor een voltallige plenaire vergadering?

Le **président**: Chers collègues, puis-je vous demander d'écouter M. Langendries?

11.16 Raymond Langendries (cdH): Monsieur le président, il ne faut pas trop en demander au VLD, le parti du premier ministre!

Le **président**: Chers collègues, M. Langendries a la parole. Ayez la politesse d'écouter!

11.17 Raymond Langendries (cdH): Nous souhaitons un débat dans cette enceinte sur la base d'interpellations relatives à la problématique de la guerre en Irak. Ce n'est pas une question anodine. De tels événements ne nous arrivent pas tous les ans, heureusement. Je veux dire qu'on ne traite pas la problématique de l'entrée en guerre d'un pays sous quelque forme que ce soit d'une manière anodine. Soit, comme cela s'est fait dans le passé, le gouvernement prend contact avec l'ensemble des forces politiques de ce pays, ce qui, à ma connaissance, n'a pas eu lieu, soit un débat

11.17 Raymond Langendries (cdH): Wij willen een debat op basis van interpellaties. Dit is geen onschuldige kwestie! Er zijn twee mogelijkheden: ofwel onderhoudt de regering contacten met alle politieke bewegingen, zoals in het verleden al voor andere dossiers het geval

intervient au parlement à ce sujet et de manière très démocratique.

Le débat mérite d'être tenu, parce qu'un certain nombre de déclarations ont été faites dans le chef des divers membres du gouvernement, lesquelles ne correspondent pas les unes par rapport aux autres. En effet, un des partis ou une des compositions de l'arc-en-ciel n'est pas sur la même longueur d'ondes que les autres. Il serait donc important de connaître la position du gouvernement à cet égard.

Par ailleurs, un membre éminent de ce gouvernement, à savoir le vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, a fait, par le biais de la presse, un appel contre l'antiaméricanisme d'un certain nombre de politiques de ce pays ou d'associations de ce pays. Il y a donc, me semble-t-il, monsieur le président, un intérêt à ce que sur le plan démocratique, il y ait un débat de fond dans ce parlement et ce immédiatement.

Pourquoi maintenant? Car, demain, à 18 heures, vous savez très bien qu'il n'y aura pratiquement personne, que le Conseil des ministres aura eu lieu. Que se passe-t-il aujourd'hui? Quel est le pourquoi d'un refus aujourd'hui? Qu'y a-t-il comme événement aujourd'hui? N'est-ce pas l'ouverture du salon de l'auto? Le souhait d'un certain nombre de membres de ce gouvernement n'est-il pas d'être présents à cette ouverture avec toutes les télévisions susceptibles de filmer le premier ministre ou le ministre des Affaires étrangères...

(Applaudissements)

(Applaus)

...alors que nous souhaitons que le débat concernant la participation de la Belgique à un éventuel conflit sur l'Irak soit clarifié en séance publique devant un maximum de parlementaires et de médias, car c'est ce qui importe. Agir ainsi, c'est mettre le pays devant une situation qu'il ne connaît que rarement, heureusement, et qui requiert clarté et transparence. Si vous n'êtes pas capables d'imaginer cela, vous n'êtes plus dignes de participer à une démocratie parlementaire!

(Très vifs applaudissements de l'opposition et de certains bancs socialistes)

(Applaus van de oppositie en van enkele socialistische parlementsleden)

11.18 Daniel Bacquelaine (MR): Monsieur le président, le débat est sans doute important pour que l'opposition se comporte, par ses applaudissements, comme dans un match de football.

La gravité du débat qu'a relevé M. Langendries appelle, me semble-t-il, un comportement qui diffère effectivement de celui qu'on peut adopter lorsqu'on visionne un match de football. La façon dont vous vous comportez ne me paraît pas tout à fait cohérente par rapport au discours de M. Langendries.

Je voudrais dire à M. Langendries qu'hier, à la fois le premier

geweest is, maar dat is nu dus niet gebeurd; ofwel debatteren we in het Parlement om tot een consensus te komen. Dat debat moet gehouden worden, temeer daar regeringspartijen elkaar tegenspreken en het dan ook interessant zou zijn om te vernemen wat nu eigenlijk het regeringsstandpunt is. Bovendien heeft de minister van Buitenlandse Zaken recentelijk een oproep gedaan in de pers om het antiamerikanisme tegen te gaan.

Uit een democratisch oogpunt is het belangrijk dat hierover onmiddellijk een grondig debat gevoerd wordt, want morgen zal er niemand aanwezig zijn, en de ministerraad zal inmiddels bijeengekomen zijn. Wat belet de regering om dat debat vandaag te houden? Vandaag vindt de opening plaats van het Autosalon, en sommige regeringsleden willen daarbij aanwezig zijn, voor het oog van de camera's!

Wij willen dat de regering haar standpunt toelicht ten aanschouwen van een zo groot mogelijk aantal leden en onder een zo groot mogelijke media-aandacht. Transparantie moet voorop staan. Als u zich dat niet kan voorstellen, is u de parlementaire democratie niet waardig!

(Hevig en langdurig applaus op de oppositiebanken)

11.18 Daniel Bacquelaine (MR): Dat de oppositie zich gedraagt als tijdens een voetbalmatch bewijst hoe belangrijk zij dit debat wel vindt! *(Protest op de banken van de oppositie)*

De ernst van dit debat vraagt een heel andere houding! De houding van de oppositie past helemaal niet bij het discours van de heer

ministre, et le ministre des Affaires étrangères en séance, ont proposé que nous puissions avoir un débat aujourd'hui à 14.15 heures sur la question.

(Protestations sur les bancs du CD&V)

Et vous avez refusé! Vous avez refusé! Voilà la stricte vérité.

Je répète que nous vous avons proposé, hier, un débat à 14.15 heures sur le même sujet que celui que vous évoquez aujourd'hui, et vous avez refusé. Il y a donc vraiment mauvaise grâce de votre part à reprocher maintenant que le débat ait lieu demain. Et ce débat aura donc bien lieu demain, si vous le souhaitez, de telle sorte que l'on puisse lui rendre une véritable valeur qui transcende l'exploitation politicienne que vous faites d'un sujet d'une telle gravité.

Il me semble que dans cette Chambre et dans ce pays, précédemment, lorsque l'on a abordé des sujets de cette nature dans d'autres conflits qui menaçaient la sécurité internationale et dans lesquels la Belgique avait une position à déterminer, il y avait une tradition de sérieux de la part aussi bien de la majorité - ce qui est toujours le cas - que de l'opposition. La façon dont l'opposition exploite aujourd'hui le sujet sur un registre purement politicien est effectivement gravissime.

Et je vous appelle, mesdames et messieurs de l'opposition, à un peu de conscience professionnelle. Je vous remercie.

De **voorzitter**: Ik heb de eerste minister gevraagd naar hier te komen, mijnheer Leterme. Hij zal komen. Ik heb het hem gevraagd op het uur dat in uw verzoek stond. Intussen kunnen wij misschien stemmen.

11.19 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, terwijl wij wachten op de eerste minister, wil ik u iets vragen. Ik meen te weten dat u morgen op televisie uitleg zult geven over de wijze waarop u het Parlement herwaardeert.

Langendries!

Gisteren hebben de eerste minister en de minister van Buitenlandse Zaken nochtans voorgesteld vandaag een debat te organiseren om 14.15 uur. *(Protest op de banken van de oppositie)* De oppositie heeft dat voorstel van de hand gewezen! Dat is de juiste toedracht!

Het debat zal morgen plaatsvinden en wij hopen dat het niveau ervan zal uitstijgen boven de schaamteloze partijpolitieke uitbuiting van een zo zwaarwichtig onderwerp die we vandaag meemaken!

11.19 Yves Leterme (CD&V): Il me revient que le président doit expliquer demain à la télévision ce qu'il fait pour revaloriser le Parlement. Il pourrait peut-être nous en dire plus à ce propos en attendant l'arrivée du premier ministre.

De **voorzitter**: Nee.

11.20 Yves Leterme (CD&V): Misschien kunt u intussen zeggen wat u daar aan de gemeenschap gaat verkondigen?

De **voorzitter**: Nee, ik ga daar nu niet op antwoorden. U kunt mij dat vragen tijdens de Conferentie van voorzitters als u dat wenst. Excuseer mij, maar ik zie geen verschil tussen vandaag om 18.00 uur tien interpellaties behandelen of dat morgen om 18.00 uur doen, tenzij u morgen misschien niet zou vrij zijn, wat ik betwijfel.

Ik wil wel op de eerste minister wachten om te stemmen. Wij stemmen dus over mijn voorstel ter aanvulling van de agenda, met name morgen om 18.00 uur in plenaire vergadering tien interpellaties houden, met alle gevolgen van dien, moties en noem maar op. Dat is het voorstel dat ik gisteren heb gedaan en dat is rondgedeeld aan de

Le **président**: Je vous le répète, je ne vois absolument pas la différence qu'il y a entre développer les interpellations ce soir à 18 heures et demain à la même heure. J'attends l'arrivée du premier ministre pour mettre aux voix ma proposition de reporter les interpellations à demain.

fractieleiders. Men heeft erover gedebatteerd.

11.21 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, u kunt toch niet laten stemmen over dat punt terwijl wij net de aanwezigheid van de eerste minister vorderen om hem te horen over de reden waarom hij deze namiddag niet wil antwoorden?

De **voorzitter**: Ik zal op hem wachten. Ik heb gehoord dat hij op komst is. Geef hem de tijd om te komen. Ik weet niet waar hij is, trouwens. Wij zullen dus wachten.

Wacht ik gewoon of doe ik intussen voort met het verslag van het andere debat? Het is gewoon een kwestie van interne organisatie.

11.22 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer de voorzitter, er is met de eerste minister afgesproken dat hij morgen om 18.00 uur hier zou zijn. Hij blijft er ook bij dat hij hier morgen om 18.00 uur zal zijn.

11.22 Hugo Coveliers (VLD): Le premier ministre ne viendra pas aujourd'hui mais demain. Il en avait été convenu ainsi.

De **voorzitter**: Natuurlijk.

11.23 Hugo Coveliers (VLD): Morgen dus, niet vandaag!

De **voorzitter**: Ja, maar mijnheer Coveliers, ik heb op basis van artikel 38bis van het Reglement een geschreven verzoek gekregen de eerste minister hier te vragen. Ik moet aan dat verzoek gevolg geven. Dat heeft niets te maken met wat wij straks zullen beslissen in de ene of de andere richting. Ik heb een verzoek van de heer Leterme ontvangen op basis van artikel 38bis. Ik heb dat dringende verzoek meegedeeld, zoals ik dat moet doen.

Le **président**: J'ai reçu une proposition de M. Leterme qui demande, en vertu de l'article 38bis du Règlement, de requérir la présence du premier ministre. Sa présence n'a cependant rien à voir avec la décision qui sera prise tout à l'heure.

Ik kijk nu na of wij intussen voort kunnen werken aan iets anders of dat wij nog een paar ogenblikken wachten. Dan zullen wij daarna onmiddellijk stemmen en de bespreking over de voorstellen inzake adoptie voortzetten.

11.24 Fred Erdman (SP.A): Mijnheer de voorzitter, indien u inderdaad contact hebt met de eerste minister en tegen de Kamer zegt dat hij op weg hierheen is, wil ik voorstellen, rekening houdend met de ernst van de zaak en de aanwezigheid van alle parlementariërs, dat u de vergadering gewoon even schorst. Dan kunnen wij onze werkzaamheden straks voortzetten, nadat dit debat gevoerd is. Ik vind het niet opportuun dat wij nu met andere zaken zouden beginnen midden in deze discussie.

11.24 Fred Erdman (SP.A): Je vous propose de suspendre la séance quelques instants en attendant l'arrivée du premier ministre. Il n'est pas opportun de passer à l'ordre du jour.

De **voorzitter**: Ik kan er inderdaad moeilijk gehakt stro van maken. Ik wilde daarnet de rapporteurs aankondigen, maar wij zullen toch maar schorsen. Tenzij ik de zekerheid krijg dat de eerste minister hier over een paar seconden aankomt... Kan men dat natrekken? Tegen mij is gezegd: "over enkele ogenblikken." Wat wil dat zeggen?

11.25 Hugo Coveliers (VLD): Ik begrijp niet goed op wat of op wie men nu wacht?

De **voorzitter**: Mijnheer Coveliers, op basis van artikel 38bis heeft men mij schriftelijk verzocht de eerste minister te vorderen. Ik heb aanstonds de eerste minister daarvan verwittigd. Punt. Ik heb bericht gekregen van zijn bureau dat hij op komst is. Maar men moet hem de tijd geven dat te doen. Als de Kamer de eerste minister vordert, kan ik dat niet weigeren, tenzij u daarover wil stemmen en die vordering ongedaan maken?

11.26 Hugo Coveliers (VLD): Nee.

Le **président**: Je vais suspendre la séance cinq minutes en attendant le ministre. Dès que le premier ministre est là, je passe au vote sur l'ordre du jour.

11.27 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik heb de aanwezigheid van de eerste minister gevorderd om van hem te vernemen waarom hij wel wil antwoorden op vragen, maar niet op interpellaties.

11.27 Yves Leterme (CD&V): J'ai demandé que le premier ministre soit présent car je souhaiterais savoir pourquoi il est disposé à répondre à des questions mais pas à des interpellations.

De **voorzitter**: Uiteraard.

Ik zal thans de vergadering schorsen gedurende vijf minuten, waarna wij de vergadering hervatten met de stemming over de agenda die ik heb voorgesteld.

Je suspends la séance pendant cinq minutes, en attendant l'arrivée du premier ministre.

De vergadering is geschorst.
La séance est suspendue.

De vergadering wordt geschorst om 15.58 uur.
La séance est suspendue à 15.58 heures.

La séance est reprise à 16.11 heures.
De vergadering wordt hervat om 16.11 uur.

De **voorzitter**: De premier heeft gevolg gegeven aan de gevraagde vordering. Ik dank hem daarvoor.

We stemmen over het aanvullen van de agenda met interpellaties, morgen om 18.00 uur. (*Protest van de heer Leterme*) Mijnheer Leterme, de discussie is beëindigd.

(De oppositie verlaat de zaal)
(L'opposition quitte la salle)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 1)</i>		
Ja	75	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	77	Total

Bijgevolg is de dagorde voor morgen aangenomen.
En conséquence, l'ordre du jour pour demain est adopté.

Raison d'abstention?

11.28 Jean-Pierre Grafé (cdH): Monsieur le président, je me suis abstenu. Je voudrais vous demander une seule chose. À quelle heure a lieu, ce soir, l'ouverture et l'inauguration du Salon de l'automobile? Si vous ne pouvez pas me donner la réponse, peut-

11.28 Jean-Pierre Grafé (cdH): Ik heb me onthouden om te vragen hoe laat het autosalon wordt geopend omdat de eerste

être que le premier ministre pourrait nous informer.

minister dat blijkbaar belangrijker vindt dan de debatten in de Kamer.

Le **président**: Je n'en sais rien, monsieur Grafé.

Wetsontwerpen en -voorstellen

Projets et propositions de loi

12 Wetsontwerp tot hervorming van de adoptie (I) (1366/1 tot 12)

- Wetsontwerp tot hervorming van de adoptie (II) (1367/1 à 4)

- Wetsvoorstel van mevrouw Joëlle Milquet tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek inzake adoptie en tot aanvulling van de wet van 31 maart 1987 tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende de afstamming (268/1 en 2)

- Wetsvoorstel van de heren Thierry Giet, Charles Michel, André Frédéric en mevrouw Anne Barzin tot wijziging van artikel 355 van het Burgerlijk Wetboek betreffende adoptie (395/1 tot 3)

- Wetsvoorstel van mevrouw Els Van Weert tot wijziging van de artikelen 335 en 358 van het Burgerlijk Wetboek inzake de gevolgen van de afstamming en de adoptie wat de naam betreft (593/1 tot 3)

- Wetsvoorstel van mevrouw Magda De Meyer tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek met het oog op adoptie door wettelijk samenwonenden (1419/1 en 2)

- Wetsvoorstel van de dames Zoé Genot en Kristien Grauwels tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek wat de erkenning van de afstamming betreft (1433/1 en 2)

12 Projet de loi réformant l'adoption (I) (1366/1 à 12)

- Projet de loi réformant l'adoption (II) (1367/1 à 4)

- Proposition de loi de Mme Joëlle Milquet modifiant le Code civil en ce qui concerne l'adoption et complétant la loi du 31 mars 1987 modifiant diverses dispositions légales relatives à la filiation par un article 121 (268/1 et 2)

- Proposition de loi de MM. Thierry Giet, Charles Michel, André Frédéric et Mme Anne Barzin modifiant l'article 355 du Code civil relatif à l'adoption (395/1 à 3)

- Proposition de loi de Mme Els Van Weert modifiant les articles 335 et 358 du Code civil relatifs aux effets de la filiation et de l'adoption en ce qui concerne le nom de l'enfant (593/1 à 3)

- Proposition de loi de Mme Magda De Meyer modifiant le Code civil en vue d'autoriser l'adoption par des cohabitants légaux (1419/1 et 2)

- Proposition de loi de Mmes Zoé Genot et Kristien Grauwels modifiant le Code civil en ce qui concerne la reconnaissance de filiation (1433/1 et 2)

Ik stel u voor een enkele bespreking aan deze twee wetsontwerpen te wijden (*Instemming*).

Je vous propose de consacrer une seule discussion à ces deux projets de loi (*Assentiment*).

Algemene bespreking

Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

12.01 Karine Lalieux, rapporteur: Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, nous allons aborder un projet de loi important qui concerne l'adoption et je fais le rapport au nom de Mme Jacqueline Herzet et de MM. Karel Van Hoorebeke et Servais Verherstraeten.

La commission de la Justice a consacré de nombreuses séances – 11 au total – et de nombreuses auditions d'experts à la réforme de l'adoption qui poursuit deux objectifs, l'un découlant de l'autre.

D'une part, le projet de loi entend mettre en œuvre dans notre pays

12.01 Karine Lalieux, rapporteur: Het wetsontwerp tot hervorming van de adoptie wil in de eerste plaats een invulling geven aan het Verdrag van Den Haag over de bescherming van het kind en de samenwerking inzake internationale adoptie realiseren. Om het belang van het kind, dat de hoogste prioriteit moet zijn, en de eerbiediging van

la Convention de La Haye du 29 mai 1993 sur la protection de l'enfant et la coopération en matière d'adoption internationale. Cette convention prône l'obligation absolue de prendre des mesures afin de garantir, en cas d'adoption internationale, l'intérêt supérieur de l'enfant, le respect de ses droits fondamentaux et de prévenir tout enlèvement, vente ou trafic d'enfants. Afin de réaliser ces objectifs, la Convention instaure un système de coopération entre les Etats contractants, désigne les autorités centrales d'adoption au sein de chaque Etat et établit les conditions strictes pour l'adoption.

D'autre part, au niveau interne, le texte adapte le droit de l'adoption à la société actuelle, comble certaines lacunes et intègre des innovations. Parmi celles-ci, on peut relever l'ouverture de l'adoption à des personnes non mariées de sexe différent, la possibilité pour des parents de s'opposer à la consultation des grands-parents dans le cadre de l'enquête, la possibilité pour une personne de faire l'objet d'une nouvelle adoption et, enfin, une évaluation préalable de l'aptitude des personnes désireuses d'adopter.

Outre ces modifications de fond, il importe de relever que l'adoption et la procédure d'homologation sont supprimées et remplacées par une procédure judiciaire devant le juge de la jeunesse, qui devient dès lors, après mûre réflexion, le juge de l'adoption.

Une autre mesure vise à imposer l'accord de l'enfant âgé de douze ans ou plus lors de son adoption.

Au cours des débats, le président de la commission a soumis quatre problèmes majeurs, invitant les membres à prendre position:

- Quelle autorité accordera l'adoption?
- Les adoptants peuvent-ils être homosexuels?
- Quelles seront les compétences respectives du pouvoir fédéral et des communautés puisque la possibilité d'une plus grande association des communautés à la procédure a été évoquée?
- Faut-il faire une distinction entre la procédure interne et la procédure internationale?

Vous trouverez, bien entendu, le résumé des diverses auditions, sur lesquelles je ne vais pas m'étendre, dans le rapport écrit de même que, en annexe, le relevé des mesures déjà prises au niveau des communautés en la matière.

Lors de la discussion générale, les interventions des différents parlementaires peuvent se synthétiser comme suit.

Tout d'abord, certains membres VLD ont estimé que les couples homosexuels devaient aussi pouvoir adopter un enfant. Tout au long de la discussion, ils ont, en outre, insisté pour que l'intérêt de l'enfant prime.

Les représentants d'ECOLO-AGALEV, pour leur part, ont estimé qu'il ne devait exister aucune discrimination entre les enfants des couples homosexuels et les enfants des couples hétérosexuels. De plus, l'intervenante a précisé qu'aucune étude ne démontrait que les enfants élevés par les couples homosexuels subissaient quelque préjudice que ce soit.

Les intervenants du SP.A ont exprimé leurs craintes de voir naître un

zijn fundamentele rechten te waarborgen, voert het verdrag een systeem van samenwerking tussen de staten in, wijst het een centrale overheid in elke staat aan en legt het strikte voorwaarden vast. Anderzijds zet de tekst bepaalde tekortkomingen recht en bevat hij een aantal nieuwe bepalingen.

De adoptieakte en de homologatieprocedure worden vervangen door een gerechtelijke procedure voor de jeugdrechter. Bovendien voorziet een maatregel in de toestemming van het kind vanaf 12 jaar.

Tijdens de bespreking kregen de leden van de commissie de kans zich te buigen over een aantal vragen, zoals de mogelijkheid voor homo-koppels om kinderen te adopteren of nog de bevoegdheden van de federale overheid en van de Gemeenschappen. De algemene bespreking bracht het bestaan van verschillende strekkingen aan het licht.

Vooreerst is een aantal leden van de VLD van oordeel dat, enerzijds, homo-koppels de mogelijkheid moeten hebben om te adopteren en dat, anderzijds, het belang van het kind steeds moet voorgaan.

De vertegenwoordigers van Ecolo-Agalev zijn van oordeel dat geen onderscheid mag worden gemaakt tussen de kinderen van homo- en van hetero-koppels.

De sprekers van de SP.A vrezen dat er een bevoegdheidsconflict met de Gemeenschappen zou kunnen ontstaan en vinden dat rekening moet worden gehouden met de rechtspraak van het Europees Hof voor de rechten van de mens.

MR meent dat de parlementsleden zelf hun standpunt moeten bepalen over

conflit de compétences avec les Communautés et ont insisté sur la nécessité de prendre en compte la jurisprudence la Cour européenne des Droits de l'Homme qui a précisé que l'orientation du candidat à l'adoption ne peut justifier un traitement différent tout en reconnaissant que, pour les adoptions internationales, il faudrait des accords bilatéraux.

Pour le MR, le problème de l'adoption par les couples homosexuels relève d'une question éthique. Il faut, dès lors, que chaque parlementaire puisse se prononcer en toute liberté.

Certains intervenants du CD&V et cdH ont rappelé que le projet constituait un progrès par rapport au droit de l'adoption tel qu'il existe actuellement et ont tout particulièrement insisté sur le fait que la protection de l'enfant doit primer sur le désir des adultes. L'accent a aussi été mis sur l'inquiétude que provoquait la différence de traitement entre une adoption interne et une adoption internationale en ce qui concerne la préparation des candidats adoptants.

Le cdH a insisté sur le rôle réservé aux organismes agréés par les Communautés et a estimé que l'encadrement des candidats adoptants n'était pas suffisamment garanti alors qu'il importe qu'un véritable accompagnement des candidats soit assuré par les intermédiaires agréés.

Le PS a insisté, quant à lui, sur le fait que le projet constitue une avancée significative en la matière, même si l'on peut constater qu'aucun accord n'a pu être dégagé à propos de l'adoption des couples homosexuels malgré tout l'intérêt que cette question a suscité et les débats qui s'en sont suivis. Si plusieurs amendements octroyant ce droit aux couples homosexuels ont été déposés, ils ont finalement été retirés pour ne pas bloquer le projet.

Le gouvernement a, pour sa part, proposé plusieurs amendements améliorant la portée de certains concepts et précisant qu'une préparation de l'adoption aurait également lieu au niveau interne et que les instances agréées par les Communautés seraient associées à cette préparation.

Enfin, des amendements du gouvernement ont été déposés pour faire du juge de la jeunesse le juge de l'adoption.

Avant de conclure, je voudrais remercier les services de la commission pour le travail qu'ils ont effectué dans le cadre de l'examen de ce projet de loi important qui, je l'ai dit, a tenu compte des différentes sensibilités.

L'ensemble du projet tel qu'amendé a été voté à l'unanimité.

12.02 Fred Erdman (SP.A): Monsieur le président, je voudrais d'abord remercier les quatre rapporteurs qui, par l'entremise de Mme Lalieux, nous ont fait un rapport excellent sur les travaux de la commission. D'emblée, je précise que Mme De Meyer interviendra au nom de mon groupe.

Je prie Mme Lalieux de m'excuser de l'avoir interrompue mais je crois qu'il est essentiel, dans cette matière où depuis bien longtemps les personnes concernées attendent une réponse à leur souci majeur

adoption door homoseksuelen.

De sprekers van cdH en CD&V hebben erop gewezen dat een aanzienlijke vooruitgang werd geboekt, waarbij zij bleven hameren op het belang van het kind en hun bekommernis over de verschillende behandeling bij binnenlandse en buitenlandse adoptie onderstreepten. cdH wees op het belang van de begeleiding van de kandidaat-adoptieouders. Mijn fractie is verheugd over de vooruitgang die werd geboekt, maar betreurt dat geen vergelijk kon worden gevonden inzake de adoptie door homo-koppels.

De regering van haar kant, heeft meerdere amendementen ingediend, enerzijds om de draagwijdte van bepaalde begrippen te verduidelijken en anderzijds om van de jeugdrechter de adoptierechter te maken.

Het gehele ontwerp werd eenparig aangenomen.

12.02 Fred Erdman (SP.A): Ik dank de vier rapporteurs in het algemeen en mevrouw Lalieux, die namens hen heeft gesproken, voor de kwaliteit van het werk dat ze verricht hebben. We moeten een antwoord geven aan de vele mensen die bij de adoptiemaatregelen betrokken zijn

concernant leurs relations avec les enfants adoptés, de relever la façon dont les travaux se sont déroulés.

Het past hulde te brengen aan degenen die ons en u, mijnheer de minister, hebben geholpen om dit werkelijk magistrale werk tot een goed einde te brengen. Ik denk dat we zelden op die manier hebben kunnen samenwerken. De commissie heeft een beroep kunnen doen op zovele experts, maar tegelijkertijd hebben u en wij kunnen rekenen op de medewerking van uitstekende magistraten die met kennis van zaken en gevoel voor verantwoordelijkheid deze tekst op punt hebben gesteld. Ik durf te hopen dat we nog in deze legislatuur met dit werk een antwoord bieden aan de velen die erom vragen.

12.03 Karine Lalieux (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, comme vient de le dire M. Erdman, le projet qui nous est soumis aujourd'hui et dont les avancées sont loin d'être négligeables, modifie sensiblement le droit dans le cadre de l'adoption.

Cette matière particulièrement sensible a engendré un débat complexe mêlant des éléments juridiques, sociologiques mais aussi affectifs, dont il fallait tenir compte pour répondre de la manière la plus appropriée? afin de permettre à chaque citoyen de s'y retrouver. En effet, l'adoption ne laisse personne indifférent.

D'une part, nous nous réjouissons du progrès accompli grâce à la ratification de la Convention de La Haye et à l'actualisation des règles de droit interne devenues désuètes. Nous sommes également satisfaits de la suppression du contrat d'adoption, vestige de l'adoption des majeurs, jadis prévu par le Code Napoléon pour prévoir l'accord des familles, adoptive et d'origine, contrat qui sera dorénavant remplacé par un jugement.

D'autre part, je me permets d'insister sur le fait que l'adoption est non seulement une institution de filiation mais surtout une mesure de protection de l'enfant. La procédure vise à offrir une famille à un enfant, dont l'histoire est le plus souvent tragique, et non de procurer un enfant à une famille.

Aussi, nous espérons que la réforme permettra d'éviter les abus et les trafics d'enfants que nous avons connus dans le passé.

Au cours des débats, j'ai insisté avec force pour qu'une procédure identique soit prévue pour les adoptions internes et les adoptions internationales. C'est l'évidence même de donner aux enfants adoptés les mêmes garanties et de permettre aux parents adoptifs de suivre une préparation identique auprès des services agréés par les communautés, services agréés qui - je le rappelle - ont, pour la plupart d'entre eux, réalisé pendant de longues années un travail excellent et ont permis à nombre de familles d'accueillir des enfants dans les conditions les meilleures et dans l'intérêt supérieur de ceux-

en die antwoorden op hun vragen verwachten.

Les personnes qui nous ont aidés à mener à bien le travail législatif méritent que nous leur rendions hommage. La collaboration a rarement été aussi fructueuse au sein de la commission, et nous avons rarement pu compter sur l'appui d'experts si nombreux et si instruits. D'excellents magistrats nous ont aidés à élaborer le texte. Nous devons tout mettre en œuvre pour instaurer une réglementation légale définitive avant la fin de cette législature. Nombreux sont ceux qui attendent ce moment depuis des années.

12.03 Karine Lalieux (PS): Het ontwerp heeft het ingewikkelde debat over de adoptie in het licht gesteld.

Enerzijds zijn we verheugd over de geboekte vooruitgang bij de ondertekening van het Verdrag van Den Haag en over de actualisering van de regels van intern recht. In dit verband zijn we blij dat de adoptieovereenkomst wordt afgeschaft en voortaan door een gerechtelijke beslissing wordt vervangen.

Anderzijds wijs ik erop dat adoptie niet alleen een afstammingsinstelling is maar ook een beschermingsmaatregel van het kind. We hopen dan ook dat dankzij de hervorming het kindermisbruik en de kinderhandel kunnen worden voorkomen.

Het is daarbij essentieel dat de binnenlandse en de internationale adopties dezelfde procedure volgen en aan de gezinnen de beste opvangvoorwaarden bieden. Bepaalde moeilijkheden kunnen immers voor, tijdens en na de adoptie voorkomen. We moeten dus naar een evenwicht tussen het optreden van de jeugdrechter en van de psychosociale deskundige streven en tegelijk een begeleiding voor, tijdens en na de adoptie waarborgen.

ci.

En effet, il ne faut en aucun cas négliger le fait qu'un enfant adopté n'est pas un enfant biologique et que certaines difficultés peuvent survenir tant avant, que pendant ou après l'adoption.

Pour nous, c'est par un équilibre entre les interventions du juge de la jeunesse et de l'expert psychosocial que nous obtiendrons les garanties, non seulement quant à l'aptitude des candidats-adoptants mais également en ce qui concerne l'accompagnement avant, pendant et après l'adoption.

Enfin, avant de terminer cette intervention, je voudrais déplorer qu'un accord n'ait pu se dégager à propos de l'adoption par les couples homosexuels. Or, actuellement, il n'existe aucune raison objective de justifier pareille exclusion, pareille discrimination.

Continuer à soutenir que l'adoption ne peut être réservée qu'aux couples hétérosexuels, ce n'est pas tenir compte de l'évolution de notre société, des réalités vécues par nombre d'enfants et de familles.

En effet, les homosexuels ont des enfants, les couples homosexuels élèvent des enfants. Mais aussi et surtout, c'est faire preuve d'une hypocrisie certaine, dans la mesure où une personne seule peut adopter, quelle que soit son orientation sexuelle.

Dans ce débat, ce qui doit primer, c'est l'intérêt de l'enfant, c'est qu'il s'épanouisse dans un milieu affectivement stable. Cette stabilité affective peut bien évidemment lui être procurée par deux parents du même sexe. L'important est donc d'établir si, comme la loi le rappelle, il est apte à être éduqué par un couple et ce, quelle que soit la nature du couple ou de la personne. Pour moi, cette aptitude ne peut être déniée "prima facie", sans quoi d'ailleurs, il y aurait lieu de proposer la déchéance de l'autorité parentale des parents biologiques homosexuels.

Tout autre argument est d'ordre symbolique, moral ou se référant à une loi naturelle ou divine. Lors du débat, je n'ai entendu aucun argument valable, rationnel, logique, empirique ou encore scientifique pour refuser l'égalité aux couples homosexuels et justifier un traitement différencié et discriminatoire.

Quant à l'évolution de l'enfant qui aurait du mal à se construire une identité sexuelle, qui deviendrait d'office homo, aucune étude ne va dans ce sens et les quelques études existantes démontrent l'inverse.

La plus grande difficulté que devra traverser l'enfant est sans doute le regard des autres, même des insultes ou des humiliations. Mais ne justifions pas une discrimination en invoquant une autre discrimination. Il y a quelques années seulement, les enfants de couples mixtes ou de couples divorcés ont été victimes de personnes malveillantes. A-t-on pour autant interdit les couples mixtes ou le divorce?

Enfin, nous avons voté mardi en commission de la Justice, la loi sur l'ouverture du mariage aux couples homosexuels mais, là encore, nous avons fermé la porte à la filiation.

Ik betreur ten slotte dat er geen vergelijk kon worden gevonden over de adoptie door homo-koppels, terwijl geen enkele objectieve reden zo een uitsluiting verantwoordt. We moeten immers rekening houden met de evolutie van onze maatschappij. Het bestaan van een feitelijke toestand ontkennen is hypocriet.

In dit debat moet het belang van het kind voorop staan en draait het dus vooral om de vraag of men in staat is een kind op te voeden. Er werd geen enkele geldige of rationele reden gegeven om homo-koppels in dit verband anders te behandelen. Wij hebben onlangs in commissie ook het openstellen van het huwelijk voor homoseksuelen goedgekeurd, met uitsluiting echter van de afstamming.

De wetgever holt meestal de feiten achterna en ik hoop dat het Parlement weldra het debat over afstamming en ouderschap zal heropenen. Het recht moet de spiegel zijn van een voortdurend evoluerende democratische maatschappij. Laten wij proberen om snel komaf te maken met de discriminaties.

Tot slot vraag ik de minister me te bevestigen dat de gezinnen voor dewelke de oude procedure loopt niet van voor af aan moeten herbeginnen.

Chers collègues, l'évolution de la législation est rarement spontanée. Les situations de fait, souvent douloureuses, précèdent bien souvent le législateur. J'espère que, très rapidement, ce parlement réouvrira le débat sur la filiation et la parentalité pour qu'ainsi nombre d'enfants de femmes et d'hommes ne vivent plus dans le désarroi, l'incertitude et la non-reconnaissance. Le droit est un fondement essentiel de notre société mais il n'est pas immuable. Il doit être le reflet d'une société démocratique en évolution, garantissant les droits, les devoirs, mais aussi les libertés de chacun. Tentons d'évoluer le plus rapidement possible vers la suppression des discriminations. Selon moi, c'est une solution impérative pour vivre dans un climat de solidarité et d'égalité.

Monsieur le ministre, je voudrais vous poser une petite question parce que beaucoup de familles aujourd'hui nous appellent ou nous envoient des e-mails par rapport aux mesures transitoires. J'aimerais que vous répétiez en séance plénière que toutes les familles qui sont entrées dans l'ancienne filière, même si elles n'ont pas encore d'attribution d'enfant, ne devront pas recommencer la nouvelle procédure. Je pense que cela rassurerait nombre de parents.

12.04 Fientje Moerman (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op mijn beurt sluit ik mij aan bij diegenen die hier al felicitaties hebben uitgesproken voor de degelijke inhoud van dit wetsontwerp, en het uitstekende werk van de verslaggevers.

Het wetsontwerp kan steunen op een groot draagvlak en het is een belangrijk ontwerp. Het zal het immers mogelijk maken dat het Verdrag van Den Haag inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking op het vlak van de interlandelijke adoptie effectief kan worden toegepast in België. De VLD is blij dat, zoals het Verdrag het ten andere bepaalt, als basisprincipe is opgenomen dat een adoptie enkel zal kunnen plaatsvinden in het hoger belang van het kind, en met eerbied voor de fundamentele rechten die het heeft op grond van het internationaal recht.

In de eerste plaats, en ook collega Lalieux heeft daarnaar verwezen, is adoptie immers een beschermingsmaatregel voor het kind aan wie een gezin wordt gegeven. Dit wil niet zeggen dat men geen rekening moet houden met de gerechtvaardigde kindervens van kandidaat-adoptanten, maar die is in de hiërarchie van de belangen ondergeschikt aan het belang van het kind.

Tijdens de behandeling in de commissie voor de Justitie zijn er een viertal knelpunten aan bod gekomen. Ten eerste, wie wordt de adoptierechter? Oorspronkelijk koos het ontwerp voor de vrederechter, in het kader van de toekomstige rol van de vrederechter als familierechter, en ook omdat de jeugdrechter eigenlijk minder in contact zou komen met aangelegenheden van burgerlijk recht. De hoorzittingen en het advies van de Hoge Raad voor de Justitie hebben echter aangetoond dat op dit ogenblik de jeugdrechter het best is geplaatst om de bevoegdheid inzake adoptie op zich te nemen. Een vlotte en goede afhandeling van de adoptiedossiers is hierbij onze grote bekommernis geweest. Als het veld denkt dat de jeugdrechter daarvoor de geschikte persoon is, dan zullen wij dat ook volgen. Ik zou er kunnen aan toevoegen, maar dat zou een beetje stout zijn, dat wij de overbelaste vrederechters niet

12.04 Fientje Moerman (VLD): Je me joins aux louanges sur l'excellence du contenu de ce projet de loi et sur la précision du rapport.

Ce projet de loi permettra enfin à notre pays d'appliquer la Convention de La Haye sur la protection de l'enfant et l'adoption internationale. Selon le principe de base, l'adoption doit, en premier lieu, servir les intérêts supérieurs de l'enfant. Les libertés et les droits fondamentaux de l'enfant priment. Le désir d'enfant des couples pourra et sera naturellement pris en considération, mais sera subordonné à ce principe général.

Quatre problèmes ont été examinés en commission. Alors que l'on avait initialement choisi de confier la charge de juge de l'adoption au juge de paix, dans le cadre de l'attribution au juge de paix du rôle de juge de la famille, cette compétence a finalement été confiée au juge de la jeunesse à la suite des auditions et de l'avis du Conseil supérieur de la justice. Nous souhaitons mettre en place les mêmes garanties pour l'adoption nationale et internationale et instaurer un

met nog meer werk willen opzadelen.

Het tweede knelpunt was het verschillende verloop van de procedure naargelang het een interne dan wel een interlandelijke adoptie betreft. Het was ook voor ons logisch dat ervoor wordt geopteerd om bij interne adoptie in dezelfde waarborgen te voorzien, en de kandidaat-adoptanten steeds op hun geschiktheid te laten onderzoeken, alhoewel de Raad van State het niet echt nodig vond.

Het derde punt betrof de adoptie door homoseksuele paren. Wat dat betreft – ik sluit mij aan bij de voorgaande spreker – is het jammer dat de seksuele geaardheid van kandidaat-adoptanten een uitsluitingsgrond blijft, tenminste als ze met twee willen adopteren. Vergeet namelijk niet dat adoptie door één persoon ook nu al mogelijk is en dat hierbij geen enkele uitsluitingsgrond naar seksuele geaardheid bestaat. Over het homohuwelijk zal hier binnenkort worden gestemd, maar adoptie binnen homokoppels was blijkbaar ‘a bridge too far’.

Het laatste punt had betrekking op het verloop van de adoptieprocedure, en meer bepaald de bevoegdheden van respectievelijk federale overheid en Gemeenschappen. Hier werd verduidelijkt dat de federale wetgever het juridisch kader schept, waaronder de voorwaarden waaraan de kandidaat-adoptant moet voldoen en de procedures. Het zijn echter de Gemeenschappen die zullen bepalen wat de inhoud van de voorbereiding is, en wie deze zal geven. Tevens zijn ze bevoegd voor de matching en de mogelijke nazorg. Hierbij is het voor de VLD heel belangrijk dat de vaststelling van de geschiktheid van kandidaat-adoptanten gebeurt bij rechterlijke uitspraak, op basis van een maatschappelijk onderzoek, uitgevoerd door een sociale dienst van de rechtbank. Ook de Raad van State was trouwens die mening toegedaan. Het is volgens ons niet gezond dat gemeenschapsdiensten een monopolie hebben met betrekking tot het afleveren van een attest van de adopteerbaarheid of geschiktheid. Dat is de rol van de rechter. Op die manier kunnen een aantal wantoestanden, die zich ook nu nog op het terrein voordoen, worden vermeden en zal de geschiktheid objectief en vooral niet betuttelend worden vastgesteld.

Wat de bevoegdheid van de Gemeenschappen betreft, hopen we dat er snel met de Gemeenschappen kan worden overlegd om eventueel tot een samenwerkingsakkoord te komen. We hopen eveneens dat de Gemeenschappen van de gelegenheid zullen gebruikmaken om hun decreet aan te passen. Er zouden meer transparante procedures moeten zijn die minder zwaar zijn, nazorg moet worden georganiseerd en de kosten van een adoptie moeten kunnen worden gedrukt. In Vlaanderen is een voorstel van decreet in die zin reeds ingediend en kan het besproken worden zodra dit ontwerp is goedgekeurd.

De meeste tijd werd besteed aan de onderwerpen die ik zonet heb opgesomd. Er mag niet worden vergeten dat het wetsontwerp niet alleen handelt over interlandelijke adoptie – alhoewel deze het merendeel van de adopties zijn – maar ook over interne adoptie. Heel de wetgeving met betrekking tot de adoptie wordt hervormd, leemtes werden weggewerkt en een aantal vernieuwingen werden ingevoerd. Ik zal niet alles overlopen. De rapporteur heeft een uitvoerig verslag gegeven.

examen systématique de l'aptitude des candidats à l'adoption, bien que le Conseil d'Etat n'ait pas estimé cela nécessaire. Les couples homosexuels ne peuvent toujours pas recourir à l'adoption, ce que je déplore, personnellement. L'homosexualité demeure un critère d'exclusion pour l'adoption par des couples, alors qu'une personne isolée peut adopter un enfant, quelles que soient ses préférences sexuelles. Le mariage homosexuel est autorisé mais, apparemment, l'adoption par des couples homosexuels va trop loin.

Le législateur fédéral a créé le cadre juridique nécessaire à l'adoption, des conditions aux procédures. Les Communautés sont, quant à elles, chargées de déterminer le contenu de la préparation et du suivi post-adoption. Dans le cadre de la répartition des compétences, il est essentiel que la constatation de l'aptitude des candidats à l'adoption fasse l'objet d'une décision judiciaire fondée sur un rapport du service social du tribunal. Cette aptitude devra être constatée objectivement et les Communautés ne pourront se voir confier aucune compétence y afférente, quelle qu'elle soit.

Nous espérons qu'une concertation avec les Communautés sera rapidement organisée pour conclure des accords de coopération, ce qui permettra de rendre les procédures plus transparentes et de réduire les frais d'adoption. Une proposition de décret a par ailleurs déjà été déposée au Parlement flamand; elle devra être examinée dès l'approbation de la nouvelle loi sur l'adoption.

Pour le VLD, il est essentiel que les cohabitants puissent dorénavant également recourir à l'adoption. Celle-ci sera subordonnée à la condition que la cohabitation dure depuis trois ans

Ik wil wel enkele punten aanhalen die voor de VLD belangrijk zijn. Ten eerste, samenwonenden krijgen de mogelijkheid tot adoptie, evenwel met een voorwaarde dat het koppel reeds een bepaalde tijd, 3 jaar, permanent en affectief samenwoont. De reden is dat men erover wil waken dat de geadopteerde in een stabiel familiaal kader wordt opgevangen. Voor gehuwden geldt dit niet. Men kan zich afvragen of het feit van gehuwd te zijn tegenwoordig nog wel garant staat voor het stabiel familiaal kader gelet op het groot aantal echtscheidingen. Maar goed. Ten tweede, de mogelijkheid tot een nieuwe adoptie is een welgekomen vernieuwing. Ondanks alle waarborgen en maatregelen kan een adoptie immers nog altijd mislukken of dat ze wordt herzien. De herziening is een andere nieuwigheid. De herziening kan de adoptie beëindigen indien er sprake is van de schending van de rechten en het belang van het kind zoals ontvoering of kinderhandel. De geadopteerden moeten in dit geval de kans krijgen opnieuw een gezin te vinden. In het licht van minder betutteling en zelfbeschikking zal voortaan eveneens meer rekening worden gehouden met de mening van het kind zelf. De toestemming van het kind zal vereist zijn vanaf 12 jaar en wordt meer aandacht besteed aan het horen van de minderjarigen. Ten slotte kan ik over het geheel van de procedure zeggen dat de VLD verheugd is dat de homologatieprocedure wordt verlaten en dat een rechter heel de procedure begeleidt, hetgeen de nodige waarborgen zou moeten bieden.

Jammer is dat de kandidaat-adoptanten niet de inhoud zullen kennen van het verslag dat de rechtbank naar de federale centrale autoriteit zal sturen. Zij krijgen geen kopie om de procedure volgens het verdrag verder te zetten en fraude te voorkomen. Sommigen zouden geneigd kunnen zijn om zelf op zoek te gaan naar een land of instelling dat een kind kan aanbieden. Mijns inziens zou het wel interessant geweest zijn om ten minste inzage in het verslag te geven.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb me in mijn kort betoog beperkt tot de punten die voor de VLD het meest belangrijk waren. Ik verwacht dat dit ontwerp met een zeer grote meerderheid zal worden goedgekeurd, ook door mijn fractie.

12.05 Joke Schauvliege (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dit is een belangrijke stap vooruit naar een meer menselijke justitie. De commissie heeft zeer grondig werk geleverd. Er werd lang aan dit dossier gewerkt. Dat kan niet voor alle dossiers worden gezegd. Wat dit betreft, wil ik me aansluiten bij de woorden van de voorzitter van de commissie voor de Justitie. Dit werk werd op de sporen gezet door voormalig minister van Justitie, Tony Van Parys, in de vorige legislatuur. Het werk is voortgezet en wordt vandaag gefinaliseerd. Het is belangrijk dit vanop deze tribune te beklemtonen.

De adoptiewetgeving vertoonde veel tekortkomingen. Er waren heel wat onrechtvaardigheden die dringend moesten worden weggewerkt. Er werden heel wat hoorzittingen georganiseerd en experts werden aan het werk gezet. Het resultaat is zeer goed.

Deze wet is belangrijk. Heel wat mensen wachten op een aantal regelingen rond adoptie. Zij zitten echt te wachten tot zij kunnen

au moins et est donc stable. Cette condition ne s'applique pas aux couples mariés bien que nous puissions nous demander si, de nos jours, le mariage garantit encore un environnement familial stable.

La révision de la loi permettra d'annuler l'adoption en cas de violation des droits de l'enfant. En outre, il sera davantage tenu compte de l'opinion de l'enfant et son autorisation sera requise dès l'âge de 12 ans. Nous nous félicitons de l'abandon de la procédure d'homologation et du suivi de l'ensemble de la procédure par un juge. Nous déplorons toutefois que les candidats à l'adoption ne puissent consulter le rapport du tribunal.

J'espère qu'une large majorité des membres adoptera ce projet.

12.05 Joke Schauvliege (CD&V): La nouvelle loi sur l'adoption représente sans aucun doute un progrès important. Nous y avons consacré un travail long et minutieux. Le projet avait d'ailleurs déjà été initié par le précédent ministre de la Justice, M. Van Parys. Une série de lacunes et d'injustices de l'actuelle législation sur l'adoption ont dû être gommées et notre législation a dû être adaptée en fonction de la Convention de La Haye.

L'adoption devient possible pour les personnes non mariées de sexe différent qui cohabitent

verdergaan met de procedure of een procedure kunnen opstarten.

Men heeft enerzijds de wetgeving aangepast aan het Verdrag van Den Haag en anderzijds heeft men ook een aantal tekortkomingen opgelost. Het is belangrijk dat er heel wat zaken worden opgelost. Ik wil toch zeer kort eens een overzicht geven van wat er allemaal verandert met de adoptiewetgeving.

Eerst en vooral wordt adoptie opengesteld voor ongehuwden van verschillend geslacht. Het moeten ongehuwden zijn die permanent op een affectieve wijze samenwonen. Personen die drie jaar samenwonen en dat ook kunnen aantonen, kunnen in het vervolg ook overgaan tot adoptie. Op die manier wordt adoptie toch ook aangepast aan de huidige maatschappelijke realiteit.

Ten tweede, de oorspronkelijke ouders worden veel beter ingelicht over de gevolgen van de adoptie.

Een ander punt is het feit dat de kandidaat-adoptanten, de ouders die willen adopteren, ook veel beter geëvalueerd worden. Hun bekwaamheid wordt nagegaan en er wordt gekeken naar hun geschiktheid. Natuurlijk wordt er ook een beroep gedaan op de Gemeenschappen, opdat zij daarvan nog veel verder werk zouden maken. Aan de andere kant worden de kandidaat-adoptanten ook veel beter voorbereid en zullen zij ook veel beter begeleid worden. Maar ook daar zal een beroep moeten worden gedaan op de Gemeenschappen om ervoor te zorgen dat dit alles nog op goede sporen gezet wordt.

Anderzijds is er ook een vereenvoudiging van de gerechtelijke procedure, waarbij er nog een discussie geweest is over wie bevoegd moet zijn voor de hele procedure. Was het nu de vrederechter of de jeugdrechter? Uiteindelijk hebben wij er in de commissie voor de Justitie voor geopteerd om de jeugdrechter bevoegd te maken. Wij voorzagen de optie om de vrederechter een bijkomende bevoegdheid te geven, maar daartegenover stond natuurlijk dat er niet voldoende middelen waren en dat de vrederechters ook, wat dat werk betreft, onvoldoende ondersteund zouden worden.

Een ander belangrijk punt is dat de leeftijd waarop de geadopteerde de adoptie moet toestaan, verlaagd is van 15 jaar naar 12 jaar. Het belang en de rechten van het kind worden op die manier veel beter gerespecteerd.

Er is ook een grotere duidelijkheid over de gevolgen van de volle adoptie voor de nieuwe echtgenoot van de ouders van een kind. Dat is toch wel erg belangrijk. In het verleden zijn daaromtrent heel wat drama's gebeurd en was het eigenlijk onmogelijk voor een nieuwe partner van een ouder om een kind te adopteren omdat de banden dan juist met die ouder verbroken zouden worden. Nu wordt daaraan een oplossing gegeven. Het is juist daarop dat heel wat mensen zitten te wachten, zodat zij verder zouden kunnen gaan met de adoptie van een kind dat zij in feite al jarenlang als hun eigen kind beschouwen.

Tenslotte is er ook een regeling rond de naam. Er wordt in voorzien dat bij gewone adoptie ook de naam kan worden voorafgegaan door

depuis trois ans au moins. Il s'agit d'une adaptation importante apportée à la réalité de la société actuelle. La nouvelle loi prévoit une information et un accompagnement meilleurs des adoptants et une meilleure évaluation, tout cela par le biais des Communautés. La procédure judiciaire fait l'objet d'une simplification et le juge de la jeunesse devient juge de l'adoption. Le consentement de l'enfant est requis à partir de 12 ans. La clarté est plus grande quant aux effets de l'adoption plénière pour les nouveaux conjoints des parents de l'enfant. Il existe une nouvelle réglementation sur le nom: en cas d'adoption simple, le nom peut également être précédé de celui des adoptants. Une révision de l'adoption est possible lorsque l'intérêt de l'enfant est bafoué.

Il s'agit d'un projet très important que nous soutiendrons pleinement.

die van de adoptanten.

Ten slotte, en dat is ook belangrijk, zoals collega Moerman al heeft aangehaald, kan de adoptie worden herzien wanneer het belang van het kind geschonden wordt.

Wij zullen dat ontwerp dan ook ten volle steunen. De mensen zitten erop te wachten. Het belang van het kind primeert in hetgeen hier voorligt. Ik wil benadrukken dat dit allemaal op sporen gezet is door onze minister van Justitie, Tony Van Parys, in de vorige legislatuur. Het is een realisatie die hier zowel legislatuuroverschrijdend als partijoverschrijdend zal worden gerealiseerd. Het is een staaltje van grondig werk in het Parlement en dat kan zeker niet van alle dossiers gezegd worden. Wij zullen dit dan ook ten volle steunen.

12.06 Josy Arens (cdH): Monsieur le président, mesdames, messieurs, chers collègues, le projet de loi soumis aujourd'hui à notre vote a donné lieu à des débats particulièrement riches au sein de la commission de la Justice et nous a permis d'entendre de nombreuses personnes, toutes plus compétentes les unes que les autres, s'exprimer sur un sujet qui nous tenait particulièrement à cœur ainsi qu'à notre groupe politique, puisque notre présidente, Mme Milquet avait elle-même déposé une proposition de loi.

Je profite du temps de parole qui m'est réservé pour remercier tout particulièrement ces différentes personnalités d'avoir eu l'extrême obligeance de prendre de leur temps pour éclairer nos débats et nous permettre de surmonter certaines embûches que nous rencontrons dans notre travail d'élaboration des lois.

Je rappellerai d'emblée que la Convention relative aux Droits de l'Enfant et la Convention de La Haye sur l'adoption consacrent l'adoption, non seulement en tant qu'institution de filiation, mais en temps que mesure de protection de l'enfant. L'adoption consiste à donner une famille à un enfant et non un enfant à une famille, comme l'a très bien rappelé Mme Isabelle Lammerant entendue par notre commission. L'adoption est justifiée par l'intérêt supérieur de l'enfant et non par le désir d'enfants des adultes, même si celui-ci est bien entendu nécessaire à la réalisation d'une adoption. Notre volonté, en modifiant la législation relative à l'adoption, est donc bien de traduire dans les textes et dans notre pratique cette primauté de l'intérêt supérieur de l'enfant.

Il importait aussi, pour garantir la réalisation de cet objectif prioritaire de simplifier la procédure d'adoption et, surtout, de la rendre plus transparente pour l'ensemble des intervenants.

Le texte en projet rencontre ces objectifs fondamentaux.

En ce qui concerne l'accès à l'adoption, nous ne pouvons que nous réjouir des avancées contenues dans le projet de loi. Je pense notamment à la possibilité offerte désormais aux couples non mariés d'offrir une famille à des enfants en détresse. Je pense également aux dispositions introduites afin de rencontrer les difficultés auxquelles se heurtent les candidats adoptants en cours de procédure, la possibilité de mener une nouvelle procédure d'adoption en cas d'échec d'une première procédure, lorsque des motifs graves le justifient, la faculté pour les candidats adoptants de s'opposer à la

12.06 Joseph Arens (cdH): Eerst zou ik alle personen die aan de debatten binnen de commissie voor de Justitie hebben deelgenomen, willen bedanken voor de bekwaamheid waarvan zij blijk hebben gegeven. Om te beginnen, wil ik eraan herinneren dat het verdrag over de rechten van het kind en het verdrag van Den Haag over de adoptie de adoptie bevestigen als een afstammingsinstelling maar ook en vooral als een maatregel die de bescherming van het kind beoogt. De adoptie bestaat erin een familie aan een kind te geven, niet het tegenovergestelde. Adoptie wordt met andere woorden gerechtvaardigd op grond van het hogere belang van het kind en niet op grond van de kindervens van volwassenen. We wilden dus de wetgeving over de adoptie wijzigen om dat hoge belang in de teksten en in de praktijk te vertalen. Om die opdracht tot een goed eind te brengen, bleek het noodzakelijk om de procedure te vereenvoudigen en doorzichtiger te maken ten behoeve van alle betrokken actoren. De ontwerptekst komt tegemoet aan die verzuchtingen, met name inzake de toegang tot de adoptie en de mogelijkheid voor niet-gehuwde koppels om een kind een gezin te schenken.

Men moet echter ook verwijzen naar de bepalingen die werden ingevoerd om de procedure te

consultation des grands-parents dans le cadre de l'enquête sociale destinée à vérifier l'aptitude des candidats à adopter, ce qui permettra d'éviter les écueils résultant d'éventuels conflits de génération, l'introduction d'un mécanisme de conversion d'adoption simple en adoption plénière.

En ce qui concerne la protection de l'intérêt supérieur de l'enfant, le choix qui a été fait de confier le contrôle juridictionnel du processus de l'adoption au juge de la jeunesse en lieu et place du juge de paix est capital. Le gouvernement proposait, dans le projet initial, de confier au juge de paix ce contrôle juridictionnel. Nous y avons objecté que le juge de la jeunesse constituait l'autorité la plus apte à assurer la protection de l'intérêt de l'enfant à chaque étape du processus de l'adoption. En effet, le juge de la jeunesse bénéficie d'une expérience certaine dans les matières touchant à la personne de l'enfant et à la protection de ses droits. Par ailleurs, ce même juge dispose d'un service social spécialisé tout à fait à même d'effectuer l'enquête sociale prévue par le projet de loi. Notre objection a été retenue et le projet de loi a été amendé en ce sens. Nous nous en félicitons.

Nous nous félicitons également de la mise en place d'une procédure de préparation générale à l'adoption, dont l'organisation concrète incombera aux Communautés, tant en ce qui concerne l'adoption interne que l'adoption internationale. Ce principe d'égalité me paraît essentiel au regard de nos engagements internationaux et des obligations qui découlent de la Convention des Droits de l'Enfant, de la Convention de La Haye relative à l'adoption et de la Convention européenne des Droits de l'Homme.

Je terminerai par quelques remarques qui ont davantage trait à l'application du dispositif légal que nous sommes appelés à voter qu'au dispositif lui-même. En ce qui concerne l'évaluation de l'aptitude des candidats adoptants, le projet de loi laisse une grande liberté aux Communautés dans le choix qu'elles feront des instances d'évaluation. Ce projet de loi fait référence au mécanisme de l'enquête sociale déjà mise en œuvre par les instances désignées par les Communautés, sans préjuger des arbitrages et décisions qui devront être pris à cet égard.

Nous insistons sur le fait qu'une telle évaluation devra être opérée de manière approfondie et sérieuse afin que le juge de la jeunesse puisse prendre une décision qui soit en totale adéquation avec l'intérêt supérieur de l'enfant. L'accord de coopération sera capital et devra intégrer cette dimension.

Enfin, nous estimons que l'article 21 du présent projet de loi qui règle la problématique des mesures transitoires est trop restrictif et risque de pénaliser les candidats adoptants qui satisfont déjà aux principales garanties offertes par le projet de loi, à savoir, d'une part, l'information et la préparation et d'autre part, l'évaluation des aptitudes. Par conséquent, il est indispensable de ne pas soumettre à nouveau à ce travail de préparation les candidats adoptants qui ont déjà fait l'objet d'une enquête sociale favorable menée par les instances actuellement compétentes. Ce serait prendre le risque que la disposition, telle que rédigée, produise chez les candidats adoptants intéressés un effet psychologique néfaste et un sentiment légitime d'injustice qui pourraient conduire à jeter un réel discrédit sur

vergemakkelijken: een beroepsmogelijkheid voor de kandidaat-adoptanten in geval van weigering indien ernstige redenen dit rechtvaardigen; de mogelijkheid voor de kandidaten om zich te verzetten tegen de raadpleging van de grootouders in het kader van het sociaal onderzoek waaraan die kandidaten worden onderworpen, dit om mogelijke generatieconflicten te voorkomen; de invoering van een mechanisme met het oog op de omzetting van de eenvoudige adoptie in een volwaardige adoptie; enz. Wat de bescherming van het hoge belang van het kind betreft, is de beslissing om het rechterlijk toezicht op het adoptieproces aan de jeugdrechter toe te vertrouwen, van cruciaal belang. In het oorspronkelijke ontwerp stelde de regering immers voor dat toezicht aan de vrederechter toe te vertrouwen.

Wij hebben daartegen ingebracht dat de jeugdrechter de meest geschikte autoriteit is om de belangen van het kind in elke fase van het proces te beschermen. Met ons bezwaar werd rekening gehouden, en het ontwerp werd in die zin geamendeerd.

Wij verheugen ons eveneens over de invoering van een voorbereiding op de adoptie, zowel voor nationale als interlandelijke adopties. Dat gelijkheidsprincipe lijkt me van essentieel belang.

De Gemeenschappen behouden een grote vrijheid in de keuze van de instanties die de geschiktheid van kandidaat-adoptieouders moeten beoordelen. Die beoordeling moet grondig gebeuren, opdat de jeugdrechter een beslissing kan nemen in het hogere belang van het kind. Die dimensie moet ook naar voren komen in het samenwerkingsakkoord.

le travail des instances en charge des dossiers d'adoption et qui pourraient en décourager plus d'un, alors qu'ils ont déjà accompli la plus grande part du chemin qui les mène à l'adoption.

C'est pourquoi notre groupe a déposé un amendement tendant à modifier les dispositions transitoires du projet à l'examen, auxquelles nous souscrivons par ailleurs pour les motifs que j'ai exposés.

Monsieur le ministre, permettez-moi de revenir sur cet article 21 puisque je viens de faire vérifier, depuis tout à l'heure, un certain nombre d'éléments. Je me rends compte que le paragraphe que nous proposons d'y ajouter est quand même relativement important car si nous n'ajoutons pas ce premier paragraphe de l'amendement que je propose, 1.500 candidats adoptants seront pénalisés, rien qu'en Communauté française.

Ce premier paragraphe que nous proposons d'ajouter à l'article 21 dit ceci - je demande au compte-rendu que ceci soit repris mot à mot et je demande au ministre de s'exprimer sur ce premier paragraphe - : "lorsqu'à la date d'entrée en vigueur de la présente loi, les adoptants ont fait l'objet d'une enquête sociale favorable en vue d'une adoption, réalisée selon les modalités en vigueur au sein des Communautés, la procédure d'adoption reste soumise au droit antérieur pendant une durée maximale de trois ans, à dater de l'entrée en vigueur de la présente loi."

Voilà, monsieur le ministre, le petit paragraphe que nous demandons d'ajouter. Comme je vous l'ai dit, d'après mes informations, rien qu'en Communauté française, si nous n'élargissons pas l'article 21 avec ce paragraphe, 1.500 candidats adoptants seraient pénalisés puisqu'ils sont déjà arrivés au stade que nous décrivons dans ce premier paragraphe. J'attends donc, dans votre réponse, un éclaircissement sur cette problématique.

Je vous remercie.

12.07 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, vooraleer ik mijn betoog start over de hervorming van de adoptiewetgeving, moet het mij toch van het hart dat het node is en dat het mij zwaar valt om in deze omstandigheden plaats te nemen op dit spreekgestoelte. Het is alleen maar wegens het belang van de adoptiewetgeving dat ik deze toespraak houd, want ik heb er eerlijk gezegd niet veel zin meer in wanneer ik terugdenk aan het schabouwelijk spektakel dat wij iets minder dan een uur geleden hier hebben gezien.

Ik meen toch nog steeds dat het het recht en de plicht is van parlementsleden om een regering te interpellieren en te ondervragen, om ons controlerecht uit te oefenen. Daarnet hebben we het tegenovergestelde meegemaakt. Een eerste minister komt hier ostentatief plaatsnemen op de banken om dan toe te zien hoe de Kamer alleen maar op het knopje mag drukken. En dat, voorzitter, is uw verantwoordelijkheid. Het feit dat deze schandvlek op onze parlementaire carrière geworpen wordt, is ook mede uw verantwoordelijkheid. Ik betreur dat ten zeerste.

Artikel 21, dat de problematiek van de overgangsmaatregelen regelt, is te restrictief, en dreigt kandidaat-adoptieouders die de onderscheiden garanties waarin het ontwerp voorziet, reeds bieden, te benadelen. De bepaling zou de instanties die de adoptiedossiers behandelen, in diskrediet brengen en zou heel wat kandidaat-adoptanten die het grootste deel van de weg al hebben afgelegd, kunnen ontmoedigen. Daarom heeft onze fractie een amendement ingediend (amendement nr. 54, stuk 1366/13), dat ertoe strekt artikel 21 (het vroegere artikel 19) te laten voorafgaan door een als volgt luidende paragraaf: "Wanneer bij de inwerkingtreding van deze wet de adoptanten op grond van een gunstig maatschappelijk onderzoek in aanmerking komen om te adopteren, zulks overeenkomstig de in de gemeenschappen vigerende nadere regels, blijft op de adoptieprocedure het vroegere recht van toepassing gedurende ten hoogste drie jaar te rekenen van de inwerkingtreding van deze wet." Als die paragraaf niet wordt ingevoegd, worden alleen al in de Franse Gemeenschap zo'n 1.500 kandidaat-adoptieouders benadeeld.

12.07 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Je tiens avant tout à exprimer l'indignation que m'inspire le mépris du premier ministre pour le Parlement. Nous avons le droit et le devoir d'exercer un contrôle mais nous en sommes privés, ni plus ni moins. Je tiens toutefois à intervenir dans ce débat sur l'adoption, dans l'intérêt des enfants qui seront adoptés sous la nouvelle législation.

Du bon travail a été livré dans le cadre de ce projet, qui représente une avancée pour notre droit civil. Néanmoins, le Vlaams Blok ne votera pas en faveur de ce texte de loi pour une question de

Het is dan ook pro forma dat ik deze toespraak houd. Ik wens dan ook dat dit in het verslag wordt genoteerd. Ik wil deze toespraak alleen te houden in het belang van de adoptiewetgeving die we goedgekeurd hebben en die in de commissie inderdaad op een degelijke manier werd afgewerkt. Verder zijn de vele kinderen die geadopteerd worden en die nog zullen geadopteerd worden onder deze nieuwe wetgeving mijn drijfveer om deze toespraak te houden.

Dit gezegd zijnde, moet het mij ook wel van het hart dat wij, het Vlaams Blok, deze wettekst in verband met de adoptie niet zullen goedkeuren. Ondanks het goede werk dat geleverd is, ondanks het feit dat wij ervan overtuigd zijn dat dit een grote stap voorwaarts is in het burgerlijk recht, is er een zeer voornaam, belangrijk en principieel argument om deze tekst niet goed te keuren, namelijk dat het huwelijk eens te meer, helaas, wordt uitgehold. Daarstraks werd er gezegd dat holebi's worden uitgesloten van deze regeling en dat het Vlaams Blok daar anders over denkt.

Het Vlaams Blok stelt dat het huwelijk als hoeksteen van de samenleving door deze wetgeving nogmaals in de verdrukking raakt. Het statuut, het instituut van het huwelijk wordt uitgehold en louter beschouwd als een contract. Dat is deze week al eerder ter sprake gekomen, namelijk bij de bespreking van de homohuwelijken in de commissie voor de Justitie. Nu krijgen ook samenwonenden, van een verschillend geslacht weliswaar - dat kunnen we nog toejuichen nu de homohuwelijken er op een drafje aankomen -, die gedurende drie jaar een duurzame relatie hebben, de toelating om te adopteren. Het Vlaams Blok heeft nooit gezegd en zal ook nooit zeggen dat koppels van een verschillend geslacht slechte ouders zouden zijn wanneer zij niet gehuwd zijn. Dat is nooit onze stelling geweest, maar wij blijven bij het principe dat het huwelijk de hoeksteen van de samenleving moet vormen.

Ik wil hierbij verwijzen naar een kleine anekdote in de commissie. Op een gegeven ogenblik stelde ik ten aanzien van de medewerker van de minister, die steeds zeer welbespraakt is en zeer deskundig zijn zaken uitlegt, dat het huwelijk voor het Vlaams Blok de hoeksteen moet blijven van de samenleving, ook in adoptiezaken. Hij repliceerde dat het huwelijk in feite een mergelsteen was geworden en op de vraag of hij toejuichte dat het huwelijk een mergelsteen was geworden, viel deze spraakwaterval plotseling stil. De hele commissie viel plotseling even stil. Blijkbaar was die opmerking toch wel ingeslagen.

Inderdaad collega's, dat is het enige bezwaar in deze wetgeving dat ik hier namens het Vlaams Blok met kracht en met klem kom verkondigen. Het huwelijk wordt eens te meer door deze wetgeving uitgehold, want de relatie van samenwonenden is toch veeleer vrijblijvend en toch mogen zij adopteren. Het zij zo. Het is geen reden om tegen deze wet te stemmen. Wat mij wel heeft geërgerd in de commissie is het feit dat gedurende de laatste vijf of zes vergaderingen en vandaag opnieuw op het spreekgestoelte, bepaalde leden van politieke fracties het alleen maar gehad hebben over de adoptiemogelijkheden voor holebi-koppels.

Het gaat hier naar mijn bescheiden mening - en ik denk dat ik daar niet alleen in sta - om enkele tientallen koppels van holebi-geaardheid die wellicht ooit kinderen zullen willen adopteren wanneer

principe: la nouvelle législation sur l'adoption concourt à l'érosion du mariage traditionnel. S'il est vrai que les couples homosexuels et lesbiens sont exclus, ce qui est heureux, les partenaires de sexe différent qui ont cohabité durablement pendant trois ans seront autorisés à adopter des enfants. Or, le Vlaams Blok croit au mariage traditionnel en tant que pierre angulaire de la société. Ce projet sape ce rôle fondamental du mariage. En définitive, l'engagement de cohabitants est tout de même moins fort que celui des mariés.

Il est dès lors particulièrement regrettable que certains groupes parlementaires aient retardé les travaux de la commission par leurs perpétuelles palabres sur le droit d'adoption des couples homosexuels et lesbiens. L'intérêt personnel des homosexuels et des lesbiennes a pesé davantage que celui de l'enfant. Ce constat est particulièrement regrettable pour tous les enfants et les parents candidats à l'adoption qui devront, de ce fait, attendre encore plus longtemps.

dat eenmaal toegelaten wordt door de wet. Gedurende die laatste vergaderingen is het woord homo en holebi echter meer in de mond genomen door de homo- en holebi-lobby dan dat er over het belang van de kinderen die op grond van deze wet kunnen worden, gesproken is. Dat heeft de werkzaamheden ook vertraagd. Dat heeft niet alleen mij geërgerd, maar evenzeer collega's in andere fracties. Dat heeft niet alleen het Vlaams Blok geërgerd. Ik kan nog leden uit andere fracties opnoemen. Ze zijn hier niet en ik zal dat uit respect voor hen niet doen. De commentaren van die leden waren echter niet mis te verstaan. Het heeft ook leden van andere fracties geërgerd.

De tuyau van de groenen en de SP.A, namelijk veel is niet genoeg met de homohuwelijken, was de homoadoptie. In een soort van deal met de CD&V-fractie is dat momenteel en voorlopig nog niet aan de orde. Geloof me echter, indien de paars-groene meerderheid een volgende legislatuur aanvat, dan kan men er zeker van zijn – ook de tegenstanders van homoadopties binnen de andere fracties – dat die homoadopties er zullen komen. Het is gewoon een tuyau van de groenen en de SP.A. De CD&V-fractie had op dit punt veel meer op haar strepen moeten staan en had die deal gewoon moeten afwijzen. Ze had principieel net zoals wij, net zoals het Vlaams Blok en net zoals sommigen in andere fracties, meer in het geweer moeten komen tegen de plannen voor de homo- en holebi-adoptie die klaarliggen.

12.08 Magda De Meyer (SP.A): (...)

12.09 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Jawel, mevrouw De Meyer, ik heb u beziggehoord in de commissie. Het was niet alleen ergerlijk, het was schrijnend voor al die kinderen die moeten geadopteerd worden. Het was schrijnend dat de wettekst niet drie tot vier weken, maar drie tot vier maanden heeft moeten wachten, omdat er geen deal kon gesloten worden rond ...

12.10 Magda De Meyer (SP.A): Ik vind het een schandalige manier waarop de collega hier bezig is. Hij maakt een absoluut onderscheid tussen het ene en het andere kind, alsof een kind van hetero-koppels totaal anders zou zijn dan een kind van holebi-koppels. Mijnheer Schoofs, waar haalt u het uit? Waar haalt u het in godsnaam uit om zoiets te durven vertellen?

12.11 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Mevrouw De Meyer, ik vraag mij af waar u het haalt dat ik hier een onderscheid heb gemaakt tussen kinderen. Ik heb geen onderscheid gemaakt tussen kinderen. Ik weet ook wel dat er in onze samenleving kinderen worden opgevoed in samengestelde gezinnen waar misschien twee partners van hetzelfde geslacht zijn. Het is niet de bedoeling van het Vlaams Blok om die kinderen te discrimineren of weg te halen bij die ouders. Wij hebben dat nooit gezegd. Het is dat wat u suggereert. Wij hebben dat nooit gezegd. Wij maken geen onderscheid in kinderen. Wij doen dat niet. Het zijn echter uw ergerlijke interventies en interpellaties gedurende die laatste commissievergaderingen die deze wetgeving hebben vertraagd. Men had er al veel eerder mee klaar kunnen zijn.

Men wilde nu eenmaal – en dat is natuurlijk een tuyau van u – die homo-huwelijken vlug koppelen aan die homo-adopties en dan had

12.10 Magda De Meyer (SP.A): La distinction que vous établissez entre les enfants des couples homosexuels et ceux des couples hétérosexuels est absolument scandaleuse.

12.11 Bert Schoofs (VLAAMS BLOK): Où allez-vous chercher que je fais un distinguo entre les enfants? Il n'entre pas du tout dans les intentions du Vlaams Blok de discriminer les enfants !

Et si nous nous abstiendrons, c'est précisément dans l'intérêt de l'enfant.

men de hele slag thuis gehaald. Wel dat is niet gelukt en ik ben daar verheugd om. Ik zeg dat eerlijk. Voor mij hoeven homo-koppels niet te kunnen adopteren. Het is mijn goed recht om mijn mening te verkondigen. Ik zal echter nooit een onderscheid maken tussen kinderen. Laat ik even persoonlijk worden. Als mijn kind ooit in de klas zou zitten naast een kind dat wordt opgevoed door een holebi-koppel, dan zal ik mijn kind nooit verbieden om daar omgang mee te hebben. Ik zal nooit verbieden dat het kind bij mij thuis over de vloer komt. Ik spreek voor al mijn collega's. Dat zijn precies uw vooroordelen, mevrouw De Meyer. Dat zijn de vooroordelen die u ons altijd toewerpt.

Wij willen het huwelijk van twee personen van een verschillend geslacht behouden als instituut en als hoeksteen van de samenleving. Als u met de democratische meerderheid iets anders beslist, dan is dat uw goed recht. Wij leggen ons daar dan bij neer. Wij ontketenen dan geen revoluties. Wij maken dan geen onderscheid tussen mensen en tussen kinderen. Wij doen dat niet. Wij blijven in elk geval onze mening daarover verkondigen. Wij gaan niet akkoord met uw mening. Dat is alles wat ik heb gezegd. U moet mijn woorden dus niet in twijfel trekken, want dan gaat dat weer een zoveelste vooroordeel worden tegenover het Vlaams Blok.

Daarmee, mevrouw De Meyer, is alles gezegd. Wij maken geen onderscheid tussen mensen of kinderen. Wij zullen ons onthouden bij de stemming over de wettekst, omdat het huwelijk als instituut wordt uitgehold. Dat gebeurt niet alleen door de homoadoptie, want deze week heeft men in de commissie voor de Justitie het homohuwelijk goedgekeurd en wij zijn het daar niet mee eens, in eer en geweten, met hart en ziel.

12.12 Jacqueline Herzet (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, tout d'abord un grand merci à Mme Lalieux pour la qualité et l'objectivité de son rapport. La réforme de l'adoption, réforme indispensable, était attendue depuis plusieurs années. Le projet de loi qui nous a été présenté par le gouvernement répond à des préoccupations évidentes et permet de répondre à de nombreuses attentes maintes et maintes fois exprimées.

Voyons d'abord les avantages du projet de loi. Bien entendu, le point principal du projet de loi concerne l'adoption internationale. La Convention de La Haye du 29 août 1993 va enfin être ratifiée par un quarante-deuxième État, le nôtre, la Belgique. Nous avons toujours souscrit entièrement aux objectifs défendus par la Convention car elle vise en effet à établir des garanties pour que l'adoption internationale intervienne dans l'intérêt supérieur de l'enfant et dans le respect des droits fondamentaux qui lui sont reconnus. Elle vise aussi à instaurer un système de coopération pour assurer le respect de ces garanties et assurer la reconnaissance des États contractants. Ces garanties sont établies tout d'abord pour permettre à l'enfant de grandir dans une famille stable et permanente qui peut lui apporter l'amour, le bonheur et la compréhension dont il a besoin. Mais ces garanties permettent aussi à des pays comme la Belgique de participer activement avec d'autres, dans ce processus de collaboration avec d'autres pays adhérents, à la lutte contre l'enlèvement, la vente et la traite d'enfants.

Enfin, des garanties organisées par la Convention mettent en place

12.12 Jacqueline Herzet (MR): Het belangrijkste voordeel van het wetsontwerp tot hervorming van de adoptie betreft de internationale adoptie. Het Verdrag van Den Haag van 29 mei 1993 wordt eindelijk bekrachtigd door een 42ste staat, namelijk België. Dat verdrag strekt ertoe waarborgen te bieden met het oog op de bescherming van het hogere belang van het kind zodat het binnen een stabiel en permanent gezin kan opgroeien. Die waarborgen stellen België bovendien in staat actief deel te nemen aan de strijd tegen de ontvoering, de verkoop of verhandeling van kinderen. Daarenboven voeren zij ook veel striktere regelgevingen in teneinde de commercialisering van de adoptie en andere misbruiken die in de herkomstlanden worden vastgesteld, in te dijken.

Na bekrachtiging van het verdrag

des garanties beaucoup plus strictes afin d'endiguer les abus constatés dans certains pays d'origine où des pressions s'exercent sur les mères, où certains adoptants aveuglés par leur désir d'enfants organisent ce que nous pourrions appeler, monsieur le ministre, une commercialisation de l'adoption. À partir du moment où la Belgique aura ratifié la Convention de La Haye, les adoptions réalisées par des candidats belges se feront dans un climat de garanties cautionnées par l'État belge.

Le projet de loi tel que présenté par le gouvernement constitue également un progrès par rapport au droit actuel sur d'autres plans. Il réforme des règles de droit devenues manifestement désuètes ou obsolètes. Il permet la révision de l'adoption - point extrêmement important - par l'instauration d'une procédure permettant de mettre fin à l'adoption simple ou plénière lorsque sont établies des circonstances particulièrement graves telles que l'enlèvement, la vente ou la traite d'enfants. Un autre point significatif: l'âge auquel l'adopté consent à son adoption est passé à douze ans, ce qui nous semble particulièrement important à l'heure actuelle au vu de la maturité et de la lucidité des jeunes de cet âge. Enfin, au-delà de l'adoption aux personnes non mariées de sexe différent, il y a aussi la possibilité pour des cohabitants d'exercer ensemble l'autorité parentale lors d'une adoption plénière.

Toutes ces réformes me semblent être des évolutions, des adéquations non négligeables et améliorer sensiblement la législation en vigueur actuellement. Toutefois, malgré ces nombreuses avancées, le projet de loi ne nous satisfaisait pas entièrement. Certains points restaient à éclaircir. Nous avons été sensibilisés par de nombreux courriers, témoignages et déclarations de toutes ces personnes qui ont adopté, qui souhaitent adopter ou qui travaillent activement dans des associations et mouvements d'adoption, bref par tout un chacun qui a été confronté au jour le jour à la législation qui nous étions en passe d'examiner. Les inquiétudes étaient là, les questions aussi et nous nous devons de tenir compte des intérêts en présence en privilégiant bien entendu l'intérêt de l'enfant tout au long de notre travail législatif.

Pour atteindre l'objectif, pour appréhender les différentes facettes de la réalité, il fallait bien entendu tenir compte des avis des acteurs de terrain, des professeurs d'université, des experts et des gens de la profession. Votre commission de la Justice y a donc consacré de très nombreuses heures d'audition qui nous ont permis d'acquérir une expertise et oserai-je dire une lucidité dans cette matière.

Et les auditions ont confirmé nos craintes. Tout d'abord, il était nécessaire de maintenir la compétence du juge de la jeunesse en cette matière et de ne pas la transférer au juge de paix. Ensuite, aucune discrimination ne pouvait être acceptée entre les enfants nés en Belgique et les autres. Toutes les garanties prévues dans le cadre de la Convention de La Haye devaient être appliquées à l'ensemble des adoptions, qu'elles soient internes ou internationales. Enfin, il fallait s'assurer du travail qui serait réalisé par les communautés, point extrêmement important pour la commission de la Justice.

Ces demandes, relayées par l'ensemble des membres de la commission, ont été entendues par le ministre qui a réalisé un travail

zullen de adopties door Belgische kandidaten in een sfeer van door de Belgische staat gedekte waarborgen gebeuren.

Dit wetsontwerp betekent ook een vooruitgang voor het huidige recht doordat het ouderwetse regels van intern recht hervormt, een procedure invoert waardoor een einde kan worden gemaakt aan een eenvoudige en volwaardige adoptie wanneer bijzonder ernstige omstandigheden worden vastgesteld, de leeftijd om de adoptie te aanvaarden tot twaalf jaar wordt verlaagd en de adoptie door ongehuwde personen van verschillend geslacht of samenwonenden mogelijk wordt gemaakt.

Toch zijn we niet onverdeeld gelukkig met het wetsontwerp. De commissie Justitie heeft heel wat hoorzittingen georganiseerd, die haar vrees hebben bewaarheid.

Het was vooreerst noodzakelijk de bevoegdheid in handen van de jeugdrechter te laten en ze niet over te dragen aan de vrederechter. Vervolgens kon niet de minste discriminatie tussen kinderen geboren in België en andere worden aanvaard. Tot slot moest men zekerheid hebben over de uitvoering van de taken van de Gemeenschappen.

Dankzij de amendementen die de minister heeft aanvaard, zal de jeugdrechter bevoegd blijven voor de adoptie. Alle kinderen, Belgische en andere, krijgen dezelfde waarborgen en rechten.

Er moet een samenwerkingsakkoord komen met de Gemeenschappen en wij pleiten ervoor dat dat zo vlug mogelijk zou gebeuren, om het wetsontwerp op korte termijn volle uitwerking te geven. Kan de minister mij in dat verband de nodige waarborgen geven? Werd er al contact opgenomen met de Gemeenschappen? Hoe verloopt

remarquable d'amendements avec les membres de son cabinet. Nous pouvons dès lors souligner notre entière satisfaction envers le texte tel qu'amendé et qui répond à la plupart de nos inquiétudes et de nos souhaits. Je voudrais ici remercier tout spécialement – monsieur le ministre, si vous me le permettez – M. Maes, pour sa patience – cela n'a pas été facile tous les jours –, sa capacité d'écoute et aussi sa détermination de mener à bien ce projet. Mission accomplie, merci monsieur le procureur.

Grâce aux amendements acceptés par le ministre, le juge de la jeunesse, naturellement compétent, conservera l'adoption dans ses compétences. Tous les enfants, qu'ils soient belges ou non, recevront les mêmes garanties et les mêmes droits et un accord de coopération devra être trouvé avec les communautés. Sur ce dernier point, je voudrais souligner – et je l'ai déjà fait en commission d'ailleurs – l'importance de cet accord qui permettra d'assurer un agencement parfait des différentes compétences, d'une part l'Etat fédéral, de l'autre les communautés.

Nous en appelons vraiment aux personnes compétentes pour que cet accord soit conclu dans les plus brefs délais afin que le projet de loi qui nous est présenté aujourd'hui entre pleinement en vigueur le plus vite possible.

M. le ministre peut-il aujourd'hui me donner toutes les garanties en la matière? Des contacts ont-ils déjà été pris? Quel est l'accueil actuellement réservé par les communautés?

Dans le cadre de la répartition des compétences, je soutiens bien entendu le ministre lorsqu'il exprime son souhait de maintenir la décision finale dans les mains du juge. Cela est conforté par l'avis du Conseil d'Etat qui a confirmé que la délivrance d'une attestation d'adoptabilité ou d'aptitude à adopter ne relève pas de la compétence des communautés. Il me semble en effet nécessaire d'éviter qu'une même instance soit juge et partie et d'assurer l'indépendance absolue de l'instance de décision. Au fond, mes chers collègues, qui peut mieux remplir cette mission que le magistrat lui-même?

J'aimerais maintenant dire un mot des exigences retenues envers les parents adoptants, qui ont semblé et qui semblent encore pour certains, excessives. Il est vrai, chers collègues, que pas plus que pour d'autres parents, on ne peut attendre d'eux qu'ils soient des être parfaits, des surhommes ou des surfemmes ou des superparents. Etre parent est certainement la fonction la plus difficile, je crois, mais la plus naturelle qui soit pour qui que ce soit. Pour nous aussi. Je pense que, comme chacun d'entre nous, les parents adoptants doivent être aptes, bien entendu, à apporter l'affection nécessaire à l'enfant, la stabilité et l'équilibre dont il a besoin dans la durée mais je crois que le restant est avant tout une affaire de cœur.

Avant de conclure, je souhaiterais, au même titre que mes collègues, monsieur le ministre, relayer deux réserves qui nous ont été transmises par les mouvements d'adoptants. Je tiens également à dire qu'ils témoignent qu'ils sont globalement satisfaits du projet de loi que nous allons approuver. La première réserve concerne les mesures transitoires qui n'apparaissent pas suffisantes. Je voudrais, monsieur le ministre, que vous apaisiez les inquiétudes à ce sujet. La

de procedure bij de Gemeenschappen precies op dit ogenblik?

Ik deel de zienswijze van de minister dat de eindbeslissing inzake adoptie bij de rechter moet blijven. Dat is trouwens ook het standpunt van de Raad van State, die bevestigd heeft dat de afgifte van een geschiktheidsverklaring tot adoptie geen gemeenschapsbevoegdheid is.

Sommigen zijn van oordeel dat er veel te hoge eisen worden gesteld aan adoptieouders. Zoals elk van ons denk ik dat adoptieouders in staat moeten zijn liefde, stabiliteit en evenwicht te bieden, waar het kind voortdurend behoefte aan heeft, en voorts moeten zij hun hart laten spreken.

De verenigingen van adoptieouders maakten een voorbehoud bij twee punten: de als ontoereikend beschouwde overgangsmaatregelen, en het ogenblik waarop het maatschappelijk onderzoek moet plaatsvinden, zonder onderscheid tussen interlandelijke en binnenlandse adoptie.

Ik verwacht van u, mijnheer de minister, dat u alle nodige waarborgen biedt wat die twee punten betreft.

Zoals de heer Arens al zei was het de bedoeling om een kind een gezin te geven, niet om een gezin een kind te geven. Idealiter gaan beide natuurlijk gewoon samen.

De MR-fractie steunt dit wetsontwerp.

seconde réserve concerne le moment où l'enquête sociale doit être réalisée, sans discrimination entre l'adoption internationale et interne. J'attends de vous, monsieur le ministre, que vous vouliez bien nous donner toutes les garanties sur ces deux points.

En conclusion, monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, je voudrais remercier sincèrement tout le secteur associatif ainsi que toutes les personnes qui ont consacré beaucoup de temps pour venir exposer en commission les complexités que comporte le projet de loi qui nous est soumis aujourd'hui. Ces auditions nous ont été d'une aide très précieuse et nous ont permis d'effectuer un travail de qualité. Je tiens également à remercier le ministre pour son ouverture d'esprit et pour avoir accepté le texte de ce projet touchant les enfants adoptés, les parents adoptants, les parents d'origine, les intervenants sur le terrain, et qui permettra à la Belgique de poursuivre un travail de qualité dans le cadre de sa lutte contre la traite des êtres humains.

Je me réjouis aussi du climat serein dans lequel se sont déroulés les travaux de la commission. Comme l'a dit M. Arens, l'objectif commun était de donner une famille à un enfant et non un enfant à une famille, l'idéal étant bien entendu de concilier les deux.

Monsieur le président, monsieur le ministre, pour toutes ces raisons le groupe MR exprime une nouvelle fois son soutien au projet de loi qui nous est soumis aujourd'hui.

12.13 Magda De Meyer (SP.A): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het voorliggende ontwerp zorgt eindelijk voor de langverwachte integratie van het Verdrag van Den Haag in onze Belgische wetgeving. Het belangrijke uitgangspunt van deze voorliggende wet is dat het kind centraal staat waarbij men alles in het werk moet stellen om het kind in zijn milieu van herkomst te behouden. Dit lijkt ons een heel belangrijk uitgangspunt. De oorspronkelijke ouders moeten worden geïnformeerd en ondersteund. Adoptie mag slechts aan bod komen als het belang van het kind in zijn oorspronkelijk milieu bedreigd wordt.

Er is in commissie een heel degelijke discussie geweest met uitgebreide hoorzittingen. Die hebben geleid tot een belangrijke bijsturing van het ontwerp, met name de vervanging van de vrederechter door de jeugdrechter. Deze laatste is inderdaad veel beter geplaatst om op te treden in het geval van adoptie. De jeugdrechter en zijn diensten hebben een veel grotere expertise terzake en in die zin is het ontwerp op een goede manier bijgestuurd. Ook het samenspel met de Gemeenschappen is verder verfijnd. De opdracht van de Gemeenschappen situeert zich nu duidelijk op het vlak van voorbereiding, matching en nazorg zoals ook duidelijk werd gemaakt door de Raad van State. Nog volgens de Raad van State kwam het effectief aan de rechter toe om het attest van geschiktheid of adopteerbaarheid af te leveren. De praktijk zal moeten uitwijzen of de procedure zoals vastgelegd in deze wet ook op het terrein zal kunnen zorgen voor een vlotte, snelle en ook degelijke afwerking van de dossiers wat toch de bekommernis was van alle leden van onze commissie.

Wij hebben een basisbedenking bij deze wet die ondertussen iedereen kent. Wij vinden het inderdaad erg jammer dat deze nieuwe

12.13 Magda De Meyer (SP.A): Ce projet de loi transpose enfin la Convention de La Haye dans notre législation. Le fondement de la Convention, et donc de la loi, est l'intérêt de l'enfant. Cela signifie tout d'abord que tout est mis en oeuvre pour que l'enfant ne soit pas enlevé à son environnement d'origine. L'adoption ne doit être envisageable que si les intérêts de l'enfant y sont menacés.

Quelques aménagements ont été apportés. Les dossiers d'adoption sont transférés du juge de paix au juge de la jeunesse, ce dernier étant mieux armé pour traiter ce type d'affaires. Le Conseil d'Etat a indiqué qu'il incombe au juge de délivrer une attestation d'adoptabilité.

Espérons que ce projet de loi permettra de clore les dossiers d'adoption plus rapidement.

Malheureusement, la nouvelle loi génère une nouvelle discrimination: les couples

wet meteen ook een nieuwe discriminatie installeert, met name ten opzichte van de holebi-koppels. Tijdens de besprekingen hebben we uitgebreid proberen te argumenteren om deze discriminatie op te heffen. Deze discriminatie staat volgens ons in schril contrast met wat wij nog niet zolang in deze Kamer hebben goedgekeurd, het ontwerp ter bestrijding van discriminatie. Het staat ook in schril contrast met het ontwerp in verband met het homohuwelijk waardoor we holebi's eindelijk het recht geven om hun zorg en liefde voor elkaar te bezegelen in een waardevolle en duurzame huwelijksrelatie. De discriminatie tegenover holebi's in deze wet gaat volgens ons ook in tegen de basisdoelstelling van deze wet, namelijk het belang van het kind. Het uitsluiten van kinderen van holebi's uit deze regeling maakt al de kinderen die er nu al zijn binnen deze relaties, tot paria's. Hun "mee-moeder" mag zelfs niet mee als een van de kinderen op intensieve zorgen ligt. Op het sinterklaasfeestje van hun "mee-vader" worden ze zelfs niet uitgenodigd en dergelijke meer.

Wij denken dat het aan de wetgever is om kansen te bieden aan eenieder om zijn verantwoordelijkheid op te nemen. Het gaat immers om echte mensen met echte problemen die moeten beschermd worden. Er moet toch voor de kinderen gezorgd kunnen worden, zowel bij leven als bij overlijden. Het kan volgens ons niet zijn dat de wetgever weet dat er kinderen zijn bij homo- en lesbische koppels maar toelaat dat een van de partners zomaar kan weglopen zonder enige wettelijke verantwoordelijkheid terzake. Wij vinden het ongehoord dat, op een moment dat zelfs het House of Lords terzake haar verzet heeft opgegeven, de Belgische Kamer een conservatiever standpunt huldigt. Wij vinden het ook schrijnend dat er voor holebi-koppels, die nog geen kinderen hebben alhoewel ze een grote kinderwens hebben en die vaak heel lang nadenken en discussiëren vooraleer tot een weldoordachte beslissing te komen, niet aan hun wensen tegemoet wordt gekomen.

We denken dat de wetgever zich dus al te conservatief opstelt in deze en eigenlijk ook ingaat tegen recente rechtspraak, waarbij onlangs nog een jeugdrechter een tweeling plaatste bij een homoseksueel pleeggezin in Aalst. Volgens ons is het niet alleen strijdig met bestaande wetten en bestaande rechtspraak, maar ook met elk ernstig onderzoek terzake. U weet dat na de kinderdokters nu ook de Amerikaanse beroepsvereniging voor psychiaters zich ondubbelzinnig heeft uitgesproken voor adoptie door holebi's op basis van een meer dan dertigjarig onderzoek. Ik wil heel deze discussie dan ook eindigen met een citaat van professor Heyvaert die vele jaren personen- en familierecht heeft gedoceerd aan de UIA en eigenlijk perfect de koudwatervrees van deze Kamer samenvat. Professor Heyvaert zegt het volgende: "Enkel als men als beginsel vooropstelt dat het het beste is voor een kind dat het wordt opgevoed door een man en een vrouw, is uiteraard alles wat daarvan afwijkt, minder goed. Maar wie zegt dat het minder goed is dat een kind anders wordt opgevoed? Er bestaat geen absolute waardemeter voor wat goed of kwaad is voor een kind. Dat is allemaal argumenteren, vertrekkende vanuit bestaande gegevens. Dat is hetzelfde soort argumenten als te verwijzen naar het buitenland of te stellen dat de maatschappij er nog niet klaar voor is. Daarmee tracht men eigenlijk elke evolutie die rationeel verantwoord is, tegen te werken. Dat zijn geen argumenten, dat is alleen maar conservatisme".

homosexuels, hommes ou femmes, sont exclus de l'adoption. Cette discrimination est incompatible avec la loi antidiscriminatoire et avec le mariage des homosexuels. Elle est également contraire au principe de base de la loi qui est l'intérêt de l'enfant. Les enfants élevés par ces couples deviennent des parias et les parents ne sont bienvenus nulle part. Chacun doit prendre ses responsabilités. Désormais, l'un des partenaires peut partir sans assumer aucune responsabilité.

Le législateur adopte une attitude plus conservatrice que la Chambre des Lords britannique. Aucune réponse n'est apportée à un désir d'enfant mûrement réfléchi au sein d'un couple homosexuel ou bisexuel, ce qui est contraire à la jurisprudence récente et est contredit par les résultats de toutes les enquêtes. Selon le professeur Heyvaert de l'UIA, les formes de vie commune différentes sont moins favorables pour l'enfant si l'on considère qu'il vaut mieux qu'il soit éduqué par un homme et une femme, ce qui est loin d'être établi.

Pour le surplus, cette loi est bonne. Nous voterons donc résolument pour.

Ondanks deze kritiek op het ontbreken van een holebi-luik in deze wetgeving, staan wij voor de rest voor 100% achter deze goede wet. Wij denken dat dit een stap vooruit is op het vlak van adoptie in ons land en wij zullen dan ook met volle goesting voor dit wetsontwerp stemmen.

12.14 Zoé Genot (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, le texte étant important, vous comprendrez que chaque membre de cette assemblée doit, s'il le souhaite, pouvoir s'exprimer à son sujet.

Comme d'autres collègues, je me réjouis, tout d'abord, de la méthode utilisée. En effet, pour une fois, le parlement a vraiment pu faire son travail. Nous avons pu entendre l'ensemble des acteurs avant d'entamer de vraies discussions et d'effectuer un réel travail sur le texte, en vue de le rendre plus adéquat et plus conforme à la réalité sur le terrain. Je tiens à vous en remercier, monsieur le ministre.

Je voudrais également aborder le fameux problème des mesures transitoires. Il est très important que le ministre nous rassure pleinement à ce sujet ainsi que les parents qui ont déjà introduit une procédure, les enfants qui ont été désignés et qui attendent de rejoindre leur famille d'adoption. Il n'est pas question de leur dire qu'une nouvelle loi a été adoptée et que les choses ont donc changé pour eux. Il faut savoir que les procédures entamées dans le cadre d'une adoption sont très lourdes sur le plan affectif, coûteuses et mangeuses d'énergie puisqu'elles sont souvent très longues. Il est donc hors de question de les renvoyer à la case départ.

Dès lors, je demande au ministre de s'engager aujourd'hui à travailler rapidement sur cet accord de coopération. J'espère que son choix d'un accord de coopération est le bon et qu'il n'aurait pas été préférable de légiférer. Nous lui faisons confiance en souhaitant que l'on ne s'en mordra pas les doigts!

Nous nous réjouissons du projet dans sa globalité. Le ministre a réussi à faire aboutir un projet qui traînait depuis un certain temps dans le bureau de ses prédécesseurs. La Convention de La Haye a été finalisée en 1993. Il était temps que la Belgique s'y conforme car nous étions parmi les derniers.

Cette convention tente d'encadrer au mieux une matière qui, par essence, est très difficile à traiter car elle touche réellement à l'humain. Elle essaie d'établir un équilibre entre les pays riches et les pays souvent pauvres, en cherchant la solution convenant le mieux à l'enfant. Doit-il rester dans son pays? Doit-il pouvoir le quitter? Dans quelles conditions? Comment encadre-t-on les parents ici? Il était très important d'intégrer les principes de la Convention dans le droit belge. Cela dit, il y aura encore des dérapages car il est impossible de les éliminer totalement.

Nous avons essayé d'avancer le plus loin possible dans ce domaine.

Il a été assez difficile de régler cette réforme, vu ce que j'appellerais la "percussion" des compétences entre les communautés et l'Etat. Le Conseil d'Etat avait démolé le premier avant-projet. Il a fallu "remettre le métier sur l'ouvrage" et essayer de déterminer dans la sérénité les conditions de l'adoption, qui décide, qui peut adopter et comment. C'est une responsabilité lourde à assumer. Il n'était pas évident de

12.14 Zoé Genot (ECOLO-AGALEV): Ik wil vooreerst mijn waardering uitspreken over de werkmethode in commissie, waar de mensen op het terrein nauw bij de werkzaamheden werden betrokken.

Wat de overgangsmaatregelen betreft, moeten ouders en kinderen worden gerustgesteld en moet men snel werk maken van een samenwerkingsakkoord.

Het was hoog tijd dat dit ontwerp zijn beslag kreeg! Het Verdrag van Den Haag werd in 1993 geratificeerd. Aangezien het Verdrag het belang van het kind vooropstelt, was het belangrijk de bepalingen ervan in het Belgisch recht op te nemen.

De bevoegdheidsverdeling tussen de Gemeenschappen en het federale niveau vormde een probleem. De Raad van State heeft trouwens de eerste versie van de tekst verworpen. Uiteindelijk werd beslist dat de jeugdrechter, desgevallend in samenwerking met de door de Gemeenschappen erkende diensten, zou beslissen.

De hervorming biedt de ouders ook een nieuw rechtsmiddel.

Het behoud van een dubbele procedure, met één lichtere procedure voor adopties in België, werd niet opportuun geacht. Er was geen enkele reden om een dergelijke discriminatie in het leven te roepen.

Geen ongecontroleerde internationale adopties meer : men zal niet langer individueel adopties kunnen regelen.

Voor de voorbereiding en de

décider qui devait le faire. Je pense que nous avons pris une sage décision en décidant que ce serait le juge de la jeunesse qui en serait chargé, en collaboration avec les communautés, avec les acteurs de terrain qui ont une grande expérience en la matière.

Plusieurs réponses du ministre montrent la voie que nous avons choisie. A titre d'exemple, je vais en lire une : "Pourquoi le juge doit-il recourir à un service social propre, encore à créer, alors qu'il pourrait recourir aux organismes qui sont agréés par les communautés et qui ont déjà acquis une grande expertise en la matière?"

A mon sens, cette réforme sera une nouvelle opportunité pour les parents. Ils seront encadrés par les services qui connaissent ce travail. De plus, ils auront, d'une certaine manière, une deuxième chance en étant confrontés à un autre interlocuteur pour la décision finale. Ils pourront aussi introduire des recours.

Nous aurions souhaité pouvoir discuter de la formation, de l'accompagnement, de tous les points qui gravitent autour de ce processus d'adoption et qui sont primordiaux, vu la difficulté de "faire prendre la greffe". Or, nous ne pouvions pas en parler car ces points étaient du ressort des communautés. Cependant, ils ont toujours été à la lisière de nos discussions.

Il était important de modifier un autre point et nous y sommes arrivés. Il s'agit de la double procédure. Nous avons choisi une procédure très complète et respectueuse de l'intérêt de l'enfant au niveau international. Les parents devaient suivre cette procédure dans son intégralité. Par contre, au niveau des enfants belges, nous avons opté pour une procédure très légère. C'était totalement inexplicable. En effet, soit on offre à tous les enfants une procédure complète, en vérifiant que les parents sont bien préparés, ont un maximum d'informations, sont prêts ou non pour une adoption; soit, on ne vérifie pour personne.

Certains membres du Conseil des ministres avaient certainement encore en mémoire tous ces récits des souffrances de parents ayant rencontré énormément de difficultés dans la procédure. Nous avons tous entendu ces récits d'assistantes sociales qui viennent à la maison et posent toutes sortes de questions.

La situation a bien évolué. La plupart des parents disent aujourd'hui que la procédure se déroule bien sur terrain. Il est clair que l'intérêt supérieur de l'enfant ne justifie absolument pas qu'il n'y ait pas un respect minimum de ces candidats parents.

Autre aspect très positif de ce projet, c'est la fin de la jungle tant à l'étranger - traite d'enfants, enlèvements, etc. - que dans notre pays car, ne nous masquons pas les yeux, il existait chez nous aussi des situations assez difficiles. Certaines personnes étaient tentées de mettre en rapport une femme qui ne désirait pas garder son enfant avec des parents qui souhaitaient en avoir un. Il était indispensable de mettre un terme à cette situation, ce que nous avons fait.

Le dernier volet que je voudrais aborder concerne l'évolution de notre société. Jusqu'à ce jour, l'adoption était réservée aux personnes mariées et aux personnes seules. A présent, nous l'avons ouverte aux cohabitants de sexe différent résidant ensemble depuis

begeleiding zijn de Gemeenschappen bevoegd, maar zij hebben onze debatten aan de zijlijn gevolgd.

De adoptie wordt opengesteld voor personen van een verschillend geslacht die sinds drie jaar samenwonen.

Het echte debat werd niet gevoerd. In de praktijk kan een homoseksueel een kind adopteren, dat dan de facto bij twee ouders van hetzelfde geslacht zal wonen. Er is niets geregeld in geval van overlijden van de adoptieouder of van scheiding. De beslissing wordt aan de rechter overgelaten. Dat debat had een en ander nochtans in een stroomversnelling kunnen brengen, en ik hoop dat het alsnog in het begin van het volgende parlementaire jaar zal worden gehouden.

trois ans. C'est une excellente décision.

Je crois que nous avons été particulièrement frileux dans ce débat. En fait, nous n'avons pas eu de débat. J'ai eu l'impression de présenter mes arguments comme d'autres mais que le débat n'a pas vraiment eu lieu. Nous n'avons pas organisé d'auditions sur ce sujet, nous ne nous sommes pas renseignés, nous n'avons entendu ni experts, ni témoins. C'est dommage. Cela aurait pu faire avancer le débat au sein du Parlement et globalement dans la société.

Nous avons loupé cette occasion et je le regrette.

Dans les faits, on constate que des personnes seules, homosexuelles entre autres, adoptent de fait des enfants. Ensuite, ces enfants vivent dans des couples de deux personnes de même sexe. Imaginons la situation de la deuxième personne, qui n'a pas de droits sur l'enfant: elle ne peut pas l'accompagner à l'hôpital. Imaginons qu'elle décède: elle ne peut pas léguer ses biens à cet enfant facilement et à des taux intéressants. Je vous parle ici de situations idylliques où tout se passe bien entre les deux parents. Si ces deux parents de même sexe décident de se séparer, les juges doivent commencer à bricoler parce que le législateur n'a pas pris ses responsabilités. Certains juges accordent des droits de visite, d'autres pas. Certains juges demandent une pension alimentaire pour que l'enfant continue à se développer dans le même environnement financier, d'autres pas. La situation est loin d'être idéale.

J'espère que, lors de la prochaine législature, on pourra briser ce tabou et avoir un vrai débat, ce qui n'est pas le cas actuellement.

De **voorzitter**: Collega's, de minister heeft het woord. Ik herinner eraan dat er een paar vragen zijn gesteld geweest, die hij ongetwijfeld goed heeft genoteerd.

12.15 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, collega's, u vroeg daarstraks of ik nog wenste te repliceren. Ja, ik wil dat, mijnheer de voorzitter. Mijn naam is trouwens Ver-wil-ghen en in die omstandigheden denk ik dat het ook noodzakelijk is dat ik ten minste antwoord geef op een aantal vrij pertinente vragen die vandaag door de collega's zijn gesteld.

Jaren intense samenwerking hebben eindelijk geresulteerd in een omvangrijke en ik meen ook te mogen zeggen, in alle bescheidenheid, consistente hervorming van de adoptie. Ik zeg: eindelijk, omdat deze werkzaamheden gestart zijn in 1993 zoals een van de intervenanten ons vandaag heeft herinnerd, om pas vandaag, bijna tien jaar later, tot een eindpunt te kunnen komen. Er werd nogal kwistig gesproken over de inspanningen die zijn geleverd en over de resultaten die werden bereikt. Dat is ook de reden waarom ik er geen moeite mee heb om dit wetsontwerp op te dragen aan al degenen die hun individuele en groepsbelangen hebben kunnen wegcijferen voor het hoger belang van het kind. Ik denk dat dit ook een belangrijke dag is voor een van mijn medewerkers, die niet alleen kwade momenten, maar vandaag ook een mooi moment in dit Parlement kan meemaken.

De werkzaamheden in de commissie voor de Justitie hebben mijns inziens ten overvloede aangetoond dat bij iedereen de wil bestond

12.15 **Marc Verwilghen**, ministre: Des années d'une intense collaboration qui remonte jusqu'en 1993 ont débouché sur une réforme vaste et cohérente de l'adoption. Je dédie ce projet de loi à toutes les personnes qui ont mis entre parenthèses les intérêts des individus et de certains groupes au profit de l'intérêt supérieur de l'enfant.

Ce projet de loi est la traduction de la Convention de La Haye du 29 mai 1993, relative à la coopération internationale et à la protection des enfants en ce qui concerne les adoptions internationales. La procédure d'adoption a également été rationalisée, simplifiée et actualisée. Un travail législatif de qualité a été fourni.

om constructief samen te werken, vanuit een dubbel uitgangspunt. Het ene uitgangspunt lag voor de hand: het is het invullen, het implementeren in het Belgisch recht van het Verdrag van Den Haag van 29 mei 1993. Ik wil toch wel even aan de titel herinneren, omdat die alleszeggend is: "De internationale samenwerking en de bescherming van kinderen op het gebied van de interlandelijke, dus internationale, adoptie".

Wij hebben tegelijkertijd van de gelegenheid gebruik gemaakt om de procedure te rationaliseren, te vereenvoudigen en te actualiseren. Ik denk dat dat goed wetgevend werk is geweest. Wij hebben daarvoor geen enkele inspanning geschuwd. We hebben hoorzittingen gehouden met specialisten en hebben ons een idee gevormd.

Mijn uiteenzetting zal zich dan ook beperken tot twee aspecten. Het eerste aspect betreft de invulling van het Verdrag van Den Haag. U weet dat in dit Verdrag het belang van het kind centraal staat. Daarom hebben we geen inspanning geschuwd om de subsidiariteit van de adoptie te onderstrepen. Wij willen namelijk het behoud van het kind in zijn milieu van herkomst, behalve wanneer er een blijvende afbreuk van zijn hoger belang bestaat. Dit wordt getoetst aan een aantal internationale verdragen, resoluties en aanbevelingen die telkenmale de kinderrechten centraal hebben gesteld. We mogen dus zeggen dat de adoptie zoals ze nu is opgevat, hoe dan ook het kind ten goede komt. Wij hebben daarbij de ontvoering van en de handel in kinderen maximaal willen voorkomen. Wij hebben ook inspanningen geleverd om de uitwisseling van gegevens tussen de kandidaat-adoptanten en het kind toe te laten. Wij hebben dit alles gedaan met maar één bedoeling, de adoptie in het belang van het kind de beste kans op welslagen te bieden. Dat is ons gelukt en dus is de eerste taak, het invullen van het Verdrag van Den Haag van 1993, op een perfecte wijze uitgevoerd.

Le fondement de la Convention de La Haye est l'intérêt de l'enfant. Le projet souligne également la subsidiarité de l'adoption qui doit en tout état de cause s'opérer en faveur de l'enfant. Le projet vise en outre à combattre l'enlèvement et la vente d'enfants et à faire en sorte que les candidats adoptants et l'enfant puissent échanger des informations. La mise en oeuvre de la Convention de La Haye s'est parfaitement déroulée.

En ce qui concerne l'adoption nationale et internationale, nous avons introduit de nombreuses innovations. Je vous en cite quelques-unes:

- l'obligation de fournir aux parents d'origine des informations sur les conséquences de leur comportement et de l'adoption, ainsi que des conseils et des informations sur les moyens de résoudre les problèmes sociaux, financiers, psychologiques ou autres posés par leur situation;
- l'introductions de l'évaluation préalable et objective par le tribunal de la jeunesse des qualifications et aptitudes des personnes désireuses d'adopter;
- l'obligation pour les personnes désirant adopter de recevoir une préparation avant l'appréciation de leur aptitude;
- la suppression de l'acte d'adoption et de la procédure d'homologation, remplacés par une procédure judiciaire unique;
- l'ouverture de l'adoption à des personnes non mariées de sexe différent non apparentées, unies de façon permanente et affective et habitant ensemble depuis au moins trois ans, au moment d'entamer la procédure judiciaire d'adoption;
- l'abaissement à douze ans de l'âge requis pour consentir à son adoption et une plus grande considération pour la parole de l'enfant dans la cause qui le concerne jusqu'à toucher son identité;
- la clarification des effets de l'adoption plénière et la possibilité désormais, après une adoption simple ou plénière, d'en avoir une deuxième ou de retirer la demande, le cas échéant, si des motifs très

Ik noem een aantal vernieuwingen op die wij hebben doorgevoerd : de verplichting om de oorspronkelijke ouders in te lichten, onder meer over de mogelijkheden om hun problemen op te lossen; de voorafgaande evaluatie door de jeugdrechter van de geschiktheid van kandidaat-adoptanten; het instellen van één enkele gerechtelijke procedure; het openstellen van de adoptie voor ongehuwde personen van een verschillend geslacht die geen verwanten zijn van elkaar; meer respect voor het woord van het kind; en de verduidelijking van de gevolgen van de volle adoptie.

graves le justifient.

Il me semble que nous avons réalisé un travail a été assez complet, même s'il peut encore être amélioré.

Ik wil komen tot de enkele vragen die nog werden gesteld.

J'aimerais répondre à quelques questions concrètes.

La première question a été posée tant par les rapporteurs que par M. Arens. Il s'agissait de savoir si nos mesures transitoires sont suffisantes et s'il ne faut pas adopter un amendement qui a été déposé.

Je sais, monsieur Arens, que certaines communautés avaient exprimé une crainte. J'ai d'ailleurs été extrêmement attentif à leurs commentaires et critiques. Il y a plusieurs raisons pour lesquelles nous ne pouvons accepter un amendement, même si le dépôt de ce dernier est basé sur une volonté positive. Je ne considère pas cela comme un acte négatif de votre part.

L'amendement semble oublier que la présente loi, qui est encore toujours une loi fédérale sur l'adoption, ne connaît ni l'obligation d'information ni l'obligation d'investigation sociale, psychologique ou médicale, ni le suivi d'une préparation en vue d'adoption, mais seulement une procédure d'homologation ou une procédure judiciaire qui se termine plus particulièrement par un jugement du tribunal de la jeunesse. Voilà la situation actuelle. Aussi, accepter un amendement qui tend précisément à insérer ces dispositions dans la loi nous placerait dans une situation plutôt loufoque sur le plan judiciaire. En effet, l'autorisation de principe délivrée par les communautés n'est pas une condition à l'adoption dans la loi fédérale actuelle. Techniquement, c'est déjà impossible.

Mijnheer de voorzitter, dat neemt niet weg dat er moet worden geantwoord op de volgende basisvraag. Hoe kunnen personen die reeds een vorming, een informatie van de Gemeenschappen hebben genoten vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet, worden gerustgesteld dat hun demarche niet nutteloos is geweest en dat ze niet moeten herbeginnen? Op dat vlak zijn er twee hypothesen. De eerste hypothese is dat de gerechtelijke procedure werd aangevat. Er werd een adoptieakte opgesteld of een verzoek tot homologatie of een uitspraak van de adoptie bij de rechtbank ingediend vóór de datum van de inwerkingtreding. Dan blijft het vroegere recht van toepassing. Dat blijkt ook uit artikel 21. Daarover bestaat geen enkele twijfel. Al deze gevallen zijn reeds geregeld.

De tweede hypothese is dat de gerechtelijke procedure nog niet aangevat is. Dat wil zeggen dat de kandidaten nog geen adoptieakte bezitten, of dat zij nog geen verzoekschrift voor de inwerkingtreding hebben neergelegd. Dan zijn er twee mogelijkheden.

De eerste mogelijkheid is dat zij enkel informatie, vorming en voorbereiding achter de rug hebben. In die omstandigheden zal hen vanzelfsprekend door de Gemeenschappen een attest van die vorming worden bezorgd. Dat wordt samen met het inleidend verzoekschrift ingediend en dan wordt er gehandeld conform de nieuwe wet, zonder enige wachttijd.

Blijft nog de vraag hoe personen die al de vorming van de Gemeenschappen hebben gekregen, worden gerustgesteld. Als er al een gerechtelijke procedure opgestart is vóór de inwerkingtreding, blijft het oude recht van kracht. Als de gerechtelijke procedure nog niet is opgestart, zijn er twee mogelijkheden: als alleen de informatie en vorming achter de rug zijn, leveren de Gemeenschappen een attest af dat samen met het verzoekschrift wordt ingediend. De nieuwe wet is dan van kracht. Als er al een kind is toebedeeld door een ander land, dan is het even wachten op een geschiktheidsvonnis.

Reste à savoir comment rassurer les personnes qui ont déjà reçu la formation à l'adoption des Communautés. Si une procédure judiciaire a déjà été entamée avant l'entrée en vigueur de la nouvelle loi, l'ancien droit reste d'application. Si la procédure judiciaire n'a pas encore été entamée, deux possibilités se présentent: si seules l'information et la formation ont été données, les Communautés délivrent une attestation qui est introduite avec la requête. La nouvelle loi est alors en vigueur. Si un enfant a déjà été attribué par un autre pays, les candidats à l'adoption devront attendre un peu avant qu'un jugement d'aptitude soit rendu.

In de tweede mogelijkheid zijn de informatie, vorming en voorbereiding achter de rug maar wordt het kind door de autoriteiten van een ander land toegewezen. In dat geval zullen de Gemeenschappen het attest terzake wel bezorgen maar zal er even gewacht moeten worden tot het ogenblik dat het vonnis gewezen is dat de bekwaamheid en de geschiktheid om te adopteren vastlegt. Vanaf dat moment wordt opnieuw de normale procedure gevolgd.

Je voudrais encore ajouter qu'il va de soi que nous allons faire le nécessaire avec les Communautés pour avoir des contacts. Je sais qu'une question à ce sujet a été posée mais il faut naturellement que la loi soit votée avant de pouvoir prendre les engagements effectifs. Par ailleurs, nous avons eu pas mal de contacts à ce sujet avec les Communautés. Rassurez-vous, tous les éléments sont là pour que cela se termine d'une façon tout à fait acceptable.

J'ajoute encore que, grâce à la nouvelle loi, les délais qui doivent être respectés sont minimalisés de façon considérable. Dans ces conditions, je crois que la procédure sera d'elle-même déjà accélérée, de telle sorte que les périodes d'attente que certains avaient prévues, et qui ne se produiront pas vu le contexte que je viens de vous expliquer, ne seront pas de nature à occasionner un arriéré dans le souhait de pouvoir adopter.

En ce qui concerne l'enquête sociale, elle sera ordonnée dans tous les cas de figure par le juge de la jeunesse, qui a la possibilité de faire appel, comme vous le savez, au service social du tribunal de première instance. Dans ces conditions, nous pouvons également garantir que tous les éléments sont prévus.

In die context, dames en heren, wil ik de Kamer uitnodigen de tekst zo vlug mogelijk goed te keuren zodat het parcours kan worden beëindigd in de loop van deze legislatuur om voldoening te geven aan de zovele mensen voor wie de procedure loopt, maar ook om de garantie te kunnen bieden dat in de toekomst de procedures niet alleen eenvoudiger en sneller verlopen maar vooral veel meer waarborgen voor de minderjarigen inhouden. Daar is het in eerste instantie toch om te doen.

12.16 Fred Erdman (SP.A): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn toelichting over wat men de overgangperiode zou kunnen noemen.

Monsieur Arens, par son analyse, le ministre a clairement répondu à votre souci, alors que l'amendement que vous aviez déposé était en quelque sorte beaucoup plus compliqué que l'approche faite par le ministre. Je crois que les réponses données par le ministre suffisent largement pour l'application de la loi, en complément avec un accord de coopération.

Ik wil toch onderstrepen wat al herhaaldelijk gezegd is tijdens de besprekingen in de commissie, te weten dat wij op federaal vlak ons geenszins in te laten hebben met de bevoegdheden van de Gemeenschappen. Met betrekking tot bepaalde aspecten spelen hier inderdaad de bevoegdheden van de Gemeenschappen. Er zal dus noodzakelijkerwijze een inmenging zijn van de Gemeenschappen in

We zullen met de Gemeenschappen de nodige stappen ondernemen maar eerst moet de wet worden aangenomen. De reeds gelegde contacten zijn overigens hoopgevend voor de toekomst.

Bovendien zal de nieuwe wet het mogelijk maken de door de procedure opgelegde termijnen te verkorten en zal ze ons voor achterstand behoeden.

Het maatschappelijk onderzoek zal worden bevolen door de jeugdrechter die een beroep zal kunnen doen op de sociale diensten van de rechtbank van eerste aanleg.

J'invite la Chambre à adopter le projet le plus rapidement possible afin que les procédures puissent encore être simplifiées au cours de la présente législature et, surtout, que les mineurs puissent bénéficier d'une meilleure protection.

12.16 Fred Erdman (SP.A): Je remercie le ministre pour ses explications à propos de la période transitoire.

Een samenwerkingsakkoord zal de nodige waarborgen bieden, zodat het niet nodig is het amendement van de heer Arens aan te nemen: dat akkoord zal hem immers de gewenste waarborgen bieden.

Le niveau fédéral ne peut s'immiscer dans les compétences des Communautés. Il convient de conclure un accord avec les Communautés.

de procedure, waarvoor een akkoord noodzakelijk is.

Je crois que vous pouvez donc être tout à fait rassuré sur ce point.

De **voorzitter**:

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.

La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsontwerp nr. 1366/12 (aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet). De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1366/12)**

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi n° 1366/12 (matière visée à l'article 78 de la Constitution). Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1366/12)**

Het wetsontwerp telt 25 artikelen.

Le projet de loi compte 25 articles.

Ingediend amendement:

Amendement déposé:

Art. 21

- 54: Josy Arens **(1366/13)**

12.17 Josy Arens (cdH): Monsieur le président, à la suite des explications données tant par le ministre que par le président de la commission de la Justice, M. Erdman, je suis prêt à retirer cet amendement mais j'aimerais tout de même qu'il soit précisé dans le rapport que certains aspects de ces mesures transitoires seront réglés au travers de l'accord de coopération.

Le **président**: Vous êtes d'accord, monsieur le ministre?

12.18 Marc Verwilghen, ministre: Oui, monsieur le président.

12.19 Josy Arens (cdH): Dans ce cas, je retire mon amendement.

De artikelen 1 tot 25 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1 à 25 sont adoptés article par article.

De **voorzitter**:

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het aangehouden amendement, het aangehouden artikel en over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'amendement et l'article réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsontwerp nr. 1367/4 (aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet). De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1367/4)**

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi n° 1367/4 (matière visée à l'article 77 de la Constitution). Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1367/4)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in “wetsontwerp tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek wat de adoptie betreft”

L'intitulé a été modifié par la commission en “projet de loi modifiant le Code judiciaire en ce qui concerne l'adoption”.

Het wetsontwerp telt 4 artikelen.

Le projet de loi compte 4 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

13 Wetsvoorstel van de heer Thierry Giet tot wijziging van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens en van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een kruispuntbank van de sociale zekerheid tot aanpassing van de status van de commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en tot uitbreiding van haar bevoegdheden (1940/1 tot 6)

13 Proposition de loi de M. Thierry Giet modifiant la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel et la loi du 15 janvier 1990 relative à l'institution et à l'organisation d'une banque-carrefour de la sécurité sociale en vue d'aménager le statut et d'étendre les compétences de la commission de la protection de la vie privée (1940/1 à 6)

Algemene bespreking

Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De **voorzitter**: De rapporteur, de heer Van Parys, heeft mij gevraagd hem te verontschuldigen en de Kamer mee te delen dat hij naar het schriftelijk verslag verwijst.

13.01 **Thierry Giet** (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, très rapidement et sans vouloir allonger les débats, je crois pouvoir dire que cette proposition de loi – même si on peut évidemment rêver d'un caractère médiatique plus porteur – est assez importante à plus d'un titre si nous l'adoptons ce soir.

Tout d'abord je pense qu'elle est particulièrement en phase avec l'évolution de notre société. A l'ère informatique, la protection de la vie privée de chaque citoyen est plus que jamais d'actualité. Les fichiers, les banques de données pullulent dans tous les secteurs. Il faut réglementer et surveiller l'usage de ceux-ci. C'était déjà l'objet de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel. Tout indique que cette évolution ne fera que s'amplifier.

Ensuite, cette amplification engendre dès aujourd'hui, inévitablement, une masse de travail qui ne fait que croître. Les moyens doivent être augmentés. La commission de la protection de la vie privée actuelle le réclame à cor et à cri, se plaignant très

13.01 **Thierry Giet** (PS): Dat voorstel spoort met de evolutie van onze maatschappij. Het groeiend aantal gegevensbanken en computerbestanden noopt ons ertoe terzake een regelgeving uit te werken om het gebruik ervan te kunnen controleren.

De groeiende omvang van het verschijnsel zorgt voor een toename van het werkvolume van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, maar daardoor wordt de behoefte aan middelen groter.

Als de tekst wordt aangenomen zal de Kamer alleen kunnen

précisément du nombre sans cesse réduit de collaborateurs et de la rotation importante de ceux-ci. Si ce texte est adopté, il appartiendra désormais à notre Chambre des représentants de décider du budget et des moyens qu'elle souhaite mettre à disposition pour assurer cette mission indispensable de protection de la vie privée de chacun. Le choix primordial effectivement fait par ce texte est de placer désormais la commission sous la surveillance et sous l'autorité de la Chambre des représentants, comme cela existe déjà pour d'autres institutions. Chacun se rappellera le comité P, le comité R ou encore le Conseil supérieur de la justice.

Monsieur le président, je crois qu'il s'agit là d'un renforcement considérable des pouvoirs d'action et de contrôle du parlement. A l'avenir, il nous appartiendra de décider des moyens à mettre à disposition de la commission de la protection de la vie privée. C'est évidemment une lourde responsabilité. Outre le pouvoir accru de notre Chambre, il s'agit aussi d'un gage d'indépendance de la commission de la protection de la vie privée, laquelle jusqu'à présent travaillait dans le giron du ministère de la Justice, qu'elle était pourtant censée contrôler également à l'occasion.

L'actualité du contrôle de l'usage des banques de données n'est plus à démontrer. Tout récemment, notre Chambre a voté la loi sur la Banque carrefour des entreprises, la loi sur la banque de données des professionnels de la Santé. Bientôt, elle sera saisie d'un projet de loi sur le registre national et nous savons qu'existe déjà depuis plusieurs années la Banque carrefour de la Sécurité sociale.

Ainsi donc, de nombreux secteurs de la vie publique comme de la société civile ou économique sont concernés par la problématique des banques de données et de leur utilisation. C'est pourquoi, il convenait de permettre de créer au sein de la commission de la protection de la vie privée – et c'est le second objet du texte – des comités sectoriels, réunissant d'un côté des membres de la commission de la protection de la vie privée et de l'autre des membres des secteurs professionnels concernés, susceptibles d'apporter leur expérience et les informations dont ils disposent, tout en laissant, in fine, le dernier mot à la commission de la protection de la vie privée.

Cette commission deviendra ainsi une coupole, chapeautant divers comités sectoriels. La loi sur la Banque Carrefour des entreprises que nous avons votée contient déjà cette possibilité. J'espère que le projet du gouvernement relatif au registre national fera de même. A l'avenir, de futures législations pourront s'inscrire dans cette perspective.

Un lieu unique, réunissant l'ensemble des questions relatives à la protection de la vie privée face aux banques de données est désormais indispensable, non seulement dans notre droit et notre fonctionnement internes. Mais une institution belge, capable de participer aux travaux internationaux en cette matière et d'y représenter la Belgique, est également indispensable. A l'avenir, ce sera également possible au parlement et donc à la Chambre des représentants.

Monsieur le président, je voudrais insister sur un point. Le texte qui nous est soumis aujourd'hui est aussi l'aboutissement d'un travail

beslissen over de middelen die zij ter beschikking stelt van de Commissie, wier onafhankelijkheid zal vergroten dankzij de uitbreiding van de beslissingsbevoegdheden van de Kamer.

Vandaag de dag worden almaar meer sectoren met het bestaan van gegevensbanken geconfronteerd. Er werden sectorale comités opgericht die leden van de Commissie en vertegenwoordigers van de betrokken sectoren tellen. De uiteindelijke beslissingen blijven bij de Commissie berusten.

Het is thans onontbeerlijk dat alle kwesties met betrekking tot de bescherming van de privacy en de gegevensbanken op één plaats worden gecentraliseerd, maar er moet ook een Belgische instelling zijn die in staat is die materie op internationaal niveau te behandelen.

Tussen januari 2002, toen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer haar verslag bij de commissie voor de Justitie heeft ingediend, en vandaag, nu het wetsvoorstel in de plenaire vergadering wordt besproken, heeft de Kamer voorbeeldig werk geleverd.

Het was belangrijk dat de situatie werd verbeterd en dat werd ingespeeld op de ongerustheid waaraan de Commissie in haar verslag uiting heeft gegeven.

exemplaire de cette Chambre. Les diverses étapes de ce travail sont les suivantes:

- dépôt, par la commission de la Protection de la vie privée, d'un rapport, en janvier 2002, portant sur les exercices 1999, 2000 et 2001;
- création, peu de temps après, par la commission de la Justice, d'un groupe de travail sur le sujet, présidé par notre collègue Coveliers;
- dépôt de la présente proposition de loi, le 15 juillet 2002;
- réunion du groupe de travail à plusieurs reprises et auditions des différentes parties intéressées;
- dépôt par M. Vanhoutte du rapport des travaux de la commission;
- examen de la proposition de loi en commission de la Justice, en décembre 2002;
- aujourd'hui, finalement, examen et, je l'espère, vote de ce texte par notre assemblée plénière.

Cela me semble être une méthode de travail rapide et efficace, grâce à un excellent esprit de collaboration au sein de la commission de la Justice et au souci partagé par l'ensemble des intervenants d'améliorer la situation actuelle et de répondre aux inquiétudes émises, dans son rapport, par la commission de la Protection de la vie privée. Je ne peux bien évidemment que me réjouir de tout cela et espérer que notre Chambre adoptera ce texte.

13.02 Danny Pieters (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik zal heel kort zijn. Wij willen onze volle steun uitspreken voor dit wetsontwerp. Dit is een goed wetsontwerp, die de vrij rare situatie rechtstreekt waarbij het toezichtcomité van de sociale zekerheid werd samengesteld door de Kamer, terwijl de "chapeauterende" commissie onder het Ministerie van Justitie viel. Wij hebben dat altijd aangeklaagd toen wij zelf lid waren van beide. Ik meen dat het een goed wetsontwerp is. Als het goed is, moet het ook worden gezegd. Niet alleen de totstandkoming is zeer positief geweest, maar ook de inhoud laat veel toe. Het enige wat ik hoop, is dat men van een vrij reactieve commissie zou komen tot een meer proactieve commissie. Tot nu toe heeft men de rol van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer veel te veel beperkt tot het behandelen van klachten zonder zelf op het veld te gaan. Men zou eens moeten weten dat de grootste misbruiken juist die zijn die nooit tot klachten aanleiding geven. Ik hoop dat de Kamer te zijner tijd ook de middelen zal vrijmaken om een proactieve controle van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer mogelijk te maken.

13.03 Minister Marc Verwilghen: Mijnheer de voorzitter, ik zal ook kort, van op de bank, interveniëren.

Het wetsvoorstel van collega Giet draagt mijn volledige goedkeuring weg. Ik heb trouwens ook in het verleden aan den lijve ondervonden dat het een nogal merkwaardige situatie is dat men de commissie voor de Bescherming van de Levenssfeer laat "cocoteren" onder Justitie terwijl het veel normaler zou zijn dat de dienst afhangt van het Parlement. Het wetsvoorstel heeft de verdienste deze zaak op die manier, op korte termijn te regelen.

Ik had nog één opmerking – ik heb ze trouwens aan collega Giet overgezonden – met betrekking tot de hoedanigheid van de leden van de commissie, die nu zullen afhangen van de wetgevende

13.02 Danny Pieters (VU&ID): Nous apportons notre soutien inconditionnel à la présente proposition de loi qui corrige une situation curieuse où le comité de surveillance de la sécurité sociale était constitué par la Chambre alors que la commission centrale relevait du ministre de la Justice.

Toutefois, nous demandons instamment que cette commission devienne plus proactive. Actuellement, elle se concentre surtout sur le traitement des plaintes. J'espère que la Chambre dégagera les moyens nécessaires à cette fin.

13.03 Marc Verwilghen, ministre: J'approuve totalement cette proposition de loi. Il est effectivement préférable que la commission de la protection de la vie privée soit placée sous la tutelle de la Chambre plutôt que sous celle du ministère de la Justice.

Mes services ont certes émis des observations au sujet du fait que des officiers de la police judiciaire siégeaient dans une commission

Kamer, maar tegelijkertijd in sommige omstandigheden officieren van de gerechtelijke politie zijn en dus welbepaalde taken hebben. Ik had daarover een opmerking van mijn diensten, maar ik ben van mening dat mijn diensten de bal hier eerder hebben gemist. Er zijn trouwens gelijkaardige situaties waar het comité-P of het comité-I in dezelfde omstandigheden hun werkzaamheden volbrengen. Ik meen dus niet dat er een reden is om dit wetsvoorstel daardoor enige vertraging te laten oplopen.

qui dépend du Parlement. Toutefois, cela ne me paraît pas être un gros problème et, de mon point de vue, cela ne justifie pas non plus de laisser s'accumuler un retard dans le traitement de cette proposition.

De **voorzitter**:

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.

La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1940/6)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1940/6)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens en van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid tot aanpassing van het statuut van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en tot uitbreiding van haar bevoegdheden".

L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de loi modifiant la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel et la loi du 15 janvier 1990 relative à l'institution et à l'organisation d'une Banque-carrefour de la sécurité sociale en vue d'aménager le statut et d'étendre les compétences de la Commission de la protection de la vie privée".

Het wetsvoorstel telt 17 artikelen.

La proposition de loi compte 17 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 17 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1 à 17 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

14 Wetsontwerp houdende harmonisatie van de geldende wetsbepalingen met de wet van 10 juli 1996 tot afschaffing van de doodstraf en tot wijziging van de criminele straffen (geamendeerd door de Senaat) (1747/7 en 8)

14 Projet de loi relatif à la mise en concordance des dispositions légales en vigueur avec la loi du 10 juillet 1996 portant abolition de la peine de mort et modifiant les peines criminelles (amendé par le Sénat) (1747/7 et 8)

Overeenkomstig artikel 68 van het Reglement wordt geen algemene bespreking in plenaire vergadering gewijd aan een wetsontwerp dat door de Senaat naar de Kamer is teruggestuurd, tenzij de Conferentie van voorzitters anders beslist.

Conformément à l'article 68 du Règlement, les projets de loi renvoyés à la Chambre par le Sénat ne font plus l'objet d'une discussion générale en séance plénière, sauf si la Conférence des présidents en décide autrement.

De **voorzitter**: De verslaggever is de heer Van Parys. Hij is verontschuldigd en verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1747/7)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1747/7)**

Het wetsontwerp telt 128 artikelen.
Le projet de loi compte 128 articles.

De heer Erdman heeft het woord over artikel 1.

14.01 Fred Erdman (SP.A): Mijnheer de voorzitter, ondanks alle inspanningen die alle diensten hebben gedaan om uiteindelijk de afschaffing van de doodstraf te vertalen in alle mogelijke bestaande en niet bestaande teksten, moet ik wel herinneren aan de teksten zoals ze nu uit de Senaat komen. Dit is mogelijkwerijs een vingerwijzing voor degenen die telkens opnieuw dromen van het afschaffen van het bicameraal systeem.

14.01 Fred Erdman (SP.A): En dépit de tous les efforts entrepris pour mettre tous les textes existants en concordance avec la loi portant abolition de la peine de mort, je me vois contraint de vous rappeler les textes qui viennent du Sénat. En l'espèce, il s'agit peut-être d'un signe pour les partisans de la suppression du bicaméralisme.

De **voorzitter**: Geen andere bemerkingen? *(Neen)*
Pas d'autres observations? *(Non)*

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 128, met tekstverbetering, worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 128, avec correction de texte, sont adoptés article par article.

14.02 Fred Erdman (SP.A): Mijnheer de voorzitter, ik doe opmerken dat bij de afschaffing van de doodstraf men blijkbaar de foltering van de voorzitter bij het voorlezen van alle artikelen vergeten is.

Le **président**: C'est gentil de dire que le président souffre. Je me sens encouragé à continuer. Ik moet wel. De Grondwet zegt dat de wet artikel per artikel wordt aangenomen.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De vergadering is gesloten.
La séance est levée.

De vergadering wordt gesloten om 18.01 uur. Volgende vergadering 18.10 uur.

La séance est levée à 18.01 heures. Prochaine séance le 18.10 heures.

BIJLAGE**ANNEXE****PLENUMVERGADERING****SÉANCE PLÉNIÈRE****DONDERDAG 16 JANUARI 2003****JEUDI 16 JANVIER 2003****INTERNE BESLUITEN****DECISIONS INTERNES****INTERPELLATIEVERZOEKEN****DEMANDES D'INTERPELLATION****Ingekomen****Demandes**

Het Bureau heeft een interpellatieverzoek ontvangen van de heer Mark Eyskens tot de eerste minister over "de houding van de regering in verband met de ontwikkelingen in Irak en de tegenstrijdige verklaringen van leden van de meerderheid".

(nr. 1545 – verzonden naar de plenaire vergadering)

Le Bureau a été saisi d'une demande d'interpellation de M. Mark Eyskens au premier ministre sur "la position du gouvernement concernant la situation en Irak et les déclarations contradictoires de certains membres de la majorité".

(n° 1545 – renvoi en séance plénière)

VOORSTELLEN**PROPOSITIONS****Inoverwegingnemen****Prises en considération**

1. Wetsvoorstel van de heer André Frédéric tot wijziging, wat het adoptieverlof betreft, van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten en van de wet van 1 april 1936 op de arbeidsovereenkomst wegens dienst op binnenschepen (nr. 2213/1);
Verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken

2. Wetsvoorstel van de heer Josy Arens tot wijziging van de wet van 28 mei 2002 betreffende de euthanasie (nr. 2214/1);
Verzonden naar de commissie voor de Justitie

3. Wetsvoorstel van de heren Bert Schoofs en Bart Laeremans tot wijziging van de Pachtwet wat betreft het vorderingsrecht van de pachter in geval van verkoop van het goed aan een openbaar bestuur of een publiekrechtelijk persoon (nr. 2217/1);
Verzonden naar de commissie voor de Justitie

4. Wetsvoorstel van de heren Bert Schoofs en Bart Laeremans tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en de bescherming van de consument wat betreft de bescherming van de consument tegen overdreven ontbindingsbedingen (nr. 2218/1).

Verzonden naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele instellingen, de Middenstand en de Landbouw

5. Wetsvoorstel van de heren Robert Denis en Stef Goris tot instelling van een vrijwillige dienst van collectief nut (nr. 2228/1).

1. Proposition de loi de M. André Frédéric modifiant la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail et la loi du 1er avril 1936 sur les contrats d'engagement pour le service des bâtiments de navigation intérieure, en ce qui concerne le congé d'adoption (n° 2213/1);

Renvoi à la commission des Affaires sociales

2. Proposition de loi de M. Josy Arens modifiant la loi du 28 mai 2002 relative à l'euthanasie (n° 2214/1);

Renvoi à la commission de la Justice

3. Proposition de loi de MM. Bert Schoofs et Bart Laeremans modifiant la loi sur les baux à ferme en ce qui concerne le droit d'action du preneur en cas de vente du bien à une administration publique ou à une personne juridique de droit public (n° 2217/1);

Renvoi à la commission de droit Justice

4. Proposition de loi de MM. Bert Schoofs et Bart Laeremans modifiant la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur en ce qui concerne la protection du consommateur contre les clauses résolutoires exorbitantes (n° 2218/1).

Renvoi à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture

5. Proposition de loi de MM. Robert Denis et Stef Goris instituant un service volontaire d'utilité collectif (n° 2228/1).

*Verzonden naar de commissie voor de Renvoi à la commission de la Défense nationale
Landsverdediging*

MEDEDELINGEN

ARBITRAGEHOF

Beroepen tot vernietiging

Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis van de beroepen tot vernietiging van de artikelen 461, 473 en 490 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 20 december 2001 tot vaststelling van de regels die specifiek zijn voor het hoger kunstonderwijs georganiseerd in de hogere kunstschole (organisatie, financiering, omkadering, statuut van het personeel, rechten en plichten van studenten), ingesteld door A. De Rijckere, A. Colson, R. Bausier, C. Debaeve, G. Van Waas, G. Vander Borcht en U. Waterlot; de beschikking tot samenvoeging van deze zaken

(rolnummers: 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562 en 2563)

Ter kennisgeving

COMMUNICATIONS

COUR D'ARBITRAGE

Recours en annulation

En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie les recours en annulation des articles 461, 473 et 490 du décret de la Communauté française du 20 décembre 2001 fixant les règles spécifiques à l'Enseignement supérieur artistique organisé en Ecoles supérieures des Arts (organisation, financement, encadrement, statut des personnels, droits et devoirs des étudiants), introduits par A. De Rijckere, A. Colson, R. Bausier, C. Debaeve, G. Van Waas, G. Vander Borcht et U. Waterlot; l'ordonnance de jonction de ces affaires

(n^{os} du rôle: 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562 et 2563)

Pour information